Vidzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023. - 2027. gadam stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskats

VALMIERA, 2023

Saturs

1. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi un īss satura izklāsts, saistība ar citiem plānošanas dokumentiem 4
1.1 Plānošanas dokumenta galvenie mērķi un īss satura izklāsts 4
1.2 Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem 8
2. Vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas, sabiedrības līdzdalība un rezultāti 9
3. Esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots 13
3.1. Esošā vides stāvokļa apraksts 13
3.2. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots 13
4. Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt 17
5. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas 18
5.1. Vides kvalitātes novērtēšana, monitorings 19
5.2. Emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums 22
5.3. Atkritumu apsaimniekošanas ietekme uz klimatu novērtējums 27
6. Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi 29
6.1. Starptautiskie nozares un vides aizsardzības mērķi 29
6.2. Nacionālie nozares un vides aizsardzības mērķi 29
6.3. Reģionālie nozares un vides aizsardzības mērķi 30
7. Plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums 31
8. Risinājumi, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtisko ietekmi uz vidi 35
8.1. Normatīvajos aktos noteiktie ierobežojumi atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu izvietošanai 35
8.2. Teritorijas plānošana 36
8.3. Normatīvajos aktos noteiktās prasības atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektiem 37
8.4. Normatīvajos aktos noteiktās prasības par atkritumu apsaimniekošanas atļaujām 41
8.5. Finanšu nodrošinājums 41
8.6. Sodi par vides aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumiem 42
9. Īss iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums, stratēģiskā novērtējuma veikšanas apraksts, norādot arī problēmas nepieciešamās informācijas ieguvē 43
10. Iespējamie kompensēšanas pasākumi 46
11. Plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes novērtējums 47
12. Paredzētie pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai 48
13. Vides pārskata kopsavilkums 50

Pielikumi:

1. pielikums. Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem
2. pielikums. Saņemtās vēstules
3. pielikums. Pārskats par sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtajiem priekšlikumiem

Saīsinājumi

AAR	atkritumu apsaimniekošanas reģions
AAVP	atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns
BNA	bioloģiski noārdāmie atkritumi
DAP	Dabas aizsardzības pārvalde
ĪADT	īpaši aizsargājamā dabas teritorija
AARC	atkritumu apsaimniekošanas reģionālais centrs
RAAP	reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns
VVD	Valsts vides dienests
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VI	Veselības inspekcija
SEG	siltumnīcas efekta gāze
SIVN	stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums
IVN	ietekmes uz vidi novērtējums
VPVB	Vides pārraudzības valsts birojs
SAP “Daibe”	sadzīves atkritumu apglabāšanas poligons “Daibe”
SAP “Kaudzītes”	sadzīves atkritumu apglabāšanas poligons “Kaudzītes”
NAIK	no atkritumiem iegūtais kurināmais
SPAELP	stacionāru piesārņojumu avotu limitu projekts

1. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi un īss satura izklāsts, saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

1.1 Plānošanas dokumenta galvenie mērķi un īss satura izklāsts

„Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. - 2027. gadam" (turpmāk – Plāns vai RAAP) attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā (turpmāk – Vidzemes AAR). Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī. Vidzemes AAR ietver šādas pašvaldības: Alūksnes novada pašvaldība (Alūksne) (Alsviķu pagasts, Alūksnes pilsēta, Annas pagasts, Ilzenes pagasts, Jaunalūksnes pagasts, Jaunannas pagasts, Jaunlaicenes pagasts, Kalncempju pagasts, Liepnas pagasts, Malienas pagasts, Mālupes pagasts, Mārkalnes pagasts, Pededzes pagasts, Veclaicenes pagasts, Zeltiņu pagasts, Ziemera pagasts); Balvu novada pašvaldība (Balvi) (Baltinavas pagasts, Balvu pagasts, Balvu pilsēta, Bērzkalnes pagasts, Bērzpils pagasts, Briežuciema pagasts, Krišjāņu pagasts, Kubulu pagasts, Kupravas pagasts, Lazdukalna pagasts, Lazdulejas pagasts, Medņevas pagasts, Rugāju pagasts, Susāju pagasts, Šķilbēnu pagasts, Tilžas pagasts, Vectilžas pagasts, Vecumu pagasts, Viļakas pilsēta, Vīksnas pagasts, Žīguru pagasts); Cēsu novada pašvaldība (Cēsis) (Amatas pagasts, Cēsu pilsēta, Drabešu pagasts, Dzērbenes pagasts, Inešu pagasts, Jaunpiebalgas pagasts, Kaives pagasts, Liepas pagasts, Līgatnes pagasts, Līgatnes pilsēta, Stalbes pagasts Mārsnēnu pagasts, Nītaures pagasts, Priekuļu pagasts, Raiskuma pagasts, Skujenes pagasts, Straupes pagasts, Taurenes pagasts, Vaives pagasts, Vecpiebalgas pagasts, Veselavas pagasts, Zaubes pagasts, Zosēnu pagasts); Gulbenes novada pašvaldība (Gulbene) (Beļavas pagasts; Daukstu pagasts; Druvienas pagasts; Galgauskas pagasts; Gulbenes pilsēta; Jaungulbenes pagasts; Lejasciema pagasts; Litenes pagasts; Lizuma pagasts; Līgo pagasts; Rankas pagasts; Stāmerienas pagasts; Stradu pagasts; Tirzas pagasts); Limbažu novada pašvaldība (Limbaži) (Ainažu pagasts; Ainažu pilsēta; Alojas pagasts; Alojas pilsēta; Braslavas pagasts; Brīvzemnieku pagasts; Katvaru pagasts; Liepupes pagasts; Limbažu pagasts; Limbažu pilsēta; Pāles pagasts; Salacgrīvas pagasts; Salacgrīvas pilsēta; Staiceles pagasts; Skultes pagasts; Staiceles pilsēta; Umurgas pagasts; Vidrižu pagasts; Viļķenes pagasts); Saulkrastu novada pašvaldība (Saulkrasti) (Saulkrastu pagasts; Saulkrastu pilsēta; Sējas pagasts); Smiltenes novada pašvaldība (Smiltene) (Apes pagasts; Apes pilsēta; Bilskas pagasts; Blomes pagasts; Brantu pagasts; Drustu pagasts; Gaujienas pagasts; Grundzāles pagasts; Launkalnes pagasts; Palsmanes pagasts; Raunas pagasts; Smiltenes pagasts; Smiltenes pilsēta; Trapenes pagasts; Variņu pagasts; Virešu pagasts); Valkas novada pašvaldība (Valka) (Ērģemes pagasts; Kārķu pagasts; Valkas pagasts; Valkas pilsēta; Vijciema pagasts; Zvārtavas pagasts); Valmieras novada pašvaldība (Valmiera) (Bērzaines pagasts; Brenguļu pagasts; Burtnieku pagasts; Dikļu pagasts; Ēveles pagasts; Ipiķu pagasts; Jeru pagasts; Jērcēnu pagasts; Kauguru pagasts; Kocēnu pagasts; Ķoņu pagasts; Lodes pagasts; Matīšu pagasts; Mazsalacas pagasts; Mazsalacas pilsēta; Naukšēnu pagasts; Plāņu pagasts; Ramatas pagasts; Rencēnu pagasts; Rūjienas pilsēta; Sedas pilsēta; Sēļu pagasts; Skaņkalnes pagasts; Strenču pilsēta; Trikātas pagasts; Vaidavas pagasts; Valmieras pagasts; Valmieras valstspilsēta; Vecates pagasts; Vilpulkas pagasts; Zilākalna pagasts).

Plāna nepieciešamību nosaka "Atkritumu apsaimniekošanas likuma" III nodaļa, kā arī Ministru kabineta 2021. gada 22. janvāra rīkojuma Nr. 45 "Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021. - 2028. gadam" (turpmāk - Rīkojums Nr. 45) 3. punkts, kur noteikts Plāna saturs, tā apspriešanas un apstiprināšanas kārtība.

Atbilstoši 2023. gada 13. jūnija noteikumiem Nr. 301 "Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem" (turpmāk – Noteikumi Nr. 301), apvienojoties Ziemeļvidzemes AAR, Malienas AAR, daļai no Vidusdaugavas AAR un daļai no Pierīgas AAR, tiek izveidots Vidzemes AAR.

Balstoties uz to, ka 2015. – 2021. gada periodam Ziemeļvidzemes RAAP, Malienas RAAP un Pierīgas RAAP atsevišķi netika izstrādāts, jāatzīmē, ka atkritumu apsaimniekošana šajos reģionos notika saskaņā ar "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2013. - 2020. gadam". Var pieņemt, ka Plāns pēctecīgi turpina arī "Ziemeļvidzemes reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2006. – 2013. gadam", "Malienas reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2008. – 2013. gadam", daļēji "Pierīgas reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2007. – 2013.gadam", tāpat arī daļēji "Vidusdaugavas reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2015. - 2021".

Plāna īstenošana ir vērsta uz atkritumu un atkritumu radītās ietekmes uz vidi samazināšanu, aprites ekonomika, efektīvāku atkritumu apsaimniekošanu, atkritumus kā resursu izmantošanu, u.c. Izrietoši Plāna īstenošana nesaistās ar papildus vides problēmu rašanos, jo atkritumu apsaimniekošana Vidzemes AAR paredzēta sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona "Daibe" (turpmāk – SAP "Daibe") un sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona "Kaudzītes" (turpmāk – SAP "Kaudzītes") teritorijā.

Saskaņā ar spēkā esošo "Gulbenes novada teritorijas plānojumu 2010. – 2022. gadam" SAP „Kaudzītes" atrodas Tehniskās apbūves teritorijā (TA), kur kā viens no galvenajiem izmantošanas veidiem minēta atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve. Atbilstoši spēkā esošajam "Pārgaujas novada teritorijas plānojumam 2013. – 2024. gadam" SAP „Daibe" atrodas Tehniskās apbūves teritorijā (TA), kur viens no teritorijas izmantošanas veidiem ir atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve.

Tostarp SAP "Daibe" teritorijai 1999. gadā ir veikta pilna ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, arī SAP "Kaudzītes" 2001. gadā ir veikta pilna ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra. Abu poligonu ekspluatācija notiek atbilstoši A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas nosacījumiem.

Kopumā AAR izveides mērķis ir nodrošināt ekonomiski pamatotu atkritumu apsaimniekošanu, kas ietver samērīgu atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras un reģionā radīto atkritumu apsaimniekošanas balansu, saprātīgus atkritumu pārvadājumu attālumus no atkritumu rašanās vietām līdz sadzīves atkritumu poligoniem, u.c. Vienlaikus Vidzemes AAR izstrādes mērķis ir saistīts ar "Valsts atkritumu apsaimniekošanas plāna 2021.- 2028. gadam"[1] (turpmāk - AAVP) noteikto mērķu un uzdevumu īstenošanu Vidzemes AAR. Detālāks apraksts saistībā ar AAR sasniedzamiem mērķiem, stratēģiskiem virsmērķiem un veicamiem pasākumiem, kas izvirzīti dažāda līmeņa plānošanas dokumentos sniegts 6. nodaļā.

Atbilstoši Noteikumiem Nr. 301 Vidzemes AAR ietver deviņas pašvaldības: Alūksnes novada, Balvu novada, Cēsu novada, Gulbenes novada, Limbažu novada, Saulkrastu novada, Smiltenes novada, Valkas novada, Valmieras novada.

Kopējais iedzīvotāju skaits Vidzemes AAR 2022. gada sākumā bija 205,910 tūkstoši. 22,75 tūkst. jeb 11,1 % no iedzīvotājiem dzīvo Valmieras valstspilsētā, savukārt pārejās reģiona pilsētas dzīvo 67,04 tūkst. jeb 32,6 % no reģiona iedzīvotājiem, reģiona lauku teritorijās dzīvo 116,107 tūkst., jeb aptuveni 56,4 % no reģiona iedzīvotājiem. Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojums Vidzemes AAR ir pieejams visiem iedzīvotājiem, tomēr pakalpojuma izmantošanas līmenis ir atšķirīgs.

Novērtētais kopējais Vidzemes AAR 2021. gadā apsaimniekotais sadzīves atkritumu (ietver savāktos nešķiroto sadzīves atkritumu apjomus un dalīti savāktos sadzīves atkritumus (papīrs, kartons, plastmasa, metāls, stikls) daudzums ir 46,677 tonnu, jeb vidēji 0,23 uz vienu iedzīvotāju gadā. Ņemot vērā to, ka tādu atkritumu plūsmu kā bioloģiski noārdāmie atkritumi (turpmāk - BNA), liela izmēra atkritumi, sadzīves bīstamie atkritumi, videi kaitīgas preces un citas atkritumu plūsmas raksturojošie dati atsevišķi pašvaldību griezumā nav pieejami, šīs atkritumu plūsmas nav iekļautas.

Saulkrastu novadā ir vislielākais savāktais atkritumu daudzumus uz vienu iedzīvotāju (0,33 tonnas uz vienu iedzīvotāju gadā), arī Cēsu un Valmieras novadā ir salīdzinoši augsts rādītājs – 0,25 tonnas uz vienu iedzīvotāju Cēsu novadā un 0,27 tonnas Valmieras novadā, vienlaicīgi, dalīti savākto atkritumu īpatsvars ir augstāks Smiltenes, Valmieras, Limbažu un Cēsu novados.

Raksturojot atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru, var apskatīt šādus galvenos virzienus:

1) Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti:

Saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas komersantu sniegto informāciju, Vidzemes AAR pašvaldībās dalīti savākto sadzīves atkritumu vākšana tiek organizēta izmantojot divu konteineru sistēmu – viens konteiners kurā

[1] Ministru kabineta rīkojums Nr. 45 (Rīgā 2021. gada 22. janvārī (prot. Nr. 8 20. §)) Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028. gadam https://likumi.lv/ta/id/320476-par-atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-planu-20212028-gadam

kopā tiek uzkrāta dalīti savākto sadzīves atkritumu vieglā frakcija (papīrs, kartons, plastmasa, metāls) un atsevišķs konteiners stiklam. Operators SIA "ZAAO" nodrošina eko somas privātmāju iedzīvotājiem dalīti savāktajiem sadzīves atkritumiem (papīru, kartonu, plastmasu, metālu) vai eko šķirošanas kastes birojiem, pašvaldības iestādēm un izglītības iestādēm, lai savāktu dalīti savāktos sadzīves atkritumus (papīru, kartonu, plastmasu, metālu). Kopā reģiona teritorijā izvietots 1043 sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkts, secīgi aprēķināts, ka reģionā vidēji ir viens dalītās vākšanas punkts aptuveni uz katriem ~231 iedzīvotājiem. Kopumā vērtējot sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktu pieejamību, secināms, ka Vidzemes AAR ir vairākkārt augstāka nekā valstī iepriekš noteiktās minimālās prasības.

2) Šķiroto atkritumu savākšanas laukumi:

Dalīti savākto sadzīves atkritumu, speciālo atkritumu grupu, tai skaitā videi kaitīgu preču atkritumu savākšanai reģiona teritorijā ir izvietoti 25 atbilstoši normatīvo aktu prasībām šķiroto atkritumu savākšanas laukumi. Vērtējot no pakalpojuma pieejamības viedokļa un šķiroto atkritumu savākšanas laukumu izvietojums Alūksnes, Balvu, Limbažu, Valmieras novados neatbilst minimālajiem kritērijiem, kas iepriekš tika noteikts normatīvajos aktos[2], savukārt Cēsu un Smiltenes novados pat tiek pārsniegts kritērijs.

3) Sadzīves atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūra:

Saskaņā ar veiktās izpētes rezultātiem, Vidzemes AAR sadzīves atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūra galvenokārt ir izvietota sadzīves atkritumu apglabāšanas poligonu teritorijā. Ārpus poligoniem atrodas trīs kompostēšanas laukumi. Viens kompostēšanas laukums atrodas Alūksnes novadā, Alsviķu pagastā, nekustamajā īpašumā "Iztekas", iekārtas īpašnieks Alūksnes novada pašvaldība, apsaimnieko Pašvaldības aģentūra "SPODRA". Laukums paredzēts bioloģiski noārdāmo dārzu un parku atkritumu pārstrādei izmantojot kompostēšanas metodi atklātās vējrindās vai statiskās kaudzēs. Kompostēšanas laukumā tiek pārstrādāti dalīti savāktie BNA. Laukumam ir izbūvēts cietais asfaltbetona segums 3000 m^2 platībā un ierīkota notekūdeņu savākšana sistēma. Kompostēšanas laukuma ietilpība < 580 t/gadā.

Otrs kompostēšanas laukums atrodas Valkas novadā, Valkā, Vienības gatvē 37, ko apsaimnieko Valkas novada pašvaldība. Laukuma platība ir 2664 m^2, kur tiek veikta notekūdeņu dūņu sajaukšana ar lapām, pelniem un zāli, veidojot kompostu, kā arī šīs masas izsaldēšana viena gada garumā. Kompostēšanas laukumā kompostēšanas materiāls tiek sajaukts kaudzēs vai stirpās. Maksimālā laukuma ietilpība ap 300 t/gadā.

Trešais kompostēšanas laukums izvietots Limbažu novadā, Alojas pagastā, nekustamajā īpašumā "Osīši". Šo laukumu apsaimnieko SIA "Alojas Saimniekserviss", laukumam ir izbūvēts cietais asfaltbetona segums 1200 m^2 platībā un ierīkota atbilstoša notekūdeņu savākšanas kanalizācijas sistēma. Komposta gatavošanā pielieto apvējoto rindu tehnoloģiju – kompostējamo materiālu sakrauj vaļējās stirpās, kuru augšpusē tiek veidota iedobe, lai piesaistītu nokrišņus komposta mitrināšanai, stirpas tiek regulāri apvērstas. Kompostējamo materiālu veido dārzu un parku atkritumi, zaļie kapsētu atkritumi, dūņas no notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, koksnes pelni. Ražošanas jauda 1200 m^3 gadā.

4) SAP „Daibes" infrastruktūras raksturojums:

SAP "Daibe" ir izvietota atkritumu apglabāšanas infrastruktūra, poligona teritorijā darbojās nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas, dalīti savākto sadzīves atkritumu izejvielu šķirošanas līnija, poligona gāzes savākšanas un apsaimniekošanas sistēma (gāzes sadedzināšanas koģenerācijas iekārtas apsaimnieko SIA "ZAAO" meitas uzņēmums SIA "ZAAO Enerģija"), infiltrāta savākšanas un attīrīšanas iekārtas un cita saistītā infrastruktūra, kas nepieciešama drošai un mūsdienīgai praksei atbilstošai poligona apsaimniekošanai (t.sk. kontroles, uzskaites un reģistrācijas sistēma, vides monitoringa sistēma u.c.).

[2] Ministru kabineta noteikumi Nr. 328 (Rīgā 2017. gada 13. jūnijā (prot. Nr. 30 33. §)) "Kritēriji un kārtība, kādā novērtē atkritumu dalītās savākšanas pakalpojuma pieejamību iedzīvotājiem" https://likumi.lv/ta/id/291534-%20kriteriji-un-kartiba-kada-noverte-atkritumu-dalitas-savaksanas-pakalpojuma-pieejamibu-iedzivotajiem Zaudēja spēku: 11.04.2023

Ņemot vērā to, ka SAP "Daibe" esošās atkritumu apglabāšanas krātuves atlikusī ietilpība pēc 2022. g. decembrī veiktajiem aprēķiniem 17,1% no kopējā apjoma, jeb 86 836m^3, attiecīgi šīs prognozes norāda, ka krātuves kalpošanas laiks nepārsniegs 2025. gada pirmo pusi. Līdz ar to sabiedriskā pakalpojumu nepārtrauktības nodrošināšanai Vidzemes AAR SIA "ZAAO" ir pieņēmusi lēmumu par atkritumu apglabāšanas infrastruktūras paplašināšanu, proti, attīstīt projektu "Jaunas atkritumu apglabāšanas IV. krātuves izbūve sadzīves atkritumu poligonā „Daibe"". Atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 13. panta otrajai daļai, 2021. gada 4. martā plānotajai darbībai netika piemērots IVN procedūra, secīgi izdoti Tehniskie noteikumi Nr. VI21TN0089.

Tapāt, domājot atkritumu infrastruktūras attīstības kontekstā, Plāna pārskata periodā SIA „ZAAO" SAP "Daibe" prioritāri ir īstenojami šādi pasākumi:

- bioloģisko atkritumu anaerobās fermentācijas iekārtu izbūve un nodošana ekspluatācijā – nepieciešama reģionā radīto bioloģisko atkritumu centralizētas pārstrādes nodrošināšanai (projekta īstenošana ir uzsākta);
- bioloģisko atkritumu dalītās vākšanas nodrošināšanai un pārstrādei nepieciešamā specializētā autotransporta iegāde;
- jaunas atkritumu krātuves projektēšana un izbūve;
- no atkritumiem iegūtā kurināmā (turpmāk - NAIK) sagatavošanas iekārtu un būvniecības atkritumu pārstrādes iekārtu izveide;
- poligona ekspluatācijai nepieciešamās infrastruktūras pilnveidošana un attīstība tehnoloģisko procesu efektivitātes palielināšanai;
- biogāzes savākšanas un apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana;
- notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtu izveide.

5) SAP „Kaudzītes" infrastruktūras raksturojums:

SAP "Kaudzītes" ir izvietota atkritumu apglabāšanas infrastruktūra. Poligona teritorijā darbojās nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas, dalīti savākto sadzīves atkritumu izejvielu šķirošanas līnija, un cita saistītā infrastruktūra (t.sk. kontroles, uzskaites un reģistrācijas sistēma, vides monitoringa sistēma u.c.).

Domājot atkritumu infrastruktūras attīstības kontekstā, Plāna pārskata periodā SIA "AP Kaudzītes", SAP "Kaudzītes" teritorijā prioritāri ir īstenojami šādi pasākumi:

- infiltrāta apsaimniekošanas sistēmas optimizācija;
- poligona gāzes savākšanas un utilizācijas sistēmas izbūve;
- esošās atkritumu apglabāšanas krātuves apsaimniekošanas optimizācija;
- bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārtu izbūve.

6) Sadzīves atkritumu pārstrāde un reģenerācija:

Balstoties uz valsts statistikas pārskatā 3A-Atkritumi pieejamo informāciju apkopoti dati par dažādu ražošanas atkritumu plūsmu, videi kaitīgo preču, nolietotu transportlīdzekļu, u.c. plūsmu apsaimniekošanu Vidzemes AAR. Kopumā Vidzemes AAR atskaites par dažādu atkritumu plūsmu savākšanu no atkritumu radītājiem ir snieguši 37 atkritumu apsaimniekošanas komersanti. Kopējais 2021. gadā savākto atkritumu apjoms ir 124,259 tūkst. tonnu. Lielākos darbības apjomus uzrāda SIA "Tolmets Vidzeme", kas veic nolietoto transportlīdzekļu un metālu apsaimniekošanu, kā otrā darbības sfēra ir biogāzes apsaimniekošana, ko apsaimnieko SIA "Zemturi ZS" un SIA "Grow Energy", kuru apsaimniekotais atkritumu apjoms kopā veido 44,12 tūkst. tonnu gadā. Analizējot savāktos atkritumu apjomus atkritumu klašu griezumā būtiski lielāko īpatsvaru kopējā apjomā veido metālu atkritumi 17,4 %, kā arī atkritumu klase ar kodu 060499, kas pieder pie metālus saturoši atkritumu klases, kuri neatbilst 0603 grupai īpatsvars kopējā apjomā ir 14,2 %, koka iepakojumu īpatsvars kopējā apjomā ir 10,5 %.

1.2 Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Ar Rīkojumu Nr. 45 ir atbalstīta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – VARAM) ierosinātā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas reģionu reforma, tai sk. pārejot no 10 uz pieciem atkritumu apsaimniekošanas reģioniem. Noteikumos Nr. 301 ir noteikta arī Vidzemes AAR teritorija. Pašvaldību administratīvo teritoriju iedalījums atkritumu apsaimniekošanas reģionos ir norādīts šo noteikumu pielikumā, savukārt Vidzemes AAR iedalījums ietverts 4. tabulā (skat. precīzu uzskaitījumu šā pārskata 1.1. apakšpunktā). Vienlaikus arī "Atkritumu apsaimniekošanas likuma" 10. panta (2) daļa nosaka nepieciešamību AAR ietilpstošām pašvaldībām izstrādāt atkritumu apsaimniekošanas reģionālo plānu. "Atkritumu apsaimniekošanas likuma" 10. panta (2) daļa noteic, ka pašvaldības, kuras ietilpst attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas reģionā, organizē sadzīves RAAP izstrādi savam atkritumu apsaimniekošanas reģionam, un tas stājas spēkā pēc tam, kad to apstiprinājušas visas šajā reģionā ietilpstošās pašvaldības.

SIA "ZAAO" organizē Vidzemes AAR Plāna izstrādi un sagatavotais Vidzemes AAR Plāns atbilstoši "Atkritumu apsaimniekošanas likumam" tiks nodots apstiprināšanai Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā ietilpstošajām pašvaldībām.

AAR izveides mērķis ir nodrošināt ekonomiski pamatotu atkritumu apsaimniekošanu, kas ietver samērīgu atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras un reģionā radīto atkritumu apsaimniekošanas balansu, saprātīgus atkritumu pārvadājumu attālumus no atkritumu rašanās vietām līdz sadzīves atkritumu poligoniem, u.c.

Savukārt AAVP mērķi ir saistīti ar kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanas nodrošināšanu, novēršot atkritumu rašanos; atkritumu kā resursu racionālu izmantošanas nodrošināšanu, veicinot, pēc iespējas, resursu atgriešanu atpakaļ ekonomiskajā apritē tautsaimniecībai noderīgā veidā; nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai; apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanas nodrošināšanu kā arī to apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā. Tieši atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pārvaldība, tai sk. sadzīves atkritumu apsaimniekošana ir būtisks kopējās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas elements, uz ko ir vērsti vairāki šī Plāna pasākumi. Turklāt minētie Plāna mērķi atbilst valsts ilgtermiņa un vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentos nostiprinātajiem pamatprincipiem un prioritārajiem darbības virzieniem. Vienlaikus jāatzīmē, ka spēkā esošā atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna mērķi ir cieši saistīti un pēctecīgi turpina īstenot iepriekšējā plānā, proti, "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2013. - 2020. gadam" nospraustos rīcībpolitikas virzienus, kā arī nosaka jaunus virzienus un to īstenošanai nepieciešamos pasākumus, kas iet roku rokā ne tikai ar nacionālās politikas plānošanas dokumentos noteikto, bet arī ar mērķiem un prasībām, kas izvirzīti starptautiskajā līmenī. Var pieņemt, ka Plāns pēctecīgi turpina arī "Ziemeļvidzemes reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2006. – 2013. gadam", "Malienas reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2008. – 2013. gadam", daļēji "Pierīgas reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2007. – 2013. gadam", tāpat arī daļēji "Vidusdaugavas reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2015. - 2021" ietvertos reģionālās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstības pasākumus.

2. Vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas, sabiedrības līdzdalība un rezultāti

Ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma (turpmāk - SIVN) vides pārskata (turpmāk - Vides pārskats) gatavošana norisinās paralēli ar plānošanas dokumenta projekta sagatavošanu.

2022. gadā saistībā ar plānoto Vidzemes AAR, tika izveidota darba grupa, kuras sastāvā ir ietverti AAR ietilpstošo SAP apsaimniekotāju SIA "ZAAO" un SIA "AP Kaudzītes" pārstāvji, kā arī pēc nepieciešamības tika piesaistīti papildus eksperti. Darba grupas sanāksmes, sākot no 2022. gada jūnija, notiek vidēji vienu reizi mēnesī.

Papildus, Plāna projekta izstrādes laikā, atzīmējamas šādas galvenās aktivitātes:

- 2023. gada sākumā sagatavotā Plāna projekta dokumentācija tika nosūtīta izskatīšanai, priekšlikumu un komentāru sniegšanai visām reģionā ietilpstošām pašvaldībām;
- 2023. gada 15. februārī SAP "Daibe" vides izglītības centrā Urda tika rīkota SIA "ZAAO", SIA "AP Kaudzītes" un pašvaldību deleģēto pārstāvju tikšanās, kur tika prezentēts plāna projekts. Secīgi pašvaldībām tika dots laiks priekšlikumu sniegšanai;
- 2023. gada 21. martā Alūksnes, Balvu un Gulbenes novadu pārstāvjiem Plāna projekts tika prezentēts SIA "AP Kaudzītes" kopsapulcē.

Uzsākot darbu pie Plāna, 2022. gada jūlijā SIA "ZAAO" veica visu reģiona pašvaldībās strādājošo atkritumu apsaimniekošanas komersantu aptauju ar mērķi apkopot informāciju par reģionā apsaimniekotajiem atkritumu apjomiem un esošo atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru, kā arī gūt priekšlikumus atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošanai AAR un ieviest reģiona iedzīvotājiem nepieciešamos pasākumus atkritumu saimniecībā. Paralēli papildus tika analizēti jaunākos publiskajos reģistros un datubāzēs pieejamie dati, kā rezultātā tika iegūts datu kopums, kas raksturo reģiona sociāli ekonomiskos apstākļus, apsaimniekotos atkritumu apjomus, pieejamo infrastruktūru un citus indikatorus.

Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošanai reģionā pēc anketu iesniegušo atkritumu apsaimniekošanas komersantu viedokļa un ņemot vērā aktuālos atkritumu apsaimniekošanas sektora attīstības virzienus un darbības principus galvenokārt uzmanība jāpievērš:

- dalītās vākšanas izveidei visās reģiona pašvaldībās, jāturpina dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība, lai pēc iespējas lielāku atkritumu daudzumu sagatavotu reģenerācijai;
- nepieciešamībai informēt iedzīvotājus un komersantus par atkritumu dalītās vākšanas vajadzību un ieguvumiem, ko tā dod;
- atkritumu apsaimniekošanas reģionālā centra izveide ievērojot normatīvo aktu prasības un AARC funkciju definēšanu;
- reģiona pašvaldības un atkritumu apsaimniekošanas zonu izveides pamatojumam, zonu optimālā lieluma noteikšanai;
- dažādu atkritumu frakciju reģenerācijai (pārstrādei, atkārtotai izmantošanai), ko var veikt reģionā, piemēram, liela izmēra, BNA un būvniecības atkritumi;
- investīciju piesaistei, lai īstenotu atkritumsaimniecības normatīvajā regulējumā noteiktos mērķus.

Vides pārskata sagatavošanas laikā ir notikušas konsultācijas ar Valsts vides dienestu (turpmāk - VVD), Dabas aizsardzības pārvaldi (turpmāk - DAP) un Veselības inspekciju (turpmāk - VI).

VVD Atļauju pārvalde 2022. gada 21. jūlija vēstulē Nr.2.4/AP/3918/2022 atsevišķas prasības, kas būtu ieveramas Plānā, nav norādījusi, bet tiek aicināts vadīties pēc AAVP paredzētajām rīcībām un tajā iekļaut pasākumus, kas nodrošinātu izvirzīto ilgtermiņa mērķu pakāpenisku sasniegšanu. Arī VI 2022. gada 21. jūlija vēstulē Nr. 2.4.8.-1./426 nav norādījusi atasevišķas prasības, kas būtu iekļaujamas Plānā.

DAP 2022. gada 29. jūlijā ar vēstuli Nr.4.8/4116/2022-N (turpmāk – DAP atzinums) rekomendējusi Plānā ietvert šādus aspektus:

- Paredzēt arī atkritumu apsaimniekošanu īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Vairākas aizsargājamo dabas teritoriju kategorijas, piemēram, dabas parki, aizsargājamie ainavu apvidi un nacionālie parki ir ar vieglāku aizsardzības režīmu, tajos ietilpst arī apdzīvotas vietas, kā arī atrodas dabas takas un citi sabiedrības apmeklēti infrastruktūras objekti, kur tiek atstāts diezgan ievērojams atkritumu apjoms. Pārvalde aizsargājamās dabas teritorijās īsteno atkritumu apsaimniekošanas pieeju "Ko atnesi, to aiznes" (https://www.daba.gov.lv/lv/daba-ejot-ko-atnesi-aiznes). Šajā virzienā būtu jāveic plašāka sabiedrības izglītošana visā valsts teritorijā, lai cilvēki aiz sevis atstātu sakārtotu vidi un pašu radītos atkritumus paņemtu līdzi.
- Atkritumu tvertnēm, kas tiek izvietotas dabas teritorijās, jābūt tikai slēgta tipa vai ar jumtu, lai putni vai meža zvēri nevar iznēsāt atkritumus tuvākajā apkārtnē. Turklāt atkritumi nav piemērota barība meža dzīvniekiem un tie var saslimt/saindēties.

Plāna projekta sagatavošanas un Vides pārskata sagatavošanas process raksturots 1. tabulā.

Plāna un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana

Saskaņā ar Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" (turpmāk - Noteikumi Nr. 157) 12.5. apakšpunktā noteikto, kā arī atbilstoši 2021. gada 22. jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 397 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem un atkritumu rašanās novēršanas valsts programmu" (turpmāk – Noteikumi Nr. 397) 11. punktā noteiktajam, izstrādājot Vides pārskata un plānošanas dokumenta projektu, izstrādātājs nodrošina sabiedrības, organizāciju un institūciju informēšanu un viedokļu uzklausīšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par sabiedrības līdzdalības kārtību attīstības plānošanā un par SIVN (tai sk. arī Vides pārskatam), nodrošinot iespēju vismaz 30 dienas iesniegt priekšlikumus par gan par attiecīgo Plāna projektu, gan Vides pārskatu. Sabiedrības viedokli izvērtē pirms lēmuma pieņemšanas par attiecīgā Plāna apstiprināšanu.

Sabiedrības līdzdalība Plāna projekta un Vides pārskata izstrādē tiek nodrošināta saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 prasībām, ievietojot SIA "ZAAO" un SIA "Geo Consultants" tīmekļvietnē paziņojumu par sabiedrības iespējām iepazīties ar Vides pārskata un plānošanas dokumenta projektu, kā arī nodod minēto paziņojumu Vides pārraudzības valsts birojam (turpmāk - VPVB) elektroniskā veidā ievietošanai tā mājas lapā.

Plāna un Vides pārskata sagatavošanas laikā ir notikušas konsultācijas ar VVD, DAP un VI.

Plāna un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notika 2023. gada 22. augustā plkst. 18:00 SIA "ZAAO" Dabas un tehnoloģiju parkā "URDA" ("Stūri", Daibe, Stalbes pagasts, Cēsu novads), vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība arī tiešsaistē.

Plāna un Vides pārskata darba versija kopš 2023. gada 27. jūlija, kad izsludināta dokumenta sabiedriskā apspriešana, ir pieejama:

1) SIA "Geo Consultants" tīmekļvietnē www.geoconsultants.lv;
2) SIA "ZAAO" tīmekļvietnē www.zaao.lv;
3) Alūksnes novada pašvaldībā;
4) Balvu novada pašvaldībā;
5) Cēsu novada pašvaldībā;
6) Gulbenes novada pašvaldībā;
7) Limbažu novada pašvaldībā;
8) Saulkrastu novada pašvaldībā;
9) Smiltenes novada pašvaldībā;
10) Valkas novada pašvaldībā;
11) Valmieras novada pašvaldībā.

1. tabula

Plāna projekta sagatavošanas un vides pārskata sagatavošanas process

Posmi	Projekta sagatavošana	Vides pārskata sagatavošana stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros
Politikas plānošanas dokumenta projekta un vides pārskata sagatavošana	Plāna projekta izstrāde	Izstrādātājs konsultējas ar vides un sabiedrības veselības institūcijām par SIVN nepieciešamību. Tai skaitā tiek izsūtītas informatīvas vēstules VVD, DAP, VI, informācijai VPVB.
		Sagatavo un iesniedz iesniegumu (kopā ar konsultāciju rezultātiem) VPVB.
		VPVB pieņem lēmumu par SIVN piemērošanu vai nepiemērošanu un informē sabiedrību par pieņemto lēmumu (tīmekļvietnē).
		Izstrādā plānošanas dokumentu un Vides pārskata projektu. Izstrādātājs konsultējas ar institūcijām par Vides pārskata detalizācijas pakāpi un VPVB par sabiedrības informēšanu.
Sabiedriskā apspriešana	Plāna projekta un vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana vismaz 30 dienas	Plānošanas dokumenta un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana.
Plāna projekta un vides pārskata projekta precizēšana	Plāna projekta precizēšana, izvērtējot sabiedriskajā apspriešanā izteiktos priekšlikumus	Pilnveido Vides pārskatu, ņemot vērā priekšlikumus.
		Iesniedz Vides pārskata projektu un plānošanas dokumenta projektu VPVB.
		VPVB atzinums par Vides pārskatu, kurā noteikti arī monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņi.
		Gadījumā, ja Vides pārskatā tiek veiktas būtiskas izmaiņas pēc VPVB atzinuma saņemšanas, ir pienākums informēt VPVB, kas informācijas saņemšanas par izmaiņām plānošanas dokumentā lemj par Vides pārskata precizēšanu, atkārtotu sabiedrības informēšanu, kā arī atzinuma izsniegšanu.
Projekta pieņemšana un ieviešana	Plāna projekta pieņemšana	Sabiedrības informēšana par projekta pieņemšanu.
	Informatīvo ziņojumu sagatavošana par Plāna ieviešanu	Monitoringa ziņojuma sagatavošana un iesniegšana VPVB.

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu (1. pielikums) tika publicēts šādos laikrakstos:

- 2023. gada 30. jūnija publikācija izdevumā Nr. 6 (245) “Cēsu novada vēstis”;
- 2023. gada 5. jūlija publikācija izdevumā Nr. 7 (163) “Alūksnes novada vēstis”;
- 2023. gada 6. jūlija publikācija izdevumā Nr. 20 (167) “Limbažu novada ziņas”;
- 2023. gada 7. jūlija publikācija izdevumā Nr. 7 “Saulkrastu novada ziņas”;
- 2023. gada 13. jūlija publikācija izdevumā Nr. 7 (138) “Smiltenes novada pašvaldības vēstis”;
- 2023. gada 17. jūlija publikācija izdevumā Nr. 7 (25) “Valmieras novada pašvaldība informatīvais izdevums”;
- 2023. gada 26. jūlija publikācija izdevumā Nr. 138 (4) “Valkas novada vēstis”;
- 2023. gada jūlija publikācija izdevumā Nr. 7 (172) “Gulbenes novada ziņas”;
- 2023. gada jūlija publikācija izdevumā Nr. 7 (274) “Balvu novada ziņas”.

Sabiedriskās apspriešanas laikā par Plāna un Vides pārskata projektu tika saņemti sabiedrības un valsts institūciju viedokļi: 1. pielikums “Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem”, kas ietver publikāciju paziņojumus par sabiedrisko apspriešanu, paziņojumu par sabiedrisko apspriešanu SIA “Geo Consultants” tīmekļvietnē un sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolu; 2. pielikumā sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtās vēstules no DAP, VI, VVD un Balvu novada pašvaldības. Sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtie priekšlikumi un komentāri no sabiedrības ir izvērtēti un ņemti vērā precizējot Plāna un Vides pārskata projektu. Pārskats par saņemtajiem priekšlikumiem ietverts 3. pielikumā.

3. Esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

3.1. Esošā vides stāvokļa apraksts

Saskaņā ar "Atkritumu apsaimniekošanas likuma" 4. pantu atkritumu apsaimniekošana veic tā, lai neapdraudētu cilvēku dzīvību un veselību, arī veicot šo saimniecisko darbību, nedrīkst negatīvi ietekmēt vidi, tai skaitā:

- radīt apdraudējumu ūdeņiem, gaisam, augsnei, kā arī augiem un dzīvniekiem;
- radīt traucējošus trokšņus vai smakas;
- nelabvēlīgi ietekmēt ainavas un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas;
- piesārņot un piegružot vidi.

Tādejādi "Atkritumu apsaimniekošanas likumā" ir norādīti tie vides stāvokļa elementi, kurus atkritumu apsaimniekošana nedrīkst negatīvi ietekmēt. Šā pārskata 8. nodaļā sīkāk apskatīti ar atkritumu apsaimniekošanas jomu saistītie galvenie normatīvie akti.

Atkritumu apsaimniekošanas pasākumiem, kuri ir realizēti saskaņā ar "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2013. - 2020. gadam" tika veikts ietekmes uz vidi novērtējums vai izdoti tehniskie noteikumi, līdz ar to minēto pasākumu realizācijas laikā ir izvēlētas tādas atkritumu apsaimniekošanas iekārtu atrašanās vietas vai apsaimniekošanas metodes, kuras rada pēc iespējas mazāku ietekmi uz ūdens resursiem, gaisa kvalitāti, kultūras mantojumu, dabas resursiem, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām u.c. vides kontekstā jūtīgiem aspektiem.

Plāna projekta darbības laikā paredzētie pasākumi galvenokārt vērsti uz apglabātā atkritumu apjoma samazināšanu, pārstrādes un reģenerācijas apjomu palielināšanu, atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības kvalitātes un pakalpojumu pieejamības paaugstināšanu. Šo pasākumu rezultātā tiks veicināta atkritumu kā resursa izmantošana kā arī samazināts siltumnīcas efekta gāzes (turpmāk – SEG) apjoms atkritumu apglabāšanā.

3.2. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

RAAP plānoto pasākumu ietekmes teritorija norādīta 2. tabulā.

2. tabula

RAAP pasākumu teritoriālā ietekme un izmaiņas pasākuma neīstenošanas gadījumā

Nr. p.k.	Pasākums	Ietekmes zona	Izmaiņas, ja pasākums netiek īstenots
1.	Organizatoriskās struktūras – reģionālā atkritumu apsaimniekošanas centra attīstība	Visa AAR teritorija	Pašvaldības patstāvīgi nodrošina funkciju izpildi savā administratīvajā teritorijā, kas, faktiski, atbilst pašreizējai situācijai, nenotiek centralizēta atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības koordinēšana, kas samazina sistēmas efektivitāti un limitē iespējas normatīvajos aktos noteikto mērķu sasniegšanai.
2.	Atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība	Visa AAR teritorija	Raugoties no pakalpojuma pieejamības viedokļa formāli prasības ir izpildītas, tomēr

Nr. p.k.	Pasākums	Ietekmes zona	Izmaiņas, ja pasākums netiek īstenots
			jāņem vērā, ka pēc administratīvi teritoriālās reformas novadu teritorija un attiecīgi iedzīvotāju skaits ir mainījies, līdz ar to šis jautājums ir pārskatāms. Tāpat jāņem vērā, ka Plāna pārskata periodā stājās spēkā prasības par jaunu atkritumu plūsmu dalīto vākšanu, kam nepieciešama attiecīgā infrastruktūra.
3.	Sadzīves atkritumu un dalīti savākto atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras attīstība	Visa AAR teritorija	Pieaugot dalīti savākto atkritumu apjomam, ieviešot jaunus dalīti savācamo plūsmu veidus, kā arī ieviešot jaunas pārstrādes un reģenerācijas metodes ir nepieciešama atbilstoša infrastruktūra. Izveidojot NAIK sagatavošanas un pārstrādes iekārtas, kopumā tiks veicināts atkritumu plūsmas pārstrādes apjoma pieaugums - pārstrādei nederīgu, bet augstas energoietilpības materiālu daudzums, ko iespējams sagatavot kā energoresursu enerģijas ražošanai. Līdz ar to samazināsies apglabājamo atkritumu apjoms, palielinās atkritumu reģenerācijas īpatsvars, gan atkritumu apsaimniekošanas reģiona, gan kopumā valsts mērogā, kā arī tiks nodrošināta atkritumos esošu energoresursu atgriešana tautsaimniecības apritē kā siltumenerģija un elektroenerģija. Ja tas netiek nodrošināts, tiek apdraudēta mērķu sasniegšana.
4.	Darbs ar sabiedrību	Visa AAR teritorija	Turpināsies sabiedrības izglītošanas pasākumi ietverot personu atbildības palielināšanu par savu darbību vai bezdarbību.

Pieņemot, ka RAAP projektā paredzētie pasākumi netiek realizēti, netiks samazināts radīto un apglabāto atkritumu apjoms, atkritumi netiks izmantoti kā resursi, turpināsies aktīva SAP "Daibe" un SAP "Kaudzītes" aizpildīšana, kas nozīmē, ka būs nepieciešams domāt par jaunu apglabāšanas jaudu reģionā, jo samazināsies paredzamais izmantošanas ilgums. Savukārt pārstrādājamie atkritumi netiks pārstrādāti sakarā ar pārstrādes jaudu trūkumu, kā rezultātā turpināsies neracionāla dabas resursu izmantošana. Ja Plāna projekts netiek realizēts, turpināsies apdraudējums vides kvalitātei.

Lielākā ietekme RAAP realizācijai jābūt uz bioloģisko atkritumu daudzumu, ko bez dažādu papildpasākumu realizācijas galvenokārt apglabā krātuvē SAP "Daibe". Šo situāciju ievērojami var mainīt bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārta poligona teritorijā. Ja šāda iekārta netiks veidota, netiks nodrošināta BNA apsaimniekošana atbilstoši labākajai praksei, kas ir pretrunā ar nākotnē plānoto normatīvo aktu regulējumu par apglabāto atkritumu apjomu samazināšanu.

Ja Plāna projektā paredzētie pasākumi netiek realizēti, izrietoši netiks nodrošināta kopējā radīto un apglabājamo atkritumu apjoma samazināšana, atkritumi netiks izmantoti kā resursi vai otrreizējie materiāli. Plānošanas dokumenta nerealizēšanas gadījumā iespējamo vides stāvokļa izmaiņu apkopojums sniegts 3. tabulā.

Jāatzīmē, ka atkritumu apsaimniekošanas sektorā izvirzītie mērķi, tai sk. stratēģiskie mērķu, kas noteikti valsts mērogā, sasniegšanai neatsverama loma ir atkritumu apsaimniekošanas reģionu aktivitātēm, kas, savas kompetences ietvaros, veic atkritumu apsaimniekošanu veicinot kopēju mērķu sasniegšanu.

3. tabula

Iespējamās vides stāvokļa izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

Nr. p.k.	Vides stāvokļa elements/galvenās ietekmes	Izmaiņas, ja Plāns netiktu īstenots
1.	Ūdens	Pie esošām tendencēm (palielināsies plastmasas atkritumu apjoms Baltijas jūrā; prognozēts izlietotā iepakojuma pieaugums) iepakojuma un plastmasas atkritumu ieplūde Baltijas jūrā nesamazināsies. Neīstenojot jaunos dalītās savākšanas, pārstrādes un reģenerācijas pasākumus, paaugstināsies virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma risks no atkritumu poligoniem (pie plānotās atkritumu apsaimniekošanas reģionu optimizācijas).
2.	Gaiss	BNA iekārtu izveide samazinās ne tikai SEG emisijas, metāna nokļūšanu vidē, bet arī, ņemot vērā to, ka BNA pārstrāde notiek hermētiski noslēgtos reaktoros, iekārtā ir iebūvēti biofiltri gaisa novadīšanai, netiek prognozēts smaku pieaugums.
3.	Troksnis	Neveidojot jaunus atkritumu dalītās savākšanas punktus, nepaaugstināsies trokšņa līmenis. Ierīkojot jaunus atkritumu dalītās savākšanas punktus sagaidāms minimāls kravas transporta pieaugums. Kravas auto dosies uz/no atkritumu dalītās savākšanas punktiem. Ņemot vērā, ka transportēšana tiks organizēta atbilstoši 2014. gada 7. janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" izvirzītajām prasībām, radušos troksni var uzskatīt par nenozīmīgu.
4.	Zeme/augsne	Plāna projekta laikā tiks pārveidota atkritumu poligonu infrastruktūra, kuras rezultātā var palielināties ietekme uz augsni. Neveicot jaunos atkritumu dalītās vākšanas, pārstrādes un reģenerācijas pasākumus, nesamazināsies kaitējumi zemes un augsnes resursiem.

Nr. p.k.	Vides stāvokļa elements/galvenās ietekmes	Izmaiņas, ja Plāns netiktu īstenots
5.	Daba	Netiks īstenoti izlietotā iepakojuma rašanās novēršanas pasākumi, attiecīgi, nesamazināsies dabas piegružošana ar plastmasas un stikla atkritumiem.
6.	Ainavas	Dalītas sistēmas atkritumu vākšanas attīstība samazinās atkritumu ietekmi uz ainavu, tai sk. uz vidi. Šā veida infrastruktūras ekspluatācijas efektivitāte iet roku rokā ar sabiedrības informēšanu, izglītošanas pasākumu īstenošanu un ikviena indivīda līdzatbildību.
7.	Klimats	Iekārtas, kurās tiek sadedzināts no atkritumiem iegūtais kurināmais, netiks izveidotas – nepalielināsies SEG apjoms no atkritumu reģenerācijas ar sadedzināšanu. Savukārt nepārstrādājot atkritumus un neizmantojot materiālu otrreizēji, SEG apjoms atkritumu sektora atkritumu apglabāšanas daļā nesamazināsies. Poligonu gāzes, tajā skaitā no BNA anaerobās fermentācijas iekārtām iegūtas biogāzes, var tikt izmantota kā degvielu transportam, ievadīšanai dabasgāzes tīklā vai izmantotu citiem energoresursu ieguves mērķiem, piemēram, elektrības ražošanai un apkure. Izrietoši lielākie ieguvumi: metāns nenonāk gaisā, nepalielinās SEG emisijas, ar gāzi tiek aizstāti fosilie energoresursi.

(Avots: "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam stratēģiskā ietekme uz vidi novērtējuma vides pārskats", SIA "Geo Consultants" 2020. gads)

4. Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt

Plāna projektā iekļauti šādi reģionā paredzētie jauni infrastruktūras elementi: SAP "Daibe" jauna sadzīves atkritumu apglabāšanas krātuves izbūve, BNA anaerobās fermentācijas iekārta poligona teritorijā, NAIK sagatavošanas iekārtu un būvniecības atkritumu pārstrādes iekārtu izveide un attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtas izveide. SAP "Kaudzītes" biogāzes savākšanas un apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana un infiltrāta apsaimniekošanas sistēmas optimizācija un poligona gāzes savākšanas un utilizācijas sistēmas izbūve.

Gan ierīkojot jaunus, gan ekspluatējot esošos sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktus, arī šķiroto atkritumu savākšanas laukumus, to atrašanās vietas vērtējot vides stāvokļa griezumā, nav sagaidāma ietekme uz vidi.

SAP "Daibe" līdzšinējā un potenciālā ietekme ir izvērtēta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūrā (turpmāk - IVN), teritorijai 1999. gadā ir veikta pilna ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra. Saskaņā ar plānoto jaunas atkritumu apglabāšanas IV. krātuves izbūvi SAP „Daibe" un VVD Vidzemes reģionālās vides pārvaldes 2021. gada 25.februāra ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējumu Nr.VI21SI0020 un lēmumu par to, ka darbībai netiek piemērota ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, plānotajai darbībai 2021. gada 4. martā tika izdoti Tehniskie noteikumi Nr. VI21TN0089 (turpmāk – Tehniskie noteikumi Nr. VI21TN0089). Attiecīgi veicot atkritumu apglabāšanas darbības gan jaunās krātuves izbūves, gan ekspluatācijas laikā, notiks ievērojot arī ar šajos tehniskajos noteikumos izvirzītajās vides aizsardzības prasības.

Tāpat, lai nepieļautu vides stāvokļa pasliktināšanos poligonā un tā apkārtējā teritorijā, SIA „ZAAO" 2015. gada 20. janvāra izsniegtās VVD Vidzemes reģionālā vides pārvalde SAP "Daibe" darbībai izsniedza "A kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr. VA15IA0001" (turpmāk – Piesārņojuma atļauja Nr. VA15IA0001), attiecīgi poligona apsaimniekošana notiek saskaņā ar tajā izvirzītajiem nosacījumiem un prasībām.

SAP "Daibe" teritorijā plānotās BNA pārstrādes iekārtas (fermentācijas rūpnīca) būvniecība, kā arī tās ekspluatācija paredzēta saskaņā ar piesārņojošās darbības atļauju (B kategorija), un ar šajā atļaujā izvirzītajiem nosacījumiem, kas atbilstoši tiks pieprasīta VVD pirms konkrētās darbības uzsākšanas. Tāpat šā poligona teritorijā plānotās sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtu būvniecība, secīgi arī tās ekspluatācija, paredzēta saskaņā ar piesārņojošās darbības atļauju (B kategorija), un ar šajā atļaujā izvirzītajiem nosacījumiem, kas atbilstoši tiks pieprasīta VVD jau pirms šīs darbības uzsākšanas.

SAP "Kaudzītes" līdzšinējā un potenciālā ietekme ir izvērtēta IVN procedūrā, teritorijai 2001. gadā ir veikta pilna ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, un šā poligona darbība, tai sk. atkritumu apsaimniekošana, notiek saskaņā ar 2013. gada 5. marta izsniegtās VVD Vidzemes reģionālās vides pārvaldes atļauju A kategorijas piesārņojošai darbībai Nr. MA13IA0001 (turpmāk – Piesārņojuma atļauja Nr. MA13IA0001), izvirzītajiem nosacījumiem.

Citas atkritumu apsaimniekošanas vietas alternatīvas netiek izskatītas, ņemot vērā priekšrocības, kādas ir jau ekspluatācijā esošai infrastruktūrai abos poligonos: pieejama teritorija, iekārtota infrastruktūra, izbūvēts pievedceļš, elektroapgāde, kvalificēts pieredzējis personāls, izstrādāti atkritumu pievešanas un dalīti savākto sadzīves atkritumu izvešanas maršruti, notekūdeņu un infiltrāta attīrīšana u.c.

5. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas

Atkritumu apsaimniekošanas nozare ir viena no svarīgākajām vides aizsardzības nozarēm valstī. Savukārt atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pārvaldība ir viens no būtiskākajiem jautājumiem Eiropas Savienības un Latvijas attīstības plānošanas dokumentos, it īpaši vides aizsardzības, klimatneitralitātes un dabas resursu labas pārvaldības un apsaimniekošanas jomās. Tas nozīmē, ka juridiskām personām, kuras nodarbojas ar atkritumu pārstrādi, apglabāšanu, reģenerāciju un tml. tai sk. arī SIA „ZAAO" apsaimniekojot SAP "Daibe", un SIA "AP Kaudzītes" veicot darbības ar atkritumu apsaimniekošanu SAP "Kaudzītes", ir jāievēro virkne normatīvajos aktos noteikto prasību.

Apskatot izvirzītos galvenos virzienus Vidzemes AAR Plānā, skatot tās potenciālo vides problēmu kontekstā saistībā ar atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras atzaru, var izdarīt šādus punktus:

1) **Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas laukumu izveide** pašvaldības teritorijā notiek ar pašvaldības pieņemtu lēmumu, un tā izveidei attiecīgā VVD reģionālā vides pārvalde izsniedz tehniskos noteikumus. Dalītās vākšanas punktu izveide notiek sadarbības līguma ietvaros starp pašvaldību un apsaimniekotāju, vienojoties par konkrētām vietām punktu izveidei pašvaldības teritorijā.

Dalīti savākto sadzīves atkritumu, speciālo atkritumu grupu, tostarp, videi kaitīgu preču atkritumu savākšanai Vidzemes AAR teritorijā ir izvietoti 25 atkritumu savākšanas laukumi. Gadījumā, ja Plāna darbības periodā būs nepieciešamība papildus ierīkot šādus jaunus laukumus, tie tiks ierīkoti saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.

2) **Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktu izveide** pašvaldības teritorijā notiek ar pašvaldības pieņemtu lēmumu, atbilstoši saskaņojot punktu atrašanos ar attiecīgo nekustamā īpašuma īpašnieku.

Šobrīd Vidzemes AAR pašvaldībās dalīti savākto sadzīves atkritumu vākšana tiek organizēta izmantojot divu konteineru sistēmu – vienā konteinerā tiek uzkrāta dalīti savākto sadzīves atkritumu vieglā frakcija (papīrs, kartons, plastmasa, metāls), otrs atsevišķs konteiners stiklam. Operators SIA "ZAAO" nodrošina eko somas privātmāju iedzīvotājiem dalīti savāktajiem sadzīves atkritumiem (papīru, kartonu, plastmasu, metālu) vai eko šķirošanas kastes birojiem, pašvaldības iestādēm un izglītības iestādēm, lai savāktu dalīti savāktos sadzīves atkritumus (papīru, kartonu, plastmasu, metālu). Kopumā šādu savākšanas punktu pieejamība reģionā ir vairākkārt augstāka nekā valstī noteiktais minums (teritorijā izvietots 551 sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti). Papildus publiskajiem atkritumu dalītās savākšanas punktiem, tiek izvietoti individuālie konteineri. Kopā novados, kurus apkalpo SIA "ZAAO" ir izvietoti 3 703 individuālie konteineri un 563 eko kastes.

3) **Sadzīves atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūra**

Vidzemes AAR uz doto brīdi tiek ekspluatētas divas iekārtas (izvietotas SAP poligonā "Daibe" un "Kaudzītes"" teritorijā). Iekārtas paredzētas sadzīves atkritumu sagatavošanai pārstrādei un reģenerācijai, arī dalīti savākto sadzīves atkritumu pāršķirošanai, sagatavošanai transportēšanai uz pārstrādes iekārtām un nešķirotu sadzīves atkritumu mehāniskai šķirošanai – sagatavošanai apglabāšanai.

Šādu iekārtu uzstādīšanai un ekspluatācijai VVD izsniedz attiecīgu piesārņojošās darbības atļauju, atbilstoši iekārtu darbība notiek saskaņā ar izvirzītajiem piesārņojošas darbības nosacījumiem.

4) **SAP "Daibe" un SAP "Kaudzītes"** Vidzemes AAR ir divi atkritumu poligoni, kur ir izvietota atkritumu apglabāšanas infrastruktūra.

SAP "Daibe" teritoriju nosacīti var sadalīt sekojošās funkcionālās zonās: atkritumu priekšapstrādes centrs, atkritumu pieņemšanas un apstrādes zona, infrastruktūras zona, saimniecības zona, atkritumu apglabāšanas zona, iekšējie ceļi. Apskatot SAP "Kaudzītes" infrastruktūru, var izdalīt šādas galvenās funkcionālās zonas: šķiroto atkritumu savākšanas laukums, atkritumu šķirošanas līnija atkritumu apglabāšanas zona, autotransporta dezinfekcijas un mazgāšanas vieta, konteineru mazgāšanas laukums, grunts rezerves laukums, iekšējie ceļi. Infrastruktūra abos poligonos plānota tā, lai tā atbilstu drošai un mūsdienīgai praksei atbilstošai poligona apsaimniekošanai.

Piesārņojuma atļaujas nosacījumi attiecināmi uz gan uz visiem SIA "ZAAO", gan SIA "AP Kaudzītes" pamatdarbības posmiem poligonu teritorijā, kā arī ar pamatdarbību saistītām piesārņojošām darbībām – notekūdeņu novadīšanu, atkritumu apsaimniekošanu, gaisa un smaku emisijām, pazemes ūdens ieguvi, troksni, u.c. Cita starpā atļauja noteic prasības poligona iekārtošanai (ietverot jaunu objektu būvniecību poligonā), ekspluatācijai, uzraudzības un kontroles procedūrām, poligona slēgšanai un apsaimniekošanai pēc slēgšanas. Tāpat Piesārņojuma atļaujā noteiktas prasības augsnes, grunts, kā arī pazemes ūdeņu aizsardzībai.

Lai nepieļautu vides stāvokļa pasliktināšanos poligonā un tā apkārtējā teritorijā, SAP "Daibe" kopš 2004. gada tiek veikts vides stāvokļa monitorings, savukārt SAP "Kaudzītes" – no 2008. gada.

SAP "Daibe" līdzšinējā un potenciālā ietekme ir izvērtēta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūrā, ko 1999. gadā veica SIA "Geo Consultants" un SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian". Saskaņā ar plānoto jaunas atkritumu apglabāšanas IV. krātuves izbūvi sadzīves atkritumu poligonā „Daibe", veicot darbības ar atkritumu apsaimniekošanu (tai sk. jaunās krātuves izbūve), notiks ievērojot arī Tehniskajos noteikumos Nr. VI21TN0089 izvirzītās vides aizsardzības prasības.

SAP "Kaudzītes" līdzšinējā un potenciālā ietekme ir izvērtēta IVN procedūrā, teritorijai 1999. gadā ir veikta pilna IVN procedūra.

Atbilstoši konsultācijām (tai sk. DAP atzinums) ar DAP, Vidzemes AAR ierīkotais SAP "Daibe" un SAP "Kaudzītes" neatrodas un nerobežojas ar īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikroliegumiem. No kā izrietoši nav attiecināmas tās prasības un aizliegumi, kas ir noteikti īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (turpmāk - ĪADT) vispārējos un individuālajos noteikumos, kā arī ĪADT dabas aizsardzības plāni. Jebkuru iekārtu vai infrastruktūras izvietojums gan poligonu teritorijā, gan saistībā ar jebkuru atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras laukumu/šķirošanas u. tml. punktu izveidi, tiek noteikts atbilstoši esošajai normatīvajai bāzei, t.i., veicot visus nepieciešamos saskaņojumus. DAP atzinumā norādījusi, ka būtu nepieciešams paredzēt koordinētu iedzīvotāju informēšanu un izglītošanu saistībā ar atkritumu apsaimniekošanu, lai veicinātu paradumu maiņu (sabiedrības izglītošanas pasākumu apraksts sniegts Plānā).

Plānu nepieciešams izvērtēt veselību ietekmējošo faktoru paredzamo intensitāti, tādas kā emisijas gaisā un tā iespējamais piesārņojuma lielums, iespējamais smaku piesārņojums, radītais trokšņa piesārņojums.

Ņemot vērā aspektu, ka galvenā darbība saistībā ar Vidzemes AAR plānota SAP "Daibe" un SAP "Kaudzītes" teritorijā, kā galvenais akcents tika likts uz poligonu atrašanās vietu un to apkaimes iedzīvotāju veselību, iespējamajām radušajām neērtībām un to ietekmējošo faktoru analīzi.

5.1. Vides kvalitātes novērtēšana, monitorings

Pilnībā nenovēršamo ietekmju kontrolei uz vidi tiek paredzēts monitorings jeb regulāra uzraudzība. Gan SAP "Daibe", gan SAP "Ķaudzītes" līdzšinējās darbības ietekmes uz vidi novērtēšanai tiek veikts regulārs vides kvalitātes novērtēšanas monitorings. Monitoringa sistēma sevī ietver: gruntsūdens, virszemes ūdens, infiltrāta, notekūdens sastāva un gaisa emisiju monitoringu. Monitorings (regulāri novērojumi) tiek veikts saskaņā ar uzņēmumam izsniegtās Piesārņojuma atļaujas nosacījumiem un Ministru kabineta 2011. gada 27. decembra noteikumu Nr. 1032 "Atkritumu poligonu noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 1032) 5. pielikumā "Vides stāvokļa monitoringa parametri poligonā vai izgāztuvē un poligona vai izgāztuves apkārtnē" ietvertajām prasībām. Tāpat SAP "Daibe" un SAP "Kaudzītes" kompleksā monitoringa sistēma ir izstrādāta balstoties uz nozarē noteiktajiem labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem (turpmāk – LPTP). Attiecīgi ieviešot vides kvalitātes monitoringu pēc LPTP tiek novērsta vai samazināta piesārņojuma nonākšana vidē.

SAP "Daibe" monitorings

Vides monitoringam poligonā „Daibe" tiek izmantots monitoringa tīkls, kas sastāv no 13 gruntsūdeņu monitoringa urbumiem, ka arī 4 virszemes ūdeņu monitoringa punktiem novadgrāvjos ap poligonu un netālu esošajā Mucenieku strautā (skat. 1. attēlu).

Gruntsūdens piesārņojuma kontrole

Gruntsūdeņu kvalitātes kontrole paredzēta 13 monitoringa urbumos divas reizes gadā. Vienu reizi gadā nepieciešams veikt nepilno ķīmisko analīzi, nosakot šādus parametrus: pH (uz vietas urbuma atsūknēšanas laikā), elektrovadītspēja (uz vietas urbuma atsūknēšanas laikā), ķīmiskais skābekļa patēriņš (turpmāk - ĶSP), kopējais slāpekļa daudzums, kopējais fosfora daudzums, hlorīdi Cl^-. Savukārt vienu reizi gadā paredzēta pilnā ķīmiskā analīze, nosakot sekojošus parametrus: pH (uz vietas urbuma atsūknēšanas laikā), elektrovadītspēja (uz vietas urbuma atsūknēšanas laikā), ĶSP, kopējais slāpekļa daudzums, kopējais fosfora daudzums, hlorīdi Cl, sausnes saturs, bioķīmiskais skābekļa patēriņš piecās dienās, oksidējamība (permanganāta metode), nitrāti (NO_3-), nitrīti (NO_2^-), amonijs (NH_4^+), sulfāti (SO_4^{-2}), fenolu indekss, naftas produkti, bors, metāli: cinks (Zn), varš (Cu), kadmijs (Cd), hroms (Cr), svins (Pb), dzīvsudrabs (Hg), dzelzs (Fe), mangāns (Mn) un kobalts (Co). Gruntsūdeņu piesārņojuma kontroli nodrošinošais urbumu tīkls atspoguļots 1. attēlā.

SIA "Geo Consultants" 2022. gada monitoringa pārskatā "Gruntsūdeņu, virszemes ūdeņu, notekūdeņu un infiltrāta monitorings Ziemeļvidzemes CSA poligonā „Daibe" Cēsu novadā (2022. gada IV ceturksnis)" sniegtie novērojamu dati liecina, ka gruntsūdeņu līmeņi 2022. gada decembrī ir saglabājušies iepriekšējo ilggadīgo novērojumu līmenī un neuzrāda nekādas izteiktas paaugstināšanās tendences. Tie svārstās no 1,76 līdz 6,24 m no zemes virsmas. Gruntsūdens līmeņa absolūtās atzīmes mainās no 68,34 līdz 71,47 m vjl. Galvenā gruntsūdeņu plūsma vērsta ziemeļaustrumu virzienā.

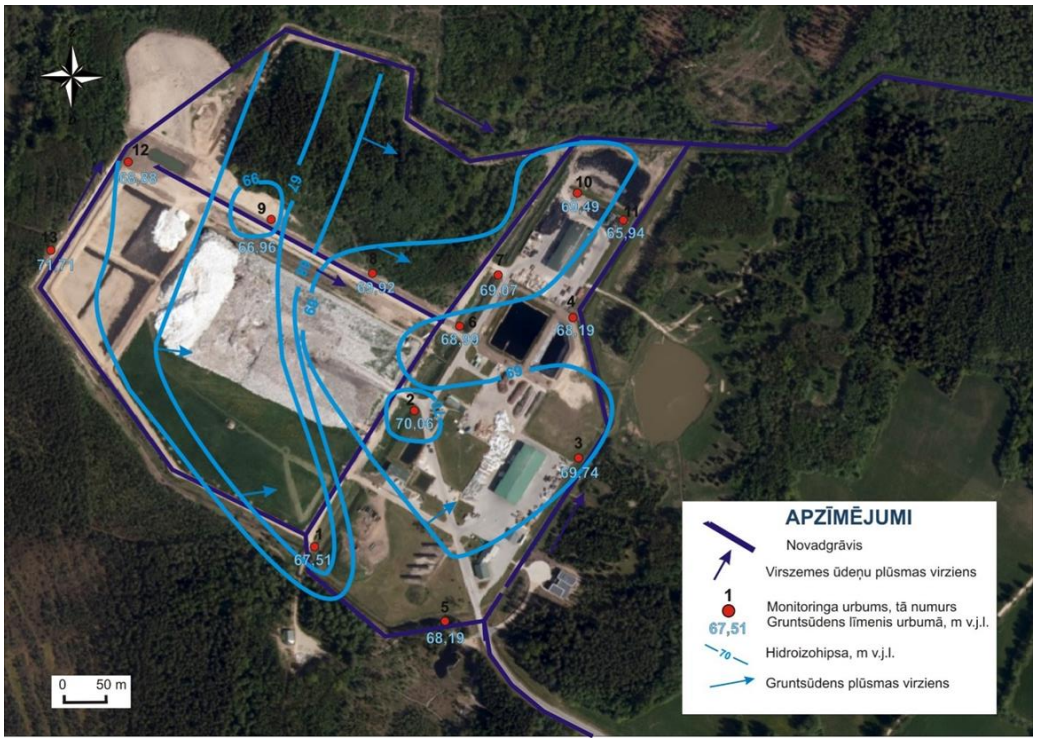

1. attēls. **Sadzīves atkritumu poligona "Daibe" vides monitoringa tīkls un gruntsūdens plūsmas virziens** *(avots: SIA "Geo Consultants", 2022.g.)*

Infiltrāta sastāva kontrole

Infiltrāta sastāva kontrole paredzēta četras reizes gadā (divas reizes infiltrāta paraugiem, kas noņemti no infiltrāta tvertnes; divas reizes attīrītā infiltrāta paraugiem, kas noņemti noņemts vietā, kur tas izplūst no reversās osmozes attīrīšanas iekārtas).

Infiltrāta attīrīšana notiek kvalitatīvi. Galveno piesārņojuma rādītāju attīrīšanas lielumi 2022. gada decembrī ir sekojoši: hlorīdi – par 99,92 %, N_{kop}. – par 99,74 %, P_{kop}. – par 99,12 %, ĶSP vērtība – par 99,11%. Galveno piesārņojuma rādītāju attīrīšana 2022. gada decembrī ir vidēji 99,47 %.

Balstoties uz 2022. gada monitoringa pārskatā izdarītajiem secinājumiem, infiltrāta ķīmiskais sastāvs ir līdzīgs kā iepriekšējos ilggadīgajos novērojumos, nav novērojamas poligoniem neraksturīgas novirzes, galvenie piesārņojuma rādītāji sadzīves notekūdeņos atbilst normatīvo aktu prasībām.

Katru gadu līdz 1. martam SIA "ZAAO" VVD sniedz poligona darbības gada pārskatu atbilstoši noteikumu Nr. 1032 47. punktam, tai sk. ietverot datus par ikgadējo monitoringu.

Gaisa monitorings

Atsevišķas prasības gaisu piesārņojošo vielu kontrolei/monitoringam SAP "Daibe" saskaņā ar Piesārņojuma atļaujā noteikto netiek atsevišķi izvirzītas.

Detālāka informācija par poligona gaisa emisijām, tai sk. smaku emisiju mērījumiem un trokšņu emisiju novērtējumu, sniegta šīs nodaļas 5.2. apakšnodaļā.

<u>SAP "Kaudzītes" monitorings</u>

Vides monitoringam SAP „Kaudzītes" tiek izmantots monitoringa tīkls, kas sastāv no 6 gruntsūdeņu monitoringa urbumiem. Monitoringa novērojumu punktu izvietojuma shēma attēlota 2. attēlā.

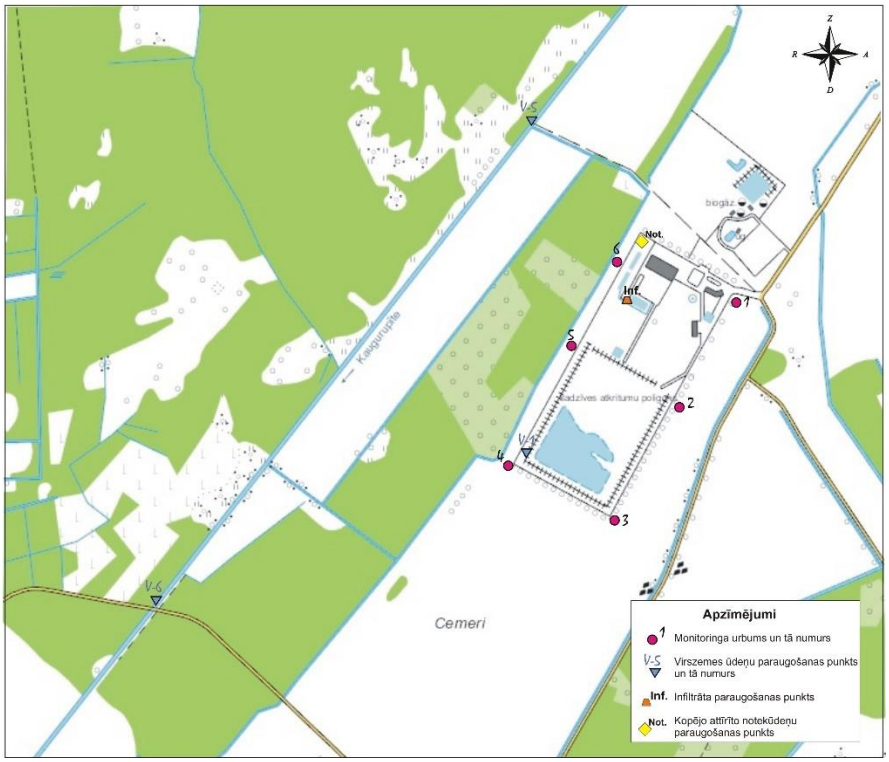

2. attēls. **Sadzīves atkritumu poligona "Daibe" vides monitoringa tīkls** *(avots: SIA "Azurīts", 2021.g.)*

Gruntsūdens piesārņojuma kontrole

Gruntsūdeņu kvalitātes kontrole paredzēta 6 monitoringa urbumos divas reizes gadā. Vienu reizi gadā nepieciešams veikt nepilno ķīmisko analīzi, nosakot šādus parametrus: pH (uz vietas urbuma atsūknēšanas laikā), elektrovadītspēja (uz vietas urbuma atsūknēšanas laikā), ķīmiskais skābekļa patēriņš (turpmāk - ĶSP), kopējais slāpekļa daudzums, kopējais fosfora daudzums, hlorīdi Cl^-. Savukārt vienu reizi gadā paredzēta pilnā ķīmiskā analīze, nosakot sekojošus parametrus: pH (uz vietas urbuma atsūknēšanas laikā), elektrovadītspēja (uz vietas urbuma atsūknēšanas laikā), ĶSP, kopējais slāpekļa daudzums, kopējais fosfora daudzums, hlorīdi Cl, sausnes saturs, bioķīmiskais skābekļa patēriņš piecās dienās, oksidējamība (permanganāta metode), nitrāti (NO_3^-), nitrīti (NO_2^-), amonijs (NH_4^+), sulfāti (SO_4^{-2}), fenolu indekss, naftas produkti, bors, metāli: cinks (Zn), varš (Cu), kadmijs (Cd), hroms (Cr), svins (Pb), dzīvsudrabs (Hg), dzelzs (Fe), mangāns (Mn) un kobalts (Co).

SIA "Azurīts" 2021. gada monitoringa atskaites ziņojumā "Gruntsūdeņu, virszemes ūdeņu un infiltrāta monitorings Malienas reģiona CSA poligonā „Kaudzītes"" sniegtie dati norāda, ka gruntsūdeņos piesārņojošo vielu koncentrācijas ir zemākas ar noteikto mērķlielumu koncentrāciju. Gruntsūdens līmeņi urbumos 2021. gada decembrī svārstās no 3,48 līdz 5,06 m no zemes virsmas. Gruntsūdens līmeņa absolūtās atzīmes mainās no 104,87 līdz 107,27 m vjl. Galvenā gruntsūdeņu plūsma vērsta rietumu, dienvidrietumu virzienā uz tuvējo Kaugurupīti.

Infiltrāta sastāva kontrole

2021. gada decembrī tika noņemts attīrītā infiltrāta paraugs vietā, kur tas iztek no reversās osmozes attīrīšanas iekārtas. Galveno piesārņojuma rādītāju attīrīšanas lielumi 2021. gada decembrī ir sekojoši: hlorīdi – par 84,26 %, $N_{kop.}$ – par 98,51 %, $P_{kop.}$ – par 99,14 %, ĶSP vērtība – par 97,13 %. Galveno piesārņojuma rādītāju attīrīšanas pakāpe vidēji ir 94,76 %. Infiltrāta attīrīšanas pakāpe ir augsta.

Balstoties uz 2021. gada monitoringa pārskatā izdarītajiem secinājumiem, gruntsūdeņos piesārņojošo vielu koncentrācijas ir zemākas ar noteikto mērķlielumu koncentrāciju, visos urbumos konstatētās piesārņojumu raksturojošo vielu koncentrāciju izmaiņas, dažādos virzienos, ir bez izteiktām pieauguma vai samazināšanās tendencēm, infiltrāta attīrīšanas pakāpe ir augsta.

Katru gadu līdz 1. martam SIA "AP Kaudzītes" VVD sniedz poligona darbības gada pārskatu atbilstoši noteikumu Nr. 1032 47. punktam, tai sk. ietverot datus par ikgadējo monitoringu.

Gaisa monitorings

Atsevišķas prasības gaisu piesārņojošo vielu kontrolei/monitoringam SAP "Kaudzītes" saskaņā ar Piesārņojuma atļaujā noteikto netiek atsevišķi izvirzītas.

Detālāka informācija par poligona gaisa emisijām, tai sk. par Piesārņojuma atļaujā Nr. MA13IA0001 izvirzītajiem nosacījumiem smaku un trokšņu emisijām, sniegta šīs nodaļas 5.2. apakšnodaļā.

5.2. Emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums

Emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums SAP "Daibe" apkārtnē

SAP "Daibe" atrodas nomaļus no blīvi apdzīvotām vietām (no Daibes - ap 2 km, u.c. novada ciemiem), tuvumā ir tikai dažas viensētas. Tuvākā viensēta "Jaunirguti" atrodas ~ 370 m attālumā no poligona teritoriju aptverošā novadgrāvja, austrumu, dienvidaustrumu virzienā, aiz poligona sanitārās aizsargjoslas robežām. Tuvākajā apkārtnē, ārpus poligona robežām, nav industriālu ražošanas objektu vai dzīvojamo masīvu.

Saskaņā ar Piesārņojuma atļaujā Nr. VA15IA0001 noteikto, atļauta emisija no šādiem punktveida avotiem: biogāzes koģenerācijas iekārta "Cento T180SPE" 01 (avots A1), biogāzes koģenerācijas iekārta "Cento T180SPE" 02 (avots A2). Atbilstoši atļaujā noteiktajam, reizi ceturksnī veikt emisijas avotiem A1, A2 piesārņojošo vielu emisijas limitu ievērošanas kontroli (slāpekļa dioksīdam, oglekļa oksīdam, sēra dioksīdam, PM2,5, PM10, gaistošiem organiskie savienojumiem) aprēķinu ceļā, izmantojot emisijas limitu projektos izmantotās metodes.

Apskatot emisijas, kas rodas no neorganizētiem (difūziem) emisiju avotiem, atbilstoši Piesārņojuma atļaujā Nr. VA15IA0001 noteiktajam, regulāri veikt uzkrāto uzglabājamo atkritumu izvešanu, kā arī nav atļauta infiltrāta izsmidzināšana virs infiltrāta baseina.

Smaku koncentrācijas ārpus uzņēmuma teritorijas noteikšanai tiek ievērotas Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumos Nr. 724 "Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos" (turpmāk – Noteikumi Nr. 724) noteiktās prasības. Jau 2006. gadā operators ir veicis smaku emisijas limita projekta aprēķinu, 2014. gadā tika sagatavots stacionāru piesārņojumu avotu limitu projekts (turpmāk - SPAELP). Operators, atbilstoši esošajā atļaujā noteiktajam, regulāri veic monitoringu infiltrātam, ražošanas notekūdeņiem (no mazgāšanas laukuma un kompostēšanas laukuma; no atkritumu priekšapstrādes centra laukuma), pazemes un virszemes ūdeņiem, atkritumu priekšapstrādes centrā ir veikti smaku emisijas mērījumi, un noteiktas piesārņojošo vielu gaisā emisijas no atkritumu priekšapstrādes centra dūmeņa.

Atbilstoši Piesārņojuma atļaujā Nr. VA15IA0001 izvirzītajiem nosacījumiem, veicot darbības ar atkritumu apsaimniekošanu, SAP "Daibe" ir jānodrošina smaku mērķlieluma ievērošanu 5 ouE/m^3 ārpus poligona teritorijas. Tāpat šajā atļaujā norādīts, ka izbūvējot jaunas iekārtas (piemēram, bioloģisko noārdāmo atkritumu un notekūdeņu dūņu apstrādes iekārtu vai BNA pārstrādes rūpnīcu) operatoram būs jāveic jauns smaku emisiju limita projekta aprēķins un jāizstrādā smaku emisijas limitu projekts.

Piesārņojuma atļaujā Nr. VA15IA0001 noteikts, ka līdz ar BNA pārstrādes rūpnīcas iekļaušanu atļaujā (150 dienas pirms plānotajām izmaiņām esošā piesārņojošā darbībā), izstrādāt un pievienot iesniegumam atļaujas nosacījumu pārskatīšanai jaunu SPAELP, atbilstoši normatīvo aktu prasībām par SPAELP izstrādi un piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos, apvienojot SIA "ZAAO" un SIA "ZAAO ENERĢIJA" emisijas avotus, identificējot un iekļaujot jaunajā SPAELP visus SAP "Daibe" iespējamos punktveida un neorganizētos (difūzos) piesārņojošo vielu emisijas avotus un piesārņojošās vielas, kādas no šiem avotiem tiek emitētas, t.sk., emisijas no drupināšanas, smalcināšanas, uzglabāšanas darbībām.

Jaunās atkritumu apglabāšanas IV. krātuves novietojums SAP „Daibe" plānots uz ziemeļaustrumiem no jau šobrīd esošās apglabāšanas krātuves. Saistībā ar plānoto jaunās apglabāšanas krātuves izbūvei izdotajiem Tehniskiem noteikumiem Nr. VI21TN0089, krātuves izbūve un ekspluatācija jānodrošina ievērojot šajos noteikumos izvirzītās vides aizsardzības prasības. Jāatzīmē, ka atsevišķas prasības emisiju, smaku vai trokšņu līmeņa novērtējumam netiek izvirzītas. Paredzams, ka smaku līmenis pēc SAP "Daibe" sadzīves atkritumu apglabāšanas IV. krātuves izbūves, ņemot vērā to, ka krātuve tiks būvēta pēc analoģijas ar esošo un bioloģisko atkritumu plūsma tiks nodalīta un pārvirzīta uz BNA pārstrādes rūpnīcu, samazināsies.

Īsumā raksturojot pasākumus SAP "Daibe" saistībā ar emisiju, tai sk. arī smaku ierobežošanas jautājumu poligonā, tostarp atbilstoši labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem, tiek veikti vairāki preventīvie pasākumi, tādi kā: sadzīves atkritumu poligona aktīvās daļas (atklātās atkritumu virsmas) minimizēšana un regulāra pārklāšana ar gāzes caurlaidīga materiāla slāni; identificēt un kontrolēt īpaši smakojošu atkritumu plūsmu; reģistrēt sūdzības par traucējošu smaku izplatīšanos; saņemot sūdzības par smaku traucējumiem, veikt smaku koncentrācijas mērījumus akreditētā laboratorijā atbilstoši LVS EN ISO/ IEC 17025:2001 L standartam; atkritumu transportēšana notiek speciāli tam paredzētos transportlīdzekļos; regulāra sašķiroto atkritumu izvešana, neveidojot uzkrājumus; atkritumu slāņa mitrināšana ar infiltrātu sausā laikā, lai nepieļautu putekļu un vieglo atkritumu frakciju izplatīšanos teritorijā; apkārt esošo māju norobežošana, veidojot koku – krūmu aizsargstādījumu, pievedceļu asfaltēšana; biogāzes savākšanas un utilizācijas (sadedzināšanas) sistēmas izveide; atkritumu slāņa izlīdzināšana un tā blīvēšana izmantojot kompaktoru. Arī iedzīvotāju sūdzības par smakām nav saņemtas.

Poligonā saražotās biogāzes sadedzināšana notiek divās koģenerācijas iekārtās, attiecīgi tiek samazinātas SEG emisijas apkārtējā vidē, kas veidojas atkritumu biodegradācijas procesā. Savāktā gāze tiek sadedzināta un izmantota elektroenerģijas un siltuma ražošanai videi draudzīgā veidā, tādējādi šīs gāzes nenonāk atmosfērā.

Vērtējot trokšņa emisijas SAP "Daibe", galvenais trokšņa avots poligona darbības nodrošināšanai uzskatāms izmantojamais autotransports un tehnika - no transporta kustības atkritumu piegādāšanas, atkritumu pārstrādes un apglabāšanas procesā, kā arī ar atkritumu apsaimniekošanu saistīto atsevišķas iekārtas. Piesārņojuma atļaujā Nr. VA15IA0001 poligonā atzīmēti šādi trokšņu avoti: atkritumu šķirošanas iekārtas - šķirošanas līnija; atkritumu apstrādes iekārtas (smalcinātāji, koksnes atkritumu šķeldotājs, sijātājs) un darbības atkritumu priekšapstrādes centrā; kravas autotransports; tehnika darbam poligonā elektroiekrāvēju darbība un kravas autotransports atkritumu piegādei un aiztransportēšanai.

Atbilstoši Piesārņojuma atļaujā Nr. VA15IA0001 noteiktajam, uz SAP "Daibe" saistībā ar trokšņa novēršanu vai samazināšanu, tostarp atbilstoši labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem, ir attiecināmi šādi pasākumi: iespējamo trokšņu avotu identificēšana (šķirošanas līnija, transports, tehnika darbam poligonā u.c.); transporta kustības organizēšana tādā veidā, lai nepieļautu traucējošu trokšņu izplatīšanos vidē; sūdzību gadījumā par traucējošiem trokšņiem veikt trokšņa mērījumus (to veic attiecīgajā jomā akreditēta organizācija ar akreditētām metodēm).

Kā trokšņa jutīgos uztvērējus (saņēmējus) var uzskatīt atsevišķas dzīvojamās mājas (viensētas), tuvākā no kurām "Jaunirguti" (~ 370 m attālumā). Starp poligonu tuvākajām dzīvojamām mājām ir meža josla. Poligona darba laiks ir noteikts no 8.00 – 17.00, kas nozīmē, ka saimnieciskā darbība galvenokārt koncentrējas dienas laikā. Sūdzības par poligonā radītu traucējošu troksni pārvaldē nav saņemtas.

Pēc SIA "ZAAO" pasūtījuma SIA "R&S TET" 2020. gada 15. jūlijā ir veikusi darba vides trokšņa mērījumus (atbilstoši Ministru kabineta 2003. gada 4. februāra noteikumu Nr. 66 "Darba aizsardzības prasības nodarbināto aizsardzībai pret darba vides trokšņa radīto risku" 1. un 2.pielikuma nosacījumiem) atkritumu priekšapstrādes centrā. Mērījumu mērķis bija nokontrolēt trokšņa līmeni darba vietās, lai novērtētu riska faktoru tajās. Mērījumu rezultātā ir konstatēts, ka pārbaudītajās darba vietās dienas trokšņa ekspozīcijas līmenis (L_{EX}, 8 st.$^{-80\ dBA}$) gan pārsniedz, gan nepārsniedz noteiktās normas, atkarībā no konkrētā apskatāmā objekta. Secināts, ka ārpus atkritumu priekšapstrādes centra nav konstatēts paaugstināts trokšņa līmenis, līdz ar to nav veikti trokšņa mērījumi vidē.

Piesārņojuma atļaujā Nr. VA15IA0001 ir izvirzīti vairāki nosacījumi troksni radošo iekārtu darbībai: nepārsniegt noteikto iekārtu darbību ilgumu saskaņā ar aprakstu šīs atļaujas 1. pielikumā noteikto; operatora piesārņojošā darbība, atkritumu reģenerācijas, pārkraušanas darbi, nedrīkst radīt traucējošus trokšņus, kā arī kaitējumu videi un cilvēku veselībai; nodrošināt tehnoloģisko iekārtu atbilstību spēkā esošo normatīvo aktu prasībām par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām noteiktajām prasībām; uzstādot jaunas tehnoloģiskās iekārtas, kuras ir minētas normatīvajos aktos par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām, nodrošināt to atbilstību minēto noteikumu prasībām un rakstiski informēt par to VVD.

Tāpat Piesārņojuma atļaujā Nr. VA15IA0001 trokšņu emisiju kontrolei ir izvirzīti vairāki uzraudzības un mērījumu (mērījumu vietas, regularitāte, metodes) nosacījumi: autotransporta darbība nakts laikā nav pieļaujama; saņemot par operatora darbību vismaz vienu pamatotu sūdzību par traucējošiem trokšņiem, mēneša laikā no sūdzības saņemšanas dienas veikt trokšņa mērījumu normatīvajos aktos par trokšņa novērtēšanu un pārvaldību noteiktajā kārtībā; mērījumus veikt atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām vides trokšņa mērījumiem, izmantojot laboratorijas, kuras akreditācijas sfērā iekļauti skaņas spiediena līmeņa mērījumi; trokšņu mērījumu rezultātus ar izvērtējumu iesniegt 5 darba dienu laikā pēc to saņemšanas; trokšņa pārsnieguma gadījumā jāizstrādā pasākumu plāns, ar kuru tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana; ja tiek paredzēti jauni, IVN ziņojuma ietvaros nenovērtēti trokšņa avoti vai paredzētās darbības realizācijas gaitā tiek identificēti citi iepriekš neprognozēti apstākļi, kas var būt pamats trokšņa līmeņa pieaugumam, pirms šādu izmaiņu veikšanas jānodrošina atkārtota trokšņa novērtējuma veikšana, balstoties uz aktualizēto informāciju, rezultāti jāiesniedz VVD; atkarībā no novērtējuma rezultātiem lemjams par papildus pasākumiem, tajā skaitā izmaiņu pieļaujamības un paredzētās darbības realizācijas nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību.

Tā kā SAP "Daibe" izvietots salīdzinoši tālu no apdzīvotām vietām - atrodas laukos, apdzīvojamo teritoriju tuvumā nav, kā arī vakaros/naktīs poligona tehnikas pārvietošanās un darbība nenotiek, radušos troksni var uzskatīt par maznozīmīgu. Pasākumi trokšņa samazināšanai nav paredzēti. Nav sagaidāms, ka līdz ar jauno infrastruktūras objektu (jaunā krātuve, BNA rūpnīca) izbūvi poligona teritorijā, būtiski pieaugs uz un no poligona braucošā transporta vienību skaits. Tāpat arī netiek prognozētas atkritumu vedēju vienību skaita izmaiņas, kuri veic atkritumu pārvadājumus visā Vidzemes AAR teritorijā.

Videi un iedzīvotājiem (tai sk. veselībai) radītie traucējumi vai zaudējumi arī pēc Vidzemes AAR Plāna realizēšanas tiek iespējami mazināti, jo darbība plānota galvenokārt teritorijā, proti, SAP "Daibe", kur jau līdz šim

notikusi un turpinās atkritumu apsaimniekošana, ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības. Tāpat saistībā ar citu jaunu infrastruktūras objektu izveidošanu Plāna ietvaros trokšņa, smaku un emisiju piesārņojums gaisā vērtējams kā nebūtisks, līdz ar to nav uzskatāms par veselību ietekmējošu faktoru.

Kopumā vērtējot SAP "Daibe" atrašanās vietu, kur arī notiks Vidzemes galvenās AAR reģiona aktivitātes, tā veiksmīgu darbību jau vairāk kā 20 gadu griezumā, var secināt, ka šī teritorija ir piemērota jaunas atkritumu apglabāšanas krātuves izveidei, BNA pārstrādes iekārtas (fermentācijas rūpnīca) būvniecībai, tai skaitā arī ar citām Vidzemes AAR saistītām aktivitātēm.

Emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums SAP "Kaudzītes" apkārtnē

SAP "Kaudzītes" izvietots reti apdzīvotā vietā. SAP "Kaudzītes" teritorija atrodas 7 km uz dienvidrietumiem no Litenes ciema. Tuvākā dzīvojamā māja ir "Ķelles", 664 m attālumā uz ziemeļaustrumiem. Tuvākā viensēta atrodas aiz poligona sanitārās aizsargjoslas robežām. Visas pārējās viensētas atrodas ievērojami lielākā attālumā no poligona teritorijas. Poligona tiešā tuvumā uz ziemeļiem izvietota SIA „AGRO Cemeri" biogāzes ražotne un koģenerācijas stacija. Tuvākā apkārtnē, ārpus poligona robežām, nav citu industriālu ražošanas objektu vai dzīvojamo masīvu.

SAP "Kaudzītes" līdzšinējās darbības laikā smaku koncentrācija ārpus uzņēmuma teritorijas līdz šim nebija noteikta, bet saskaņā ar Piesārņojuma atļaujā Nr. MA13IA0001 noteiktajām prasībām, tiek ievēroti Noteikumos Nr. 724 izvirzītie nosacījumi.

Īsumā raksturojot pasākumus saistībā ar emisiju, tai sk. smaku jautājumu poligonā, saskaņā ar Piesārņojuma atļaujā Nr. MA13IA0001 noteikto, tiek veikti vairāki preventīvie pasākumi, tādi kā, atkritumu apglabāšana nelielās darba kārtās; atkritumus ikdienas izlīdzināšana; divus metrus augstu atkritumu slāņu pārklāšana ar 10 - 20 cm biezu apberama materiāla kārtu; kompostēšanas laukumā smaku mazināšanai tiek izmantoti pārsedzoši materiāli; bioloģiski noārdāmā materiāla masas jaukšana netiek veikta, ja vēja virziens vērsts uz tuvākām dzīvojamām mājām; bioloģiski noārdāmā materiāla masas jaukšana netiek veikta sestdienās, svētdienās un svētku dienās. Iedzīvotāju sūdzības par smakām nav saņemtas.

Piesārņojuma atļaujā Nr. MA13IA0001 noteikts emisiju avotam A1 (šrēderis Terminator 2200U ED) vienu reizi gadā veikt piesārņojošo vielu emisijas limitu kontroli šīs atļaujas 15. tabulā noteiktajām vielām (200001 cietās izkliedētās daļiņas, 200002 PM10i, 200003 PM2,5ii), izmantojot aprēķinus. Piesārņojošo vielu emisiju aprēķinus veikt saskaņā ar emisiju limitu projektā iekļauto algoritmu un formulām. Šrēderis tiek izmantots atkritumu sagatavošanas apglabāšanai šķirošanas līnijas tehnoloģiskā procesa posmam, paredzēts nešķirotu sadzīves atkritumu smalcināšanai, atkritumu maisu atvēršanai pirms mehāniskās šķirošanas procesa, un tiek darbināts ar elektroenerģiju.

Saskaņā ar Piesārņojuma atļaujā Nr. MA13IA0001 noteikto, atļauta emisija no šādiem neorganizētajiem emisijas avotiem: transporta līdzekļi un tajos pārvadātie atkritumi, atkritumu šķirošanas līnija, konteineru mazgāšanas laukums, sašķiroto atkritumu uzglabāšanas laukums, bīstamo atkritumu pagaidu uzglabāšanas tvertne, atkritumu kompostēšanas laukums, atkritumu krātuve, atkritumu priekšapstrādes centrs, infiltrāta izsmidzināšana uz krātuves virsmas. Šiem avotiem emisiju limiti netiek noteikti, jo emisija ir nebūtiska. Vienlaikus šajā atļaujā atzīmēts, ka biogāzes emisija no atkritumu apglabāšanas krātuves un kompostēšanas laukuma nedrīks radīt draudus cilvēka veselībai un videi.

Plānotā poligona gāzes savākšanas un utilizācijas sistēmas izbūve atstāts pozitīvu ietekmi uz gaisa kvalitāti, jo ņemot vērā to, ka savāktā gāze tiks sadedzināta un izmantota enerģijas iegūšanai videi draudzīgā veidā, tādējādi šīs gāzes nenonāks atmosfērā.

Galvenais trokšņa avots SAP "Kaudzītes" darbības nodrošināšanai ir izmantojamais autotransports, tehnika un iekārtas - no transporta kustības atkritumu piegādāšanas, atkritumu pārstrādes un apglabāšanas procesā. Piesārņojuma atļaujā Nr. MA13IA0001 atsevišķas prasības troksnim līdz šim netika izvirzītas, atzīmējot, ka ārpus darba zonas uzņēmuma darbības radītais troksnis nedrīkst pārsniegt normatīvajos aktos norādītos robežlielumus; saņemot par operatora darbību vismaz vienu, pamatotu sūdzību par traucējošiem trokšņiem, mēneša laikā no sūdzības saņemšanas dienas veikt trokšņa mērījumus normatīvajos aktos par trokšņa novērtēšanu un pārvaldību noteiktajā kārtībā; trokšņu mērījumus veikt atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām vides trokšņa

mērījumiem, izmantojot laboratorijas, kuras akreditācijas sfērā iekļauti skaņas spiediena līmeņa mērījumi. Līdz šim sūdzības no iedzīvotājiem par troksni nav saņemtas.

Tā kā SAP "Kaudzītes" pieguļošā teritorija, ko varētu ietekmēt troksnis, ir maz apdzīvota un vakaros/naktīs poligona tehnikas pārvietošanās un darbība nenotiek, radušās trokšņa ietekmes var uzskatīt par nenozīmīgām. Pasākumi trokšņa samazināšanai nav paredzēti. Nav sagaidāms, ka līdz ar jauno infrastruktūras objektu izbūvi poligona teritorijā, būtiski pieaugs uz un no poligona braucošā transporta vienību skaits. Netiek arī prognozētas atkritumu vedēju vienību skaita izmaiņas, kuri veic atkritumu pārvadājumus visā Vidzemes AAR teritorijā.

Videi un iedzīvotājiem (tai sk. veselībai) radītie traucējumi vai zaudējumi arī pēc Vidzemes AAR Plāna realizēšanas tiek iespējami mazināti, jo darbība plānota galvenokārt teritorijā, proti, SAP "Kaudzītes", kur jau līdz šim notikusi un turpinās atkritumu apsaimniekošana, ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības. Tāpat saistībā ar citu jaunu infrastruktūras objektu izveidošanu Plāna ietvaros trokšņa, smaku un emisiju piesārņojums gaisā vērtējams kā nebūtisks, līdz ar to nav uzskatāms par veselību ietekmējošu faktoru.

Vērtējot SAP "Kaudzītes" atrašanās vietu, kur arī notiks Vidzemes galvenās AAR reģiona aktivitātes, tā veiksmīgu darbību jau vairāk kā 20 gadu garumā, var secināt, ka poligona teritorija ir piemērota atkritumu apglabāšanai, poligona gāzes savākšanas un utilizācijas sistēmas izbūvei, tai skaitā arī ar citām Vidzemes AAR saistītām aktivitātēm.

Emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums kompostēšanas laukumos

Kompostēšanas laukumos darbības ar atkritumu apsaimniekošanu notiek atbilstoši B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas nosacījumiem.

Kompostēšanas laukumam, kas atrodas Alūksnes novadā, Alsviķu pagastā, nekustamajā īpašumā "Iztekas", ko apsaimnieko Pašvaldības aģentūra "SPODRA", 2021. gada 30. novembrī VVD Vidzemes reģionālā vides pārvalde izsniedza "B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr. VI21IB0004" (turpmāk – Piesārņojuma atļauja Nr. VI21IB0004). Piesārņojuma atļaujā Nr. VI21IB0004 nav izvirzītas atsevišķas prasības ne emisijām no punktveida avotiem emisijas limiti un robežvērtības, ne arī izvirzīti nosacījumi emisijām no neorganizētiem (difūziem) emisiju avotiem, tai sk. emisiju limiti. Savukārt attiecībā uz smaku jautājumu, ja par operatora darbību iepriekšējā gada laikā ir saņemtas vismaz trīs pamatotas sūdzības, veikt smaku koncentrācijas un emisijas plūsmas ātruma mērījumus emisijas avotā iekārtas optimālas darbības režīmā ne retāk kā reizi sešos mēnešos un izstrādāt smaku emisijas limita projektu, atbilstoši normatīvajiem aktiem par smakām.

Vērtējot trokšņa līmeni, Piesārņojuma atļaujā Nr. VI21IB0004 troksni radošo iekārtu darbībai ir izvirzīti vairāki nosacījumi: nepārsniegt normatīvajos aktos par trokšņa novērtēšanas un pārvaldību noteiktos vides trokšņa robežlielumus; saņemot par operatora darbību vismaz vienu pamatotu sūdzību par traucējošiem trokšņiem, mēneša laikā no sūdzības saņemšanas dienas veikt trokšņa mērījumu normatīvajos aktos par trokšņa novērtēšanu un pārvaldību noteiktajā kārtībā; mērījumus veikt atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām vides trokšņa mērījumiem, izmantojot laboratorijas, kuras akreditācijas sfērā iekļauti skaņas spiediena līmeņa mērījumi; robežlielumu pārsniegumu gadījumos mērījumu rezultātus ar izvērtējumu piecu darba dienu laikā pēc to saņemšanas iesniegt VI un VVD informācijai.

Kompostēšanas laukumam, kas atrodas Valkas novadā, Valkā, Vienības gatvē 37, ko apsaimnieko Valkas novada pašvaldība, 2014. gada 25. novembrī VVD Valmieras reģionālā vides pārvalde izsniedza "B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr. VA14IB0054" (turpmāk – Piesārņojuma atļauja Nr. VA14IB0054). Piesārņojuma atļaujā Nr. VA14IB0054 nav izvirzītas atsevišķas prasības ne emisijām no punktveida avotiem emisijas limiti un robežvērtības, ne arī izvirzīti nosacījumi emisijām no neorganizētiem (difūziem) emisiju avotiem, tai sk. emisiju limiti. Ja saņemtas pamatotas sūdzības par traucējošām smakām, nodrošināt smaku paraugu testēšanu.

Piesārņojuma atļaujā Nr. VA14IB0054 saistībā ar trokšņa emisijām, izvirzīti šādi nosacījumi: nav atļauts uzstādīt iekārtas, kuras paaugstina trokšņa līmeni ārpus uzņēmuma virs 40 dB (A); nav atļauts pārsniegt šādu trokšņa līmeni atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajiem robežlielumiem – dienā 60 dB (A), vakarā 55 dB (A), naktī 45 dB

(A); ja ir saņemtas sūdzības par traucējošu trokšņa līmeni no iekārtām, novērst vai ierobežot traucējošā trokšņa cēloņus; ja atkārtoti ir saņemtas pamatotas sūdzības par traucējošu trokšņa līmeni no iekārtām, veikt trokšņa mērījumus.

Kompostēšanas laukumam, kas izvietots Limbažu novadā, Alojas pagastā, nekustamajā īpašumā "Osīši", ko apsaimnieko SIA "Alojas Saimniekserviss", 2011. gada 30. septembrī VVD Valmieras reģionālā vides pārvalde izsniedza "B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr. VA11IB0042" (turpmāk – Piesārņojuma atļauja Nr. VA11IB0042). Piesārņojuma atļaujā Nr. VA11IB0042 2017. gada 27. janvārī tika veikti grozījumi, kuros tika ietverti nosacījumi kompostēšanas laukuma darbībai.

Piesārņojuma atļaujā Nr. VA11IB0042 nav izvirzītas atsevišķas prasības ne emisijām no punktveida avotiem emisijas limiti un robežvērtības, ne arī izvirzīti nosacījumi emisijām no neorganizētiem (difūziem) emisiju avotiem, tai sk. emisiju limiti. Attiecībā uz smaku jautājumu, šajā atļaujā tiek izvirzīti atsevišķi nosacījumi: nedrīkst radīt vidi un cilvēkus negatīvi ietekmējošas smakas; ja saņemtas iedzīvotāju sūdzības par traucējošām smakām, veikt smaku koncentrāciju mērījumus akreditētā laboratorijā; nodrošināt smaku mērķlielumu ievērošanu.

Saistībā ar trokšņa emisijām Piesārņojuma atļaujā Nr. VA11IB0042 izvirzīti atsevišķi nosacījumi: nav atļauts pārsniegt šādu trokšņa līmeni atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajiem robežlielumiem – dienā 60 dB (A), vakarā 55 dB (A), naktī 45 dB (A); ja ir saņemtas sūdzības par traucējošu trokšņa līmeni no iekārtām, novērst vai ierobežot traucējošā trokšņa cēloņus; ja ir saņemtas pamatotas sūdzības par traucējošu trokšņa līmeni no iekārtām, veikt trokšņa mērījumus.

5.3. Atkritumu apsaimniekošanas ietekme uz klimatu novērtējums

Nenoliedzami kā viens no SEG avotiem ir atkritumu apsaimniekošana. Paredzētās darbības potenciālo ietekmi uz klimatu varētu saistīt ar atkritumu gāzes veidošanos. Atkritumiem sadaloties, tie gaisā izdala milzīgu daudzumu metāna, kas ir spēcīga SEG, tādējādi veicinot klimata pārmaiņas.

Ņemot vērā to, ka atkritumu apsaimniekošanas galvenās aktivitātes Plāna ietvaros plānotas SAP "Daibe" un SAP "Kaudzītes" teritorijā, gaisa emisiju vērtējums klimata aspektā tiek skatīts saistībā ar atkritumu apsaimniekošanu abu poligonu teritorijā.

SAP "Daibe" un SAP "Kaudzītes" tiek veikta gan esošo, gan plānoto objektu smaku emisiju izvērtēšana un pasākumu plānošana atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Operators iespēju robežās minimizē laiku, ko (potenciāli) smakojoši atkritumi pavada glabāšanas vai apstrādes vietās. Abos poligonos tiek veikta apglabājamo atkritumu ikdienas pārklāšana ar materiālu, kas samazina smaku izplatību. Pirms tam izkrautie atkritumi tiek sablīvēti ar kompaktoru, lai samazinātu putekļu un atkritumu vieglās frakcijas emisijas gaisā. Pēc nepieciešamības, normatīvo aktu kārtībā tiks veikti smaku mērījumi un modelēšana gan esošajām, gan plānotajām darbībām. Pārsniegumu gadījumā tiks izstrādāti un ikgadējā vides aizsardzības pasākumu un vides monitoringa plānā iekļauti kontrolējošie un/vai mazinošie pasākumi, un to ieviešanas laika grafiks.

Kopumā raksturojot atkritumu gāzes emisiju pārvaldību abos reģionā esošajos poligonos, tiek nodrošināta necaurlaidīgas atkritumu krātuves pamatnes izveide (gan esošā krātuve, gan arī plānotā jaunā SAP "Daibe"), kā arī piepildītas krātuves nosegšana ar ūdensnecaurlaidīgu materiālu, samazinot iespējamo metāna emisiju gaisā. Tiek nodrošināts iespējami mazs atkritumu izkraušanas laukums, pārējo atkritumu virsmu operatīvi pārklājot ar materiālu, kas samazina no atkritumiem radītu metāna emisiju gaisā. SAP "Daibe" pirms gāzes novadīšanas uz regulēšanas stacijām tiek savākts atkritumu gāzes kondensāts, novadot to uz infiltrāta attīrīšanas iekārtām. No atkritumiem savāktā gāze tiek utilizēta koģenerācijas iekārtās, ražojot elektroenerģiju un siltumenerģiju. Atkritumu gāzes apsaimniekošanas sistēmā ir iestrādāta automātiska drošības sistēma, kas parāda sistēmas kļūdas un ļauj tās operatīvi novērst. Arī SAP "Kaudzītes" plānotā poligona gāzes savākšanas un utilizācijas sistēmas izbūve atstāts pozitīvu ietekmi uz gaisa kvalitāti, jo ņemot vērā to, ka savāktā gāze tiks sadedzināta un izmantota enerģijas iegūšanai videi draudzīgā veidā, tādējādi šīs gāzes nenonāks atmosfērā.

Izceļama pozitīva ietekme, gan SAP “Daibe”, gan SAP “Kaudzītes”, nodrošinot atkritumu apglabāšanas krātuves ar ikdienas pārklājumu, kam ir vērā ņemama nozīme gaisa piesārņojuma ietekmes samazināšanai (emisijas gaisā, tostarp, smakas), salīdzinājumā ar pieeju, ja pārklājuma materiāls netiktu izmantots. Atbilstoši pasaules praksē izmantojamām labākajām tehnoloģijām, lai samazinātu emisiju un ietekmi uz vidi, abu reģionā esošo poligonu apsaimniekotāji, proti, SIA “ZAAO” un SIA „AP Kaudzītes” ikdienas darbībā ir ieviesusi apglabājamo atkritumu virsmas pārklāšanu ar pārklājuma materiālu. Īpaši jāatzīmē pārklājuma slāņa pozitīvā ietekme uz metāna izplūšanu atmosfērā samazinājumu. Metāna gāze ir videi nelabvēlīga, kas rada siltumnīcas efektu, veicinot globālās klimata izmaiņas. Tāpat pie SEG pieskaitāms oglekļa dioksīds un oglekļa monoksīds. Izmantojot pārklājuma materiālu, arī novērojams oglekļa dioksīda un oglekļa monoksīda samazinājums, līdz ar to kopumā atstājot labvēlīgu ietekmi uz SEG emisiju nonākšanu atmosfērā. Sērūdeņradis ir gāze, kas rada izteiktu smaku. Poligona teritorijā atkritumu krātuvē, kas pārklāta ar izolējošo materiālu, arī sērūdeņraža koncentrācija ir mazāka nekā vietā, kur virs apglabātajiem atkritumiem netiek izmantots pārklājošais materiāls. Pienācīga atkritumu apsaimniekošana ne tikai taupa līdzekļus, bet arī būtiski uzlabo vides aizsardzību un samazina klimata pārmaiņas.

2024. gadā plānots uzsākt anaerobās fermentācijas pārstrādes iekārtas darbību SAP “Daibe” teritorijā. Anaerobās fermentācijas tehnoloģija nodrošina bioloģiskās noārdīšanas procesā radušās atkritumu gāzes savākšanu un utilizāciju slēgtā ciklā, tādējādi minimizējot SEG emisijas. Tāpat tiek nodrošināta pārstrādes procesa aerobās fāzes laikā izmantotā gaisa attīrīšana biofiltros, tādējādi minimizējot potenciālo smaku izplatību. Jaunā pārstrādes tehnoloģija ļaus pārstrādāt BNA komposta materiālā, kas izmantojams apzaļumošanai, tilpņu aizbēršanai un ainavu veidošanai, tādējādi samazinot resursu patēriņu, kā arī pārstrādes procesā iegūtā biogāze tiks izmantota enerģijas ražošanā, kas, savukārt, aizstāj fosilos energoresursus. Savācot un utilizējot BNA sadalīšanās procesā radušos atkritumu gāzi, tiks samazinātas SEG emisijas, kas savukārt atstās pozitīvu ietekmi uz klimata izmaiņām.

6. Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi

Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības mērķis ir atkritumu apsaimniekošanas procesa radītās ietekmes samazināšana, kas tiek panākta, samazinot radīto atkritumu apjomu, drošā veidā apstrādājot un reģenerējot atkritumus vai arī atkritumus atgriežot saimnieciskajā apritē. Uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Latvijā attiecināmas gan starptautiskajā mērogā noteiktās prasības (Starptautiskās konvencijas un Eiropas Savienības direktīvas), gan nacionālā līmeņa, tostarp reģionāla līmeņa, plānošanas dokumenti, gan arī jāievēro Latvijā spēkā esošos likumus un Ministru kabineta noteikumus.

6.1. Starptautiskie nozares un vides aizsardzības mērķi

Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas mērķi ir noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīvā 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu jeb "Atkritumu ietvardirektīvā". Šajā direktīvā ir noteikti pasākumi, lai aizsargātu vidi un cilvēku veselību, novēršot vai samazinot atkritumu rašanās un apsaimniekošanas negatīvo ietekmi un palīdzot mazināt resursu izmantošanas vispārējo ietekmi un veicinot tādas izmantošanas efektivitāti.

Direktīvā ir noteikta atkritumu apsaimniekošanas darbību hierarhija, kas prioritārā secībā ir sekojoša:

- atkritumu rašanās novēršana;
- atkritumu sagatavošana atkārtotai izmantošanai;
- atkritumu pārstrāde;
- atkritumu cita tipa reģenerācija, piemēram, enerģijas reģenerācija; un
- atkritumu apglabāšana.

Direktīvai 2008/98/EK tika veikti arī grozījumi: Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīva 2018/851/ES, ar ko groza Direktīvu 2008/98/EK par atkritumiem. Šo grozījumu viens no galvenajiem uzdevumiem ir lai ekonomiku padarītu par aprites ekonomiku, ir nepieciešams veikt papildu pasākumus attiecībā uz ilgtspējīgu ražošanu un patēriņu, pievēršoties visam produktu aprites ciklam, tai sk. atkritumu apsaimniekošanai, tādā veidā, kas saglabā resursus un noslēdz aprites loku. Resursu izmantošanas efektivitātes uzlabošana un atkritumu kā resursu vērtības atzīšana var dot ieguldījumu Savienības atkarības no izejvielu importa mazināšanā un veicināt pāreju uz materiālu ilgtspējīgāku pārvaldību un aprites ekonomikas modeli.

6.2. Nacionālie nozares un vides aizsardzības mērķi

Nacionālie nozares mērķi ir noteikti AAVP. Šā plāna stratēģiskie virsmērķi, kas sasniedzami atkritumu apsaimniekošanas sektorā ir šādi:

1. Mērķis (M1) Novērst atkritumu rašanos un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību;
2. Mērķis (M2) Nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu, balstoties uz aprites ekonomikas pamatprincipiem un veicinot, ka resursi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā apritē tautsaimniecībai noderīgā veidā;
3. Mērķis (M3) Nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, veicinot attiecīgu produktu politiku, bīstamo un videi kaitīgo vielu ierobežojumus un pilnveidojot patērētāju informētību;
4. Mērķis (M4) Nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Šobrīd AAVP ir izvirzīts arī jauns stratēģisks uzdevums – materiālu atgūšana no atkritumu plūsmas, kas pārvirza pārvaldības uzsvaru uz atkritumu apjoma samazināšanu un

rašanās novēršanu, atkritumu pārstrādes un tai nepieciešamo priekšnosacījumu (t.sk. bīstamu vielu ierobežošanas produktos un dalītas savākšanas sistēmas) attīstību. Visbeidzot, AAVP nav ieviešams bez visaptverošas un proaktīvi īstenotas sabiedrības informēšanas, izglītošanas un iesaistes, kas veicinātu tās paradumu maiņu attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu, it īpaši bez(maz)atkritumu dzīves veida un atkritumu šķirošanas darbību ieviešanu ikdienā gan sadzīvē, gan darba un mācību vidēs. Turklāt pašvaldības visu sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savās administratīvajās teritorijās organizē atbilstoši pašvaldību saistošajiem noteikumiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, kā arī ievērojot minēto AAVP un reģionālo plānu.

6.3. Reģionālie nozares un vides aizsardzības mērķi

Papildus atkritumu apsaimniekošanas sektorā noteiktajiem stratēģiskajiem mērķiem un normatīvajos aktos noteiktajiem sasniedzamajiem rādītājiem, Vidzemes AAR tiek noteikti sekojoši mērķi un principi, kas ievērojami Plāna īstenošanā, t.sk. pasākumi, kas vērsti uz atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma kvalitātes un pieejamības uzlabošanu:

- atkritumu apsaimniekošana tiek veikta ievērojot aprites ekonomikas principus, plānojot un īstenojot atkritumu apsaimniekošanas sektora pasākumus, tiek ievērota atkritumu apsaimniekošanas darbību hierarhija;
- atkritumu radītāji ir nodrošināti ar kvalitatīvu, savlaicīgi sniegtu, vides aizsardzības prasībām atbilstošu atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu, tiek nodrošināta pilna spektra pakalpojumu sniegšana;
- atkritumu apsaimniekošanas sektora darbību reģionālā līmenī, kā arī sadarbību ar blakus esošajiem atkritumu apsaimniekošanas reģioniem centralizēti koordinē un kontrolē atkritumu apsaimniekošanas reģionālais centrs (turpmāk - AARC). AARC uzņemas atbildību par atkritumu apsaimniekošanas sektorā noteikto mērķus sasniegšanu reģiona līmenī, šo saistību izpildei AARC tiek nodrošināts ar nepieciešamajiem resursiem, t.sk. reģiona līmenī saistošu lēmumu pieņemšanas tiesībām;
- īstenojot reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu, tiek ievērotas normatīvo aktu prasības, tajā skaitā Eiropas Savienības noteiktie mērķi attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības efektivitāti un kvalitāti, tiek īstenoti valsts, reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumentos paredzētie pasākumi attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu;
- tiek veicināta atkritumu radītāju un citu iesaistīto pušu vides apziņas paaugstināšana un izpratnes veidošana par atkritumu apsaimniekošanas radīto ietekmi uz vidi un šīs ietekmes samazināšanas iespējām;
- atkritumu apsaimniekošanas sektorā iesaistītie pakalpojuma sniedzēji strādā izmantojot ilgtspējīgus risinājumus un labākās pieejamās tehnoloģijas visos atkritumu apsaimniekošanas posmos.
- tiek nodrošināta informācijas apkopošana, uzskaite un aprite starp iesaistītajām pusēm, t.sk. uzraugošajām un kontrolējošajām institūcijām.

7. Plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums

Vides un cilvēka savstarpējo attiecību veidošanas optimālākais stāvoklis ir līdzsvars starp vidi un cilvēku, konkrēti, cilvēka veikto paredzēto darbību. Tas ir dinamisks līdzsvars. Tā nobīdi uz vienu vai otru pusi regulē cilvēks, īstenojot gan dažāda veida saimnieciska rakstura darbības, gan arī administratīvos pasākumus, tostarp, šī līdzsvara saglabāšanai vērā ņemama nozīme ir arī atkritumu apsaimniekošanas sistēmas ietekmei uz apkārtējo vidi.

Atkritumu apsaimniekošana vislielāko ietekmi uz vidi var radīt, ja netiek atbilstoši vai nepilnīgi savākti atkritumi, kā arī tad, ja nav pareizi izvēlētas atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu atrašanās vieta, nav nodrošināta atbilstoša šādu objektu projektēšana, būvniecība un ekspluatācija atbilstoši normatīvo aktu un attiecīgai darbībai izsniegto atļauju nosacījumiem. Atbilstoši AAVP atkritumu apsaimniekošanas darbības radītā ietekme uz vidi analizēta 4. tabulā.

4. tabula

Atkritumu apsaimniekošanas darbību radītās vides problēmas

Atkritumu apsaimniekošanas iekārtu veids	Troksnis	Smakas	Daba Augu un dzīvnieku valsts	Augsne	Ūdeņu kvalitāte	Gaisa kvalitāte	Klimats
Pārstrādes iekārtas	X	X	XX	X	XX	XX	-
Kompostēšana	XX	XXX	V	X V	XX	XXX	X
Mehāniski bioloģiskā apstrāde	XX	XXX	-	-	XX	XX	X
Anaerobā fermentācija	XX	XX	X V	X V	XX	XX	X
Atkritumu reģenerācija ar enerģijas atguvi	XX	XX	XX	XX	XX	XXX	XXX
Sadedzināšana	XX	XX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
Poligoni	XXX	XXX	XXX V	XXX	XXX	XXX	XXXX
Atkritumu pārkraušanas stacijas	XX	XXX	-	-	XX	XX	V

Apzīmējuma atšifrējums

V	-	Tieša vai netieša labvēlīga ietekme
-	-	Nav ietekmes
X	-	Nav datu par būtisku ietekmi

XX - Atsevišķos gadījumos var būt ietekme, kuru ir iespējams kontrolēt

XXX - Ietekmi var kontrolēt, bet var būt problēmas, ja iekārtu projektēšana, būvniecība vai ekspluatācija neatbilst normatīvo aktu prasībām

XXXX - Negatīvu ietekmi rada visas iekārtas.

(Avots: "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam stratēģiskā ietekme uz vidi novērtējuma vides pārskats", SIA "Geo Consultants" 2020. gads)

Pasākumiem var būt tiešās (ietekmes, kuras uz apkārtējo vidi iedarbojas tieši un nepastarpināti), netiešās (ietekmes, kuras, mijiedarbojoties ar vidi, pastarpināti rada izmaiņas apkārtējā vidē), īstermiņa (izpaužas darbības norises laikā vai īsu laiku pēc darbības ieviešanas) un ilgtermiņa (pēc Plāna īstenošanas) ietekmes.

Atbilstoši AAVP izstrādē izmantotajam novērtējumam, Plāna projekta īstenošanas būtiskākās ietekmes uz vidi analizētas 5. tabulā.

5. tabula

Plāna projekta īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums

	Ūdens	Gaiss	Klimats	Augsnes	Bioloģiskā daudzveidība	Cilvēku dzīvība un veselība	Komentāri
Atkritumu rašanās novēršana	+	+	+	+	+	+	Ņemot vērā plānoto aizliegumu tirgū laist atsevišķus vienreizlietojamos plastmasas izstrādājumus, kas attiecas uz iepakojumu, pasākumu ietekme uz ūdens vērtēta kā pozitīva. Kopumā atkritumu rašanās novēršanas pasākumiem nav prognozējama negatīva ietekme uz vidi, tā kā tiek veikti pasākumi, kas novērš atkritumu rašanos vai samazina radīto atkritumu daudzumu un bīstamību.
Atkritumu dalītā savākšana	+	+/-	+	+	+	+	Atkritumu dalītās savākšanas pasākumiem pārsvarā ir pozitīva ietekme uz visiem vides aspektiem.
Atkritumu reģenerācija un pārstrāde	+	+	+	0	0/-	0	Atkritumu pārstrādes pasākumiem var būt neitrāla vai negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību atkarībā no atkritumu reģenerācijas un pārstrādes iekārtu izvietojuma pielietotās tehnoloģijas. Bet ņemot vērā to, ka atkritumu pārstrādes iekārtas plānots izvietot SAP "Daibe" un SAP "Kaudzītes", kur jau šobrīd notiek darbības ar atkritumiem, ietekme uz vidi tiek iespējami mazināta un nebūs negatīva. SAP "Daibe" bioloģisko atkritumu pārstrādei

	Ūdens	Gaiss	Klimats	Augsnes	Bioloģiskā daudzveidība	Cilvēku dzīvība un veselība	Komentāri
							tiek izbūvēta pārstrādes rūpnīca, ar anaerobās fermentācijas tehnoloģiju. Šī tehnoloģija nodrošina bioloģiskās noārdīšanas procesā radušās atkritumu gāzes savākšanu un utilizāciju slēgtā ciklā, tādējādi minimizējot SEG emisijas. Tāpat tiek nodrošināta pārstrādes procesa aerobās fāzes laikā izmantotā gaisa attīrīšana biofiltros, tādējādi minimizējot potenciālo smaku izplatību.
Atkritumu apglabāšana	0	0/-	+/-	0	0/-	0/-	Ņemot vērā, ka atkritumu apglabāšanas poligoni ir ierīkoti atbilstoši normatīvo aktu prasībām un tiek apsaimniekoti atbilstoši normatīvo aktu un izsniegtajām atļaujām A kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai, nav paredzams, ka atkritumu poligoniem būs negatīva ietekme uz ūdens vai augsnes stāvokli. Tā kā poligonos apglabātie atkritumi tiek regulāri pārsegti un poligonos tiek nodrošinātas poligonu gāzes savākšanas un sadedzināšanas iekārtas, var prognozēt, ka minētajiem pasākumiem būs pozitīva ietekme uz klimata un SEG aspektiem. Bet, ņemot vērā plānoto atkritumu apglabāšanu tikai piecos poligonos, ir paredzēta poligonu infrastruktūras pilnveidošana. Līdz ar to var rasties negatīva ietekme uz gaisu un klimatu. Attiecībā uz ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, ir jāatzīmē, ka, no vienas puses, atkritumu poligoni jau ir izveidoti, ievērojot normatīvo aktu prasības attiecībā uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, bet no otras puses, ņemot vērā to, ka veidojas arī nelegālās izgāztuves, notiek piegružošana, atkritumu apglabāšanai var būt negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību.

Novērtējuma apzīmējumi:

- iespējama negatīva ietekme;
+ iespējama pozitīva ietekme;
+/- var būt gan pozitīva, gan negatīva ietekme;
0 nav būtiskas ietekmes.

Kopumā videi un iedzīvotājiem radītie traucējumi vai zaudējumi tiek iespējami mazināti, jo darbība plānota teritorijā, kur jau līdz šim notikusi un turpinās atkritumu apsaimniekošana, ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības. Tāpat atkritumu apsaimniekošanas galvenās aktivitātes Plāna ietvaros notiks SAP "Daibe" un SAP

“Kaudzītes” teritorijā, kas novietots tik tālu no sensitīviem objektiem, ūdenstecēm utt., cik vien tehniski un ekonomiski iespējams. Paredzētās darbības vietai piegulošajās teritorijās notiek gan lauksaimnieciskā darbība, gan daļu no tām aizņem mežu teritorijas. Poligonos esošā darbība un dažāda līmeņa plānošanas dokumenti un attīstības plāni, kā arī piegulošo teritoriju izmantošanas raksturs savstarpēji nekonfliktē un atbilst pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem zemes lietošanas mērķiem un saimnieciskās darbības iespējām. Turklāt šobrīd arī SAP “Daibe” un SAP “Kaudzītes” piekļuves iespējas nav pretrunā ar saistošajiem teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem.

Apskatot arī pārējos atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras attīstības virzienus RAAP, piemēram, sadzīves atkritumu dalītās savākšanas laukumu un punktu izveide/ekspluatācija, sadzīves atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras iekārtu uzstādīšana/ekspluatācija, u.c., notiek saskaņā ar attiecīgi izsniegtajiem tehniskajiem noteikumiem, atbilstoši izsniegtajām piesārņojošās darbības atļaujām, pašvaldības pieņemtajiem lēmumiem utt. (skat. sīkāku vērtējumu pa infrastruktūras veidiem 5. nodaļā).

Tādēļ nav pamata uzskatīt, ka Plānā paredzēto aktivitāšu īstenošanas rezultātā videi un iedzīvotājiem radīsies būtiski traucējumi vai zaudējumi. Kopumā tiek veicināta AAR teritorijas līdzsvarota attīstība un nav saskatāmi riski negatīvai ietekmei uz apkārtējo vidi.

8. Risinājumi, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtisko ietekmi uz vidi

Plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes mazināšanai ir iespējams piemērot vairākus risinājumus:

- ievērot normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu izvietošanai;
- izstrādājot teritorijas plānojumus, paredzēt tajos iespēju izvietot atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektus atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;
- veikt atkritumu apsaimniekošanas objektu būvniecību un aprīkošanu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;
- nodrošināt, ka atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu darbībai tiek saņemtas normatīvajos aktos noteiktās atļaujas, un ka atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu darbība notiek atbilstoši normatīvajiem aktiem un to darbībai izsniegtajām atļaujām;
- finanšu nodrošinājuma izmantošana;
- sodu par vides aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumiem piemērošana tiem, kas pārkāpj normatīvajos aktos atkritumu apsaimniekošanas jomā noteiktās prasības.

Atkritumu apsaimniekošanas nozare ir viena no svarīgākajām vides aizsardzības nozarēm valstī. Savukārt atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pārvaldība ir viens no būtiskākajiem jautājumiem Eiropas Savienības, viennozīmīgi arī Latvijas attīstības plānošanas dokumentos, it īpaši vides aizsardzības, klimatneitralitātes un dabas resursu labas pārvaldības un apsaimniekošanas jomās.

Latvijā atkritumu apsaimniekošanas jomu reglamentē "Atkritumu apsaimniekošanas likums", "Dabas resursu nodokļa likums", "Iepakojuma likums", "Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likums" un no tiem izrietošie vairāk nekā 40 Ministru kabineta noteikumi, kā arī pašvaldību saistošie noteikumi.

Kopumā normatīvo aktu būtība ir vērsta uz to, lai neradītu ietekmi uz vidi uz cilvēku veselību, un to var realizēt, nosakot dažādus ierobežojumus, kas sīkāk apskatīti tālākajās šīs nodaļas apakšnodaļās.

8.1. Normatīvajos aktos noteiktie ierobežojumi atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu izvietošanai

Latvijā vairākos normatīvajos aktos ir noteikti ierobežojumi atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu izvietošanai, lai mazinātu šo objektu ietekmi uz vidi un cilvēku dzīvību un veselību.

Saskaņā ar "Aizsargjoslu likumu" aizsargjoslas tiek noteiktas ap atkritumu apglabāšanas poligoniem, atkritumu izgāztuvēm, ap izmantošanai pārtikā neparedzēto dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu lieljaudas sadedzināšanas uzņēmumiem vai pārstrādes uzņēmumiem un notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm ir viens no sanitāro aizsargjoslu veidiem. Likumā ir noteikts, kādi ir aizsargjoslu izmēri atkarībā no objektiem, kā arī noteikti aizliegumi attiecībā uz objektu ierīkošanu.

Piemēram, vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem un teritorijām, kas ir nozīmīgas no vides un dabas resursu aizsardzības un racionālas izmantošanas viedokļa. To galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz objektiem, kuriem noteiktas šīs aizsargjoslas. Sanitārās aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem, kuriem ir noteiktas paaugstinātas sanitārās prasības. Šo aizsargjoslu galvenais uzdevums ir sanitāro prasību nodrošināšana.

Vērtējot ar atkritumu apsaimniekošanu veikto darbību īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi, kā viens no darbības iespējamajiem limitējošajiem faktoriem tiek vērtēta aizsargjoslu esamība paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā, kā arī saimnieciskās darbības aprobežojumi tajās.

Uz SAP "Daibe" teritoriju un darbību attiecināmas šādas aizsargjoslas:

- Ekspluatācijas aizsargjoslas - gar elektriskajiem tīkliem, elektrisko tīklu sadales iekārtām, ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem, autoceļiem;
- Sanitārās aizsargjoslas - ap atkritumu apglabāšanas poligoniem, atkritumu izgāztuvēm;
- Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām – ūdensapgādes urbumam Nr. P500842, noteikta stingra režīma aizsargjosla 10 m rādiusā un ķīmiskā aizsargjosla ar rādiusu 600 m.

Uz SAP "Kaudzītes" teritoriju un darbību attiecināmas šādas aizsargjoslas:

- Ekspluatācijas aizsargjoslas - gar elektriskajiem tīkliem, elektrisko tīklu sadales iekārtām, ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem, autoceļiem;
- Sanitārās aizsargjoslas - ap atkritumu apglabāšanas poligoniem, atkritumu izgāztuvēm;
- Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām – ūdensapgādes urbumam Nr. P600661 noteikta stingra režīma aizsargjosla 10 m rādiusā un ķīmiskā aizsargjosla ar rādiusu 477 m.

Ministru kabineta 2011. gada 27. decembra noteikumos Nr. 1032 "Atkritumu poligonu noteikumi" (turpmāk– Noteikumi Nr. 1032) ir noteiktas prasības atkritumu poligonu ierīkošanai, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanai un šo poligonu un izgāztuvju slēgšanai un rekultivācijai un kārtība, kādā slēdz un rekultivē atkritumu poligonus. Tāpat šie noteikumi paredz, ka poligona ierīkošanas vietu izvēlas saskaņā ar tās pašvaldības teritorijas plānojumu, kuras teritorijā paredzēts būvēt poligonu, kā arī šajos noteikumos ir noteikta poligona vietas izvēle un aizliegumi attiecībā uz to.

Noteikumi Nr. 1032 paredz, ka poligona ierīkošanas vietu izvēlas saskaņā ar tās pašvaldības teritorijas plānojumu, kuras teritorijā paredzēts būvēt poligonu. Poligona būvniecības vietu izvēlas, ņemot vērā:

1. attālumu no apdzīvotām vietām, tūrisma objektiem, vietām, ko izmanto atpūtai un veselības aprūpei, kā arī no ūdenstilpēm, ūdenstecēm un lauksaimniecībā izmantojamām zemēm;
2. aprobežojumus visu veidu aizsargjoslās iespējamajā poligona būvniecības vietā;
3. ģeoloģiskos un hidroģeoloģiskos apstākļus iespējamajā poligona būvniecības vietā;
4. iespējamās poligona būvniecības vietas applūšanas, nosēšanās, noslīdeņu vai nogruvumu varbūtību;
5. valdošo vēju virzienu attiecībā pret apdzīvotām vietām, tūrisma objektiem un vietām, ko izmanto atpūtai un veselības aprūpei;
6. paaugstinātas bīstamības objektu izvietojumu un to iespējamo nevēlamo ietekmi uz poligonu, kā arī poligona iespējamo ietekmi uz paaugstinātas bīstamības objektiem.

Var secināt, ka vairākos normatīvajos aktos noteikto ierobežojumu neievērošana, kas attiecināma uz atkritumu poligonu būvniecību, ierīkošanu un ekspluatāciju, var radīt ilglaicīgas sekas videi. Normatīvajos aktos noteikto prasību piemērošana var ievērojami samazināt atkritumu poligona radīto ietekmi uz dažādiem vides aspektiem, it īpaši uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, gaisa piesārņojumu, troksni un smakām.

8.2. Teritorijas plānošana

Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" paredz, ka vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā ietilpst paskaidrojuma raksts, grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. Teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstā ietver spēkā esošo teritorijas plānojumu, lokālplānojumu un detālplānojumu īstenošanas izvērtējumu, sagatavotās teritorijas plānojuma redakcijas risinājumu aprakstu un tā atbilstību ilgtspējīgas attīstības stratēģijai. Grafiskajā daļā nosaka: funkcionālo zonējumu; teritorijas ar īpašiem noteikumiem; pašvaldības kompetencē esošās apgrūtinātās teritorijas; ciemu robežas; un attēlo: republikas pilsētu, novadu, novada pilsētu un novada pagastu robežas; publiskās infrastruktūras objektus (izņemot sociālās infrastruktūras objektus), norādot plānotos ceļus un plānotās pievienojumu vietas valsts un pašvaldību autoceļiem (publiskās lietošanas autoceļu tīklam), kuru novietojums var tikt precizēts būvprojektā atbilstoši ministru kabineta noteikumiem par pašvaldību, komersantu un māju ceļu pievienošanu valsts autoceļiem; nacionālas nozīmes derīgo izrakteņu atradņu teritorijas; teritorijas un objektus, kuriem noteikts nacionālo interešu objekta statuss; apgrūtinātās teritorijas un objektus, kuriem nosaka aizsargjoslas

saskaņā ar normatīvajiem aktiem par apgrūtinātajām teritorijām; ja nepieciešams, citas teritorijas un objektus. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos nosaka: prasības teritorijas izmantošanai katrā funkcionālajā zonā un apakšzonā; apbūves parametrus katrā funkcionālajā zonā un apakšzonā; nosacījumus detālplānojumu un to lokālplānojumu izstrādei, ar kuriem tiek grozīts pašvaldības teritorijas plānojums; citas prasības, aprobežojumus un nosacījumus, ņemot vērā teritorijas īpatnības un specifiku.

Teritorijas plānojumu izstrādes procesā tiek izvērtētas arī teritorijas, kas paredzētas atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu izvietošanai. Izstrādes procesā var mainīt šo teritoriju robežas. Paredzētās darbības īstenošanai SIA „ZAAO" nav nepieciešams ierosināt grozījumus spēkā esošajā teritorijas plānojumā. SAP "Daibe" saskaņā ar "Pārgaujas novada teritorijas plānojumam 2013. – 2024. gadam" noteikto funkcionālo zonējumu atrodas Tehniskās apbūves teritorijā (TA), kur kā viens no galvenajiem izmantošanas veidiem minēta atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve. Atbilstoši spēkā esošajam "Gulbenes novada teritorijas plānojumu 2010. – 2022. gadam" SAP „Kaudzītes" atrodas Tehniskās apbūves teritorijā (TA), kur viens no teritorijas izmantošanas veidiem ir atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve, līdz ar to arī SIA „AP Kaudzītes" apsaimniekotājam nav nepieciešams ierosināt grozījumus spēkā esošajā teritorijas plānojumā.

8.3. Normatīvajos aktos noteiktās prasības atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektiem

Atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu apsaimniekošana vērtējuma atbilstoši vides, dabas aizsardzības un citiem normatīvajiem aktiem, kuros ietvertas prasības konkrētajai paredzētajai darbībai, proti, par atkritumu apsaimniekošanu. Pēc būtības atkritumu apsaimniekošanas objektu būvniecībai un aprīkošanai tiek izvirzītas prasības, lai pēc iespējas novērstu minēto objektu ietekmi uz vidi, cilvēku dzīvību un veselību.

Ministru kabineta 2011. gada 22. februāra noteikumi Nr.135 „Noteikumi par nolietotu transportlīdzekļu pārstrādi un apstrādes uzņēmumiem noteiktajām vides prasībām" nosaka, ka vietās, kas paredzētas nolietoto transportlīdzekļu uzglabāšanai (arī īslaicīgai uzglabāšanai) pirms apstrādes, operators nodrošina:

1. ūdens un piesārņojošas vielas necaurlaidīgu segumu ar virszemes noteces savākšanas iekārtām, novades kanāliem un eļļu attīrītājiem;
2. notekūdeņu un lietusūdeņu novadīšanu un attīrīšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī.

Savukārt vietās, kur paredzēta nolietoto transportlīdzekļu apstrāde, operators nodrošina:

1. ūdens un piesārņojošas vielas necaurlaidīgu segumu ar virszemes noteces savākšanas iekārtām, novades kanāliem un eļļu attīrītājiem;
2. iekārtas demontēto, atkārtoti izmantojamo sastāvdaļu uzglabāšanai, arī ar eļļām piesārņotu sastāvdaļu uzglabāšanai, lai nebūtu iespējama eļļas noplūde;
3. piemērotas tvertnes akumulatoru (paredzot elektrolītu neitralizāciju konkrētajā apstrādes vietā vai citā vietā), eļļas filtru, kā arī polihlorēto bifenilu un polihlorēto terfenilu saturošu kondensatoru atsevišķai uzglabāšanai;
4. piemērotas tvertnes, kurās atsevišķi uzglabā nolietotu transportlīdzekļu šķidros atkritumus: degvielu, motoreļļu, manuālās pārnesumkārbas eļļu, automātiskās pārnesumkārbas eļļu, transmisijas eļļu, hidraulikas eļļu, dzesēšanas šķidrumus, bremžu eļļas, akumulatoru elektrolītus, gaisa kondicionēšanas sistēmu šķidrumus un citus šķidrumus, kas atrodas nolietotā transportlīdzeklī;
5. notekūdeņu un lietus ūdeņu novadīšanu un attīrīšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī;
6. novietnes, kurās uzglabāt lietotas riepas, nodrošinot preventīvus pasākumus ugunsgrēku novēršanai, kā arī ņemot vērā atļaujā noteikto maksimāli pieļaujamo lietoto riepu uzkrājumu;
7. nolietota transportlīdzekļa apstrādes uzsākšanu mēneša laikā pēc tā pieņemšanas;

8. lai darbi tiktu veikti pēc speciālas atļaujas (licences) saņemšanas darbībām ar aukstuma aģentiem atbilstoši normatīvajiem aktiem par ozona slāni noārdošām vielām un fluorētām siltumnīcefekta gāzēm, kas ir aukstuma aģenti.

Ministru kabineta 2016. gada 13. decembra noteikumi Nr. 788 "Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām" nosaka atkritumu savākšanas un šķirošanas vietu veidus, atkritumu savākšanas un šķirošanas vietu ierīkošanas un apsaimniekošanas prasības, kā arī prasības BNA kompostēšanas vietu ierīkošanai un apsaimniekošanai.

Atbilstoši šajos noteikumos ietvertajām prasībām sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktā nodrošina:

1. izvietojumu, kas nodrošina transportlīdzekļu piekļuvi;
2. virsmas segumu, kas nodrošina atkritumu konteineru izvietošanu;
3. tādu savākšanas punkta platību, lai tajā varētu izvietot, nomainīt un iztukšot atkritumu konteinerus;
4. piekļuvi savākšanas punktam neierobežotu laiku.

Šķiroto atkritumu savākšanas laukumā nodrošina:

1. ūdensnecaurlaidīgu virsmas segumu;
2. lietus notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmu, ja atkritumi netiek uzglabāti konteineros vai tvertnēs ar vāku, vai telpās;
3. transportlīdzekļu piekļuvi;
4. tādu savākšanas laukuma platību, lai tajā varētu izvietot, nomainīt un iztukšot atkritumu konteinerus vai izvietot atkritumu savākšanai un uzglabāšanai nepieciešamo aprīkojumu (tajā skaitā pašpresējošos konteinerus) vismaz šādiem dalīti savāktu atkritumu veidiem (plastmasas atkritumi; izlietotais plastmasas iepakojums; koksne un izlietotais koka iepakojums; papīrs un kartons, izlietotais papīra un kartona iepakojums; izlietotais stikla iepakojums; cita veida stikla atkritumi; metāla iepakojums; sadzīvē radušies bīstamie atkritumi; smēreļļas, svinu saturoši elektriskie akumulatori, elektriskie akumulatori (niķeļa–kadmija, dzelzs–niķeļa), galvaniskie elementi, galvaniskās baterijas un citi elektriskie akumulatori, visu veidu riepas, eļļas filtri, elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi, arī liela izmēra dzesēšanas iekārtas, saldētavas un ledusskapji, gāzizlādes spuldzes);
5. visa savākšanas laukuma teritorijas apgaismojumu un iežogojumu, lai novērstu neatļautu piekļuvi savākšanas laukumam ārpus tā darba laika;
6. savākšanas laukuma darbībai nepieciešamās būves un iekārtas tādas kā telpas darbiniekiem, elektroapgādes sistēmu, ugunsdzēšanas aprīkojumu.

Atkritumu šķirošanas un pārkraušanas stacijā nodrošina:

1. ūdensnecaurlaidīgu laukuma segumu ar lietus notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmu, ja savāktie atkritumi netiek uzglabāti konteineros vai tvertnēs ar vāku, vai telpās (izņemot būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu uzglabāšanas vietas, kur nodrošina ūdensnecaurlaidīgu laukuma segumu);
2. transportlīdzekļu piekļuvi;
3. šķirošanas un pārkraušanas stacijā ievesto un izvesto atkritumu veidu noteikšanu un svarus šķirošanas un pārkraušanas stacijā ievesto un izvesto atkritumu svēršanai;
4. ja šķirošanas un pārkraušanas stacijā atkritumus šķiro vai pieņem no apmeklētājiem, – tādu šķirošanas un pārkraušanas stacijas platību, lai tajā varētu izvietot, nomainīt un iztukšot atkritumu konteinerus vai izvietot atkritumu savākšanai un uzglabāšanai nepieciešamo aprīkojumu (tajā skaitā pašpresējošos konteinerus) vismaz šādiem dalīti savāktu atkritumu veidiem (plastmasas atkritumi; izlietotais plastmasas iepakojums; koksne un izlietotais koka iepakojums; papīrs un kartons, izlietotais papīra un kartona iepakojums; izlietotais stikla iepakojums; cita veida stikla atkritumi; sadzīvē radušies bīstamie atkritumi; videi kaitīgu preču atkritumi; metāla iepakojums; liela izmēra atkritumi; būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi);
5. visas šķirošanas un pārkraušanas stacijas teritorijas apgaismojumu un iežogojumu, lai novērstu neatļautu piekļuvi šķirošanas un pārkraušanas stacijai ārpus tās darba laika;

6. šķirošanas un pārkraušanas stacijas darbībai nepieciešamās būves un iekārtas (telpas darbiniekiem; elektroapgādes sistēmu; ugunsdzēšanas aprīkojumu);
7. ja šķirošanas un pārkraušanas stacijā atkritumus šķiro vai pieņem no apmeklētājiem, – piekļuvi šķirošanas un pārkraušanas stacijai vismaz 20 stundas nedēļā, tajā skaitā vismaz vienu dienu nedēļas nogalē (sestdien vai svētdien), kā arī vismaz vienu darba dienu līdz plkst. 19.00.

Būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanas laukumā nodrošina:
1. ūdensnecaurlaidīgu laukuma virsmas segumu;
2. transportlīdzekļu piekļuvi;
3. būvniecības atkritumu savākšanas laukumā ievesto un izvesto atkritumu veidu noteikšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus, un reģistrāciju;
4. svarus būvniecības atkritumu savākšanas laukumā ievesto un izvesto atkritumu masas noteikšanai;
5. tādu atkritumu savākšanas laukuma platību, lai tajā varētu izvietot, nomainīt un iztukšot atkritumu konteinerus vai izvietot būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanai un uzglabāšanai nepieciešamo aprīkojumu;
6. visa būvniecības atkritumu laukuma apgaismojumu un iežogojumu, lai novērstu neatļautu piekļuvi būvniecības atkritumu savākšanas laukumam ārpus tā darba laika;
7. savākšanas laukuma darbībai nepieciešamās būves un iekārtas (telpas darbiniekiem; elektroapgādes sistēmu; ugunsdzēšanas aprīkojumu).

Metāllūžņu noliktavā nodrošina:
1. ūdensnecaurlaidīgu laukuma virsmas segumu ar lietus notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmu, ja savāktie metāllūžņi netiek uzglabāti konteineros ar vāku vai telpās;
2. transportlīdzekļu piekļuvi;
3. metāllūžņu noliktavā ievesto un izvesto atkritumu veidu noteikšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus, un reģistrāciju;
4. svarus metāllūžņu noliktavā ievesto un izvesto atkritumu masas noteikšanai;
5. tādu atkritumu savākšanas laukuma platību, lai tajā varētu izvietot, nomainīt un iztukšot metāllūžņu konteinerus, ja tādi tiek izmantoti attiecīgajā noliktavā;
6. visas metāllūžņu noliktavas teritorijas apgaismojumu un iežogojumu, lai novērstu neatļautu piekļuvi metāllūžņu noliktavai ārpus tās darba laika;
7. metāllūžņu noliktavas darbībai nepieciešamās būves un iekārtas (telpas darbiniekiem; elektroapgādes sistēmu; ugunsdzēšanas aprīkojumu).

BNA kompostēšanas laukumā nodrošina (nepiemēro BNA kompostēšanas laukumiem, kas izvietoti sadzīves atkritumu poligonu teritorijās):
1. virszemes ūdeņu savākšanas sistēmu (tajā skaitā smilšu uztvērējus) savākto virszemes ūdeņu izsmidzināšanai uz komposta kaudzēm vai novadīšanai sadzīves atkritumu poligona infiltrāta uzkrāšanas iekārtās (ja BNA kompostēšanas laukumu ierīko sadzīves atkritumu poligona teritorijā);
2. ūdensnecaurlaidīgu segumu, lai nepieļautu gruntsūdeņu un pazemes ūdeņu piesārņošanu, nodrošinot, ka ekspluatācijas laikā maksimālais gruntsūdens līmenis ir zemāks par vienu metru no laukuma pamatnes;
3. koku un krūmu stādījumu ap bioloģisko atkritumu kompostēšanas laukumu;
4. apgaismojumu un iežogojumu;
5. ievesto un izvesto atkritumu veidu un masas novērtēšanu un reģistrāciju;
6. laukuma darbībai nepieciešamās būves un iekārtas (telpas darbiniekiem; elektroapgādes sistēmu; ugunsdzēšanas aprīkojumu; ūdensapgādes sistēmu);
7. neapstrādātā materiāla pārvadāšanai izmantoto konteineru, tvertņu un transportlīdzekļu tīrīšanu un dezinficēšanu.

Zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietā nodrošina:

1. ūdensnecaurlaidīgu segumu, lai nepieļautu gruntsūdeņu un pazemes ūdeņu piesārņošanu, kā arī nodrošinātu mehānismu un transporta pārvietošanos;

2. zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietas iežogojumu.

Ministru kabineta 2014. gada 8. jūlija noteikumi Nr. 388 "Elektrisko un elektronisko iekārtu kategorijas un marķēšanas prasības un šo iekārtu atkritumu apsaimniekošanas prasības un kārtība" nosaka prasības, kas jāievēro iekārtu atkritumu apstrādes, atkārtotas izmantošanas, pārstrādes un reģenerācijas iekārtu operatoriem; iekārtu atkritumu savākšanas un apstrādes prasības; iekārtu atkritumu savākšanas, atkārtotas izmantošanas, pārstrādes un reģenerācijas apjomus un termiņus.

Šie noteikumi noteic, ka pirms jebkuras darbības, kas tiek veikta iekārtu atkritumu uzglabāšanas (arī īslaicīgas uzglabāšanas) vietās, lai šo atkritumu ķīmiskās vielas un sastāvdaļas atdalītu, izjauktu, sasmalcinātu, kā arī sagatavotu pārstrādei vai apglabāšanai, operators ierīko:

1. ūdeni un piesārņojošas vielas necaurlaidīgu pretinfiltrācijas segumu;

2. pret nokrišņiem izturīgu pārsegumu;

3. virszemes noteces savākšanas iekārtas un eļļas uztvērējus, ja attiecīgajā uzglabāšanas vietā ir paredzēts uzglabāt iekārtu atkritumus, no kuriem ir iespējama eļļu izdalīšanās.

Ministru kabineta 2011. gada 21. jūnijā noteikumi Nr. 485 "Atsevišķu veidu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas kārtība un prasības titāna dioksīda ražošanas iekārtu radīto emisiju ierobežošanai, kontrolei un monitoringam" nosaka kārtību, kādā apsaimniekojami polihlorētos bifenilus un polihlorētos terfenilus saturoši atkritumi, naftas produktu atkritumi, bateriju un akumulatoru atkritumi un titāna dioksīda rūpniecības atkritumi; bateriju un akumulatoru atkritumu savākšanai, apstrādei un pārstrādei izvirzāmās prasības; bateriju un akumulatoru atkritumu savākšanas un pārstrādes apjomus un termiņus, arī ziņojuma sniegšanas kārtību par šo darbību izpildi; titāna dioksīda ražošanas iekārtu radīto emisiju ierobežošanas, kontroles un monitoringa prasības.

Šie noteikumi noteic, ka bateriju un akumulatoru atkritumu uzglabāšanas (arī īslaicīgas uzglabāšanas) vietā vai apstrādes iekārtās operators ierīko:

1. ūdeni un piesārņojošas vielas necaurlaidīgu pretinfiltrācijas segumu vai piemērotu konteineru;

2. pret nokrišņiem izturīgu pārsegumu;

3. virszemes noteces savākšanas iekārtas un eļļas uztvērējus, ja attiecīgajā uzglabāšanas vietā ir paredzēts uzglabāt bateriju un akumulatoru atkritumus, no kuriem iespējama eļļas izdalīšanās.

Ministru kabineta 2011. gada 24. maija noteikumos Nr. 401 „Prasības atkritumu sadedzināšanai un atkritumu sadedzināšanas iekārtu darbībai" ir noteikts, ka operators nodrošina, ka:

1. iekārtu projektē, būvē un darbina, ievērojot visas šajos noteikumos un citos vides aizsardzības jomu reglamentējošajos normatīvajos aktos noteiktās prasības, kā arī ņemot vērā sadedzināmo atkritumu kategoriju;

2. atkritumu sadedzināšanas vai līdzsadedzināšanas procesā iegūto siltumu izmanto iespējami lietderīgi (iegūstot elektroenerģiju vai iegūto siltumu izmantojot apkurei);

3. atkritumi tiek sadedzināti pēc iespējas pilnīgāk, lai kopējais oglekļa saturs pelnos un izdedžos nepārsniegtu 3 % vai zudumi sadedzināšanas procesā nepārsniegtu 5 % no materiāla sausā svara, kā arī samazinātos atkritumu bīstamība. Ja nepieciešams, operators izmanto atkritumu priekšapstrādes tehnoloģijas;

4. atlikumus, kuru rašanos nav iespējams novērst un kurus nevar atkārtoti izmantot, apglabā normatīvajos aktos par atkritumu pārstrādes, reģenerācijas un apglabāšanas veidiem noteiktajā kārtībā;

5. darbiniekiem, kuri vada un apsaimnieko iekārtas, ir nepieciešamā izglītība, kā arī zināšanas par ķīmiskajām vielām un bīstamajiem ķīmiskajiem produktiem atbilstoši normatīvajiem aktiem par nepieciešamo izglītības līmeni personām, kuras veic uzņēmējdarbību ar ķīmiskajām vielām un ķīmiskajiem produktiem.

8.4. Normatīvajos aktos noteiktās prasības par atkritumu apsaimniekošanas atļaujām

Normatīvajos aktos noteikto atkritumu apsaimniekošanas atļauju saņemšana nodrošina, ka normatīvajos aktos noteiktās prasības tiks piemērotas attiecīgajiem atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektiem, novēršot un mazinot to ietekmi uz vidi, kā arī preventīvus pasākumus, lai netiku apdraudēta cilvēku veselība.

Saskaņā ar "Atkritumu apsaimniekošanas likumu" atkritumu apsaimniekotājs pirms attiecīgo darbību veikšanas saņem VVD atļauju A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai vai atļauju atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai, šķirošanai vai uzglabāšanai vai atļauju A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai. VVD atļauja nepieciešama atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai, šķirošanai, uzglabāšanai, kā arī slēgtas vai rekultivētas atkritumu izgāztuves atrakšanai un atkritumu pāršķirošanai.

Atkritumu poligona, izgāztuves, citu atkritumu apglabāšanas vai reģenerācijas iekārtu īpašnieks vai apsaimniekotājs apsaimnieko atkritumu poligonu, izgāztuvi, citu atkritumu apglabāšanas vai reģenerācijas iekārtu saskaņā ar atļauju A vai B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai, šo likumu un citiem vides aizsardzības jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2011. gada 13. septembra noteikumiem Nr. 703 „Noteikumi par kārtību, kādā izsniedz un anulē atļauju atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai, šķirošanai vai uzglabāšanai, kā arī par valsts nodevu un tās maksāšanas kārtību" noteikto, ja atkritumu apsaimniekotājs ir saņēmis atļauju A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai un šajā atļaujā ir iekļauti nosacījumi atkritumu savākšanai, pārkraušanai, šķirošanai vai uzglabāšanai, tam nav nepieciešama atsevišķa atļauja atkritumu savākšanai, pārkraušanai, šķirošanai vai uzglabāšanai. Savukārt, ja atkritumu apsaimniekotājs ir saņēmis atļauju A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai un šajā atļaujā ir iekļauti nosacījumi atkritumu savākšanai, pārkraušanai, šķirošanai vai uzglabāšanai, un tas vēlas atrakt slēgtu vai rekultivētu atkritumu izgāztuvi un pāršķirot tajā esošos atkritumus, tam papildus ir nepieciešama slēgtas vai rekultivētas atkritumu izgāztuves atrakšanas un tajā esošo atkritumu pāršķirošanas atļauja.

Ministru kabineta 2010. gada 30. novembra noteikumi Nr. 1082 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" nosaka A kategorijas piesārņojošas darbības pieteikšanas nosacījumus, kā arī nosacījumus, uz kuriem pamatojoties izsniedzama atļauja A kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai; B kategorijas piesārņojošas darbības pieteikšanas nosacījumus, kā arī nosacījumus, uz kuriem pamatojoties izsniedzama atļauja B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai; C kategorijas piesārņojošas darbības, kā arī C kategorijas piesārņojošas darbības iesnieguma saturu un iesniegšanas kārtību; kārtību, kādā VVD reģistrē C kategorijas piesārņojošas darbības; kārtību, kādā VVD pārskata nosacījumus, kas noteikti A vai B kategorijas atļaujā, kā arī nepieciešamības gadījumā atjauno vai papildina šos nosacījumus.

Noteikumos Nr. 1032 ir noteiktas prasības atkritumu poligonu ierīkošanai, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanai un šo poligonu un izgāztuvju slēgšanai un rekultivācijai un kārtība, kādā slēdz un rekultivē atkritumu poligonus.

8.5. Finanšu nodrošinājums

Atbilstoši "Atkritumu apsaimniekošanas likumā" noteiktajam kopš 2018. gada 1. jūlija atkritumu apsaimniekotājs atļaujas saņemšanai atkritumu pārvadāšanai, atkritumu uzglabāšanai, kā arī pārstrādei un reģenerācijai iesniedz VVD finanšu nodrošinājumu. Atkritumu apsaimniekotājam finanšu nodrošinājums jāuztur spēkā visu atļaujas darbības laiku. Ja atļaujas darbības laikā atkritumu apsaimniekotājam nav spēkā esoša finanšu nodrošinājuma, atļaujas darbība tiek apturēta līdz attiecīga nodrošinājuma iesniegšanai VVD.

Ministru kabineta 2021. gada 25. februāra noteikumi Nr. 134 „Finanšu nodrošinājuma piemērošanas kārtība atkritumu apsaimniekošanas darbībām" noteic kārtību, kādā atkritumu apsaimniekotājs iesniedz VVD finanšu nodrošinājumu, tā pagarinājumu vai atjaunojumu; finanšu nodrošinājuma pieprasīšanas kārtību, tā apmēru,

termiņu, uz kādu izsniedzams, pagarināms vai atjaunojams nodrošinājums, kā arī finanšu nodrošinājuma dokumentu paraugus.

8.6. Sodi par vides aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumiem

Vairākos Latvijas normatīvajos aktos ir noteiktas sankcijas par atkritumu apsaimniekošanas prasību pārkāpšanu.

"Atkritumu apsaimniekošanas likums" noteic, ka par atkritumu apsaimniekošanas noteikumu pārkāpšanu piemēro brīdinājumu vai naudas sodu atkritumu radītājam vai valdītājam: fiziskajai personai — no četrpadsmit līdz divsimt naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no piecdesmit līdz piecsimt sešdesmit naudas soda vienībām.

Soda sankcijas paredzētas par šādiem pārkāpumiem: atkritumu uzskaites noteikumu pārkāpšana; normatīvajos aktos noteikta speciālā marķējuma, kurā norādīta prasība savākt elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumus atsevišķi no citiem atkritumiem, nelietošana elektriskajām vai elektroniskajām iekārtām vai speciālā marķējuma, kurā norādīta prasība savākt bateriju un akumulatoru atkritumus atsevišķi no citiem atkritumiem, nelietošana baterijām un akumulatoriem; normatīvajos aktos elektrisko un elektronisko iekārtu, bateriju vai akumulatoru ražotājam noteiktās prasības reģistrēties nepildīšana; atkritumu savākšana, pārvadāšana, pārkraušana, šķirošana vai uzglabāšana vai par slēgtas vai rekultivētas atkritumu izgāztuves atrakšana un atkritumu pāršķirošana bez atļaujas; normatīvajos aktos atkritumu pārrobežu pārvadājumiem noteikto prasību pārkāpšana.

"Krimināllikums" nosaka, ka par atkritumu apsaimniekošanas noteikumu pārkāpšanu, par atkritumu ievešanu Latvijas teritorijā vai tranzītpārvadāšanu cauri Latvijas teritorijai, pārkāpjot noteikumus, bīstamu vielu neatļautu apglabāšanu ūdeņos un zemes dzīlēs, kā arī jūras, zemes, mežu un ūdeņu piesārņošanu un piegružošanu ar bīstamiem atkritumiem, personas ir saucamas pie krimināltiesiskās atbildības un var tikt sodītas. Personām, atkarībā no noziedzīgā nodarījuma, var piespriest brīvības atņemšanu, piespiedu darbu vai naudas sodu, dažos gadījumos - brīvības atņemšanu ar probācijas uzraudzību.

9. Īss iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums, stratēģiskā novērtējuma veikšanas apraksts, norādot arī problēmas nepieciešamās informācijas ieguvē

Alternatīvas

Plānā dažādas alternatīvas tika skatītas plašā griezumā - sākot no tehnoloģiju pielietošanas alternatīvām līdz organizatorisko pasākumu vērtēšanai. Apskatot atkritumu apsaimniekošanas nozari, var izcelt šādus galvenos alternatīvos risinājumus sistēmas darbības pilnveidošanai:

1. ***Sadzīves atkritumu apglabāšanas poligonu darbība***

Vidzemes AAR ir izveidots apvienojot bijušo Ziemeļvidzemes un Malienas AAR teritorijas un pievienojot Pierīgas AAR Saulkrastu novada teritoriju. Tā kā ir apvienoti divi bijušie AAR, jaunā reģiona teritorijā atrodas divi sadzīves atkritumu poligoni: "Daibe" (Ziemeļvidzemes AAR) un "Kaudzītes" (Malienas AAR). Plāna izstrāde gaitā tika vērtēts alternatīvas attiecībā uz atkritumu apglābšanas sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu – saglābāt pakalpojumus tikai vienā no poligoniem vai turpināt ekspluatēt abus poligonus. Novērtējot esošo situāciju un ņemot vērā Vidzemes AAR plašo reģiona teritoriju, tika nolemts atkritumu apglabāšanas funkciju turpināt nodrošināt abos poligonos – arī SAP "Kaudzītes" Gulbenes novadā. Lai gan SAP "Kaudzītes" infrastruktūras iespējas attiecībā uz atkritumu pārstrādes un reģenerācijas nodrošināšanu nav tika attīstītas kā SAP "Daibe", kas attiecās uz pārstrādei un reģenerācijai nederīgu atkritumu apglabāšanas pakalpojumi nodrošināšanu, poligona kapacitāte ir pietiekoša. Turpinot atkritumu apglabāšanu SAP "Kaudzītes", tiek būtiski samazināti pārstrādei nederīgo atkritumu transportēšanas attālumi (Alūksnes, Balvu, Gulbenes novadi) uz atkritumu apglabāšanas vietu, kas pozitīvi ietekmē atkritumu apsaimniekošanas izmaksas kā arī samazina pārvadājumu izraisīto ietekmi uz vidi. Otrs ieguvums ir atkritumu apglabāšanas pakalpojumu ģenerētā ieņēmumu plūsma, kas nodrošina poligona apsaimniekotāju ar nepieciešamajiem finanšu līdzekļiem videi drošai poligona atkritumu apglabāšanas infrastruktūras uzturēšanai – infiltrāta un poligona gāzes apsaimniekošanai, vides monitoringa veikšanai. Savukārt SAP "Daibe" tiek veidots kā reģiona centrālais atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras elements, kas, bez atkritumu apglabāšanas nodrošina arī dažādu sadzīves atkritumu plūsmu pieņemšanu un sagatavošanu reģenerācijai, kā arī nodrošina bioloģisko atkritumu pārstrādi bioloģisko atkritumu anaerobās fermentācijas rūpnīcā, kuras ekspluatāciju plānots uzsākt 2024. gadā.

2. ***Risinājumi atkritumu apsaimniekošanai teritorijās ar zemu apdzīvotības blīvumu***

Nešķirotu sadzīves atkritumu savākšana neatkarīgi no dzīvesvietas tiek nodrošināta katram atkritumu radītājam. Teritorijās ar zemāku apdzīvotības blīvumu un attiecīgi mazāko radīto atkritumu apjomu tiek noteikts retāks atkritumu izvešanas grafiks, tādējādi samazinot transporta izmaksas, kā arī attiecīgi atkritumu pārvadājumu radītās ietekmes uz vidi. Kā alternatīva attiecībā uz sadzīves atkritumu dalīto vākšanu teritorijās ar zemu apdzīvotības blīvumu, bijušā Malienas AAR teritorijā ir plānots paplašināt šķiroto atkritumu savākšanas laukumu tīklu, tādējādi sniedzot iespēju šo teritoriju iedzīvotājiem iesaistīties atkritumu šķirošanā, kā arī nodrošinot plašāku nododamo atkritumu klāstu salīdzinājumā ar sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktiem (piemēram, mājsaimniecībās radītie liela izmēra atkritumi, būvniecības atkritumi, sadzīves bīstamie atkritumi u.c. plūsmas, kuras nav iespējams nodot sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktos). Vienlaikus, arī lauku teritorijās tiek saglabāta sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktu sistēma. Papildus šai infrastruktūrai ir plānota mobilā šķiroto atkritumu savākšanas "laukuma" (EKO laukuma) izveide, kas periodiski būs pieejams reģiona iedzīvotājiem teritorijās, kur pastāvīga laukuma ierīkošana nav racionāla.

3. ***Bioloģisko atkritumu dalītā vākšana***

Atbilstoši normatīvajam regulējumam līdz 2023. gada 31. decembrim ir jāizveido sistēmas, kas nodrošina, ka bioloģiskie atkritumi tiek savākti dalītā veidā vai pārstrādāti to rašanās vietās. Plāna izstrāde gaitā, vērtējot iespējamās alternatīvas secināts, ka dalītās vākšanas nodrošināšana jebkuram atkritumu radītājam reģiona teritorijā

(kā tas tiek nodrošināts nešķirotu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas gadījumā) nebūs tehniski un ekonomiski pamatota un radīs būtisku slogu uz atkritumu apsaimniekošanas maksu, turklāt prognozējamie vides ieguvumi varētu būt zemāki nekā resursu patēriņš šāda apsaimniekošanas modeļa īstenošanai. Jāņem vērā, ka lai gan bioloģiskie atkritumi veido būtisku īpatsvaru no kopējās sadzīve atkritumu masas, tilpuma mērvienībās šīs īpatsvars ir zemāks kā arī bioloģiskie atkritumi antisanitāru apstākļu rašanās novēršanas nolūkā ir izvedami biežāk nekā nešķiroti sadzīves atkritumi, kas nosaka nepieciešamību izmantot mazāka tilpuma konteinerus, veikt biežāku to iztukšošanu, tā rezultātā būtiski palielinot resursu patēriņu. Attiecībā uz bioloģisko atkritumu dalīto vākšanu kā alternatīvs risinājums nav izmantojami arī publiski pieejami sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punkti, jo bioloģisko atkritumu izvešana (atšķirībā no izlietotā iepakojuma, kas tiek savākts publiski pieejamajos punktos) ir maksas pakalpojums, attiecīgi maksas iekasēšana un principa "piesārņotājs – maksā" piemērošana, izmantojot publiski pieejamos punktus, nav īstenojama. Kā optimālais risinājums sistēmas ieviešanas sākumstadijā ir paredzēts: 1) dalītās vākšanas pakalpojuma nodrošināšana pilsētās un apdzīvotās vietās ar iedzīvotāju skaitu >1000, kā arī citās apdzīvotās vietās, kur pašvaldības ir izteikušas vēlmi saņemt dalītās vākšanas pakalpojumus (plāna izstrādes laikā SIA "ZAAO" veica reģiona pašvaldību aptauju, centralizētajā sistēmā iekļaujamo papildus apdzīvoto vietu noskaidrošanai). Tāpat dalītā vākšana tiek nodrošināta visiem uzņēmumiem un iestādēm (pārtikas tirdzniecība, ēdināšana, viesmīlības nozare, u.c.), visā reģiona teritorijā, kuru darbības rezultātā rodas noteikts daudzums bioloģisko atkritumu; 2) Mājkompostēšanas sistēmas attīstība veicinot (tehniskais atbalsts un informācijas nodrošināšana) bioloģisko atkritumu pārstrādi mājsaimniecībās, kur tā ir tehniski īstenojama, piemēram, individuālās mājas pilsētās, lauku viensētas; 3) sašķirotu bioloģisko atkritumu pieņemšana šķiroto atkritumu savākšanas laukumos.

4. ***No atkritumiem iegūta kurināmā reģenerācija***

Gan sadzīves, gan būvniecības atkritumu plūsmā ietilpst materiālu pārstrādei nederīgu, bet vienlaikus augstas kaloritātes atkritumu frakciju apjoms. Šādi atkritumi tiek izmantoti no atkritumiem iegūta kurināmā ražošanai, kas tiek izmantots kā energoresurss gan cementa ražošanā, gan īpašās šim nolūkam izbūvētās reģenerācijas iekārtās, kurās tiek ražota siltumenerģija vai siltumenerģija un elektroenerģija. Ievērojot AAVP paredzēto šādu iekārtu izveides nepieciešamību Vidzemes reģionā, energo reģenerācijas iekārtu izveide, kā viens no potenciāli īstenojamiem pasākumiem, tiek iekļauts arī Vidzemes AAR. Reģenerācijas iekārtu izveide ir saistīta ar būtiskiem kapitālieguldījumiem, turklāt šādu iekārtu izveide ir tehniski un ekonomiski pamatota tikai situācijā, kad saražotā siltumenerģija tiek lietderīgi izmantota, t.i. nodota publiskajā siltumapgādes tīklā vai izmantota ražošanas uzņēmumu vajadzībām. Latvijā līdz šim ir īstenota prakse, ka atkritumu apsaimniekošanas uzņēmums saviem spēkiem īsteno reģenerācijas iekārtu izveides projektu (piemēram, Ventspils valstspilsētā), līdzīga projekta īstenošana ir uzsākta arī Rīgas reģionā. Analizējot iespējamās alternatīvas Vidzemes reģionā, vismaz sākotnēji secināts, ka pastāv riski saistībā ar nepieciešamo investīciju piesaisti, siltumenerģijas lietderīgu izmantošanu, kā arī ar sabiedrības noraidošo attieksmi, tādēļ kā pamata risinājums ir izvēlēts koncentrēties uz no atkritumiem iegūta kurināmā ražošanas infrastruktūras attīstīšanu SAP "Daibe", paralēli izskatot iespējas arī no atkritumiem iegūta kurināmā reģenerācijas iekārtu izveidei Vidzemes AAR teritorijā.

Alternatīva „nulles" scenārijs (Plāna projekts netiek realizēts) netika izskatīts, jo „nulles" scenārija gadījumā netiek veicināta ilgtspējīga ražošana, netiek veikta atkritumu dalītas vākšanas turpmāka attīstīšana, netiek pilnveidota atkritumu apsaimniekošanas sistēma, netiek pilnveidota atkritumu pārstrāde un reģenerācija u.c. ar atkritumu apsaimniekošanas attīstību saistītas aktivitātes.

Stratēģiskā novērtējuma veikšanas apraksts, problēmas

SIVN izstrādes nepieciešamību nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīvā 2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu iekļautās prasības. Tās mērķis ir noteikt kārtību, kādā izvērtē plānošanas dokumentu īstenošanas radīto iespējamo ietekmi uz vidi un iesaista

sabiedrību dokumenta apspriešanā un lēmumu pieņemšanā, kā arī izstrādā priekšlikumus, lai novērstu vai samazinātu iespējamo negatīvo ietekmi un vidi. Atbilstoši direktīvā noteiktajam, visām ES dalībvalstīm, tai skaitā Latvijai, sākot ar 2004. gada 21. jūliju, SIVN veikšana ir obligāta visiem plānošanas dokumentiem, kuru ieviešana var būtiski ietekmēt vidi un cilvēku veselību. Minētās direktīvas prasības Latvijā ir iestrādātas likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu", kā arī iekļautas Noteikumos Nr. 157. Likumdošanas prasības paredz SIVN procesa ietvaros sagatavot Vides pārskatu, kurā raksturotas plānošanas dokumenta būtiskās ietekmes uz vidi.

Veicot vides pārskata sagatavošanu, tika lietoti šādi pamatprincipi:

1) Vides pārskata gatavošana tika uzsākta vienlaikus ar Plāna projekta izstrādi, ievērojot principu, ka ietekmes uz vidi novērtējums izdarāms iespējami agrākā plānojuma sagatavošanas etapā;

2) SIVN novērtējums tika gatavots paralēli Plāna izstrādei, lai novērtētu Plāna projektā paredzēto pasākumu realizācijas ietekmi uz vidi un nodrošinātu tā rezultātu pēc iespējas agrāku pielietošanu, piemēram, teritorijas plānojuma izstrādē.

Vides pārskatā iekļauj informāciju, ko izstrādātājs var nodrošināt, ņemot vērā pašreizējo zināšanu līmeni un novērtēšanas metodes, plānošanas dokumenta saturu, tā vietu plānošanas dokumentu hierarhijā un izstrādes un detalizācijas pakāpi, līdz kādai ir lietderīgi vērtēt ietekmi uz vidi attiecīgajā plānošanas stadijā, lai novērstu novērtējuma dublēšanos. Tiek izmantota publiski pieejama informācija – indikatori, dažādu politikas plānošanas dokumentu analītiskā daļa, veikts datu apkopojums, statistiskā analīze, kā arī ņemtas vērā atbilstošas normatīvo aktu prasības. Tāpat Plāna izstrādē notika konsultācijas ar Vidzemes AAR ietilpstošajām pašvaldībām, SAP "Daibe" apsaimniekotāju SIA „ZAAO"", SAP "Kaudzītes" apsaimniekotāju SIA „AP Kaudzītes", VI, DAP un VVD.

Pārējās darbības, kurām nav būtiskas ietekmes uz vidi vai to ietekme ir tikai pozitīva, piemēram, sabiedrības izglītošana, dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība, tiks izskatītas un saskaņotas atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

SIVN ziņojuma sagatavošanas laikā būtiskas problēmas, apkopojot un analizējot nepieciešamo informāciju, netika novērotas. Tāpat Plāna realizācija nesaistās ar papildus vides problēmām, jo atkritumu apsaimniekošana paredzēta SAP "Daibe" un SAP "Kaudzītes" teritorijā, kur attiecīgi jau kopš 2004. gada un 2008. gada norisinās darbības ar atkritumu apsaimniekošanu, tai sk. iepriekšējos gados šajos poligonos veiktas plaša spektra izpētes esošās vides stāvokļa novērtēšanai. Arī līdzšinējā darbībā poligonu apsaimniekotājiem SIA „ZAAO" un SIA „AP Kaudzītes" nav novērotas vērā ņemamas problēmas vai grūtības. Visas problēmsituācijas ir tikušas savlaicīgi apzinātas un risinātas, tādējādi novēršot vides piesārņojumu, avārijas risku vai citu iespējamu negadījumu.

10. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Ņemot vērā to, ka RAAP galveno aktivitāšu īstenošanai (BNA pārstrādes iekārtu (fermentācijas rūpnīca) izbūve, NAIK sagatavošanas iekārtu un būvniecības atkritumu pārstrādes iekārtu izveide, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtas izveide, biogāzes savākšanas un apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana, infiltrāta apsaimniekošanas sistēmas optimizācija, t.sk. bioloģisko priekšattīrīšanas iekārtu izbūve) ir izvēlēta SAP "Daibe" teritorija, un šai teritorijai 1999. gadā ir veikta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, un darbība poligonā notiek saskaņā ar Piesārņojuma atļaujas Nr. VA15IA0001 nosacījumiem, tad nav paredzams, ka Plāna projekta realizācija atstās ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem vai Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām *Natura 2000* teritorijām.

Otrs poligons, kur plānota atkritumu apsaimniekošanas aktivitāšu ieviešana pēc Plāna apstiprināšanas, ir SAP "Kaudzītes" teritorija (atkritumu apglabāšanas krātuves apsaimniekošanas optimizācija, poligona gāzes savākšanas un utilizācijas sistēmas izbūve, infiltrāta apsaimniekošanas sistēmas). Ņemot vērā to, ka daļa RAAP aktivitāšu notiks jau esošā poligonā, kur poligona teritorijai 2001. gadā ir veikta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, un darbība poligonā notiek saskaņā ar Piesārņojuma atļaujas Nr. VE13IA0001 nosacījumiem, tad nav paredzams, ka Plāna projektam būs ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem vai Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām *Natura 2000* teritorijām.

Gadījumā, ja paredzētās darbības būtiski negatīvi ietekmē *Natura 2000* teritorijas, ir noteikti kompensēšanas pasākumi. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" (43. pants) nosaka sekojošo: paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas *(Natura 2000)* ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem; ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju *(Natura 2000)*, darbību atļauj veikt vai dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums un nepieciešams sabiedrībai nozīmīgu interešu, arī sociālo vai ekonomisko interešu, apmierināšanai; ja Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā *(Natura 2000)* ir sastopamas Sugu un biotopu aizsardzības likumam pakārtotajā normatīvajā aktā noteiktās Latvijā sastopamās Eiropas Savienības prioritārās sugas vai biotopi, paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums un nepieciešams sabiedrības veselības aizsardzības, sabiedrības drošības vai vides aizsardzības interesēs.

SAP "Daibe" un SAP "Kaudzītes" infrastruktūra ir attīstīta gan no inženiertehnisko risinājumu, gan vides aizsardzības prasību viedokļa, tādēļ ir rekomendējama to turpmāka kā RAAP galveno aktivitāšu ieviešanas teritorija, izrietoši ar atkritumu apsaimniekošanas aktivitātēm nepakļaujot jaunas teritorijas.

Secināms, ka videi un iedzīvotājiem radītie traucējumi vai zaudējumi RAAP aktivitāšu īstenošanas rezultātā tiek iespējami mazināti, jo darbība plānota teritorijās, kur jau līdz šim notikusi un turpinās atkritumu apsaimniekošana, ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības, attiecīgi nav nepieciešams ieviest kompensējošos pasākumus.

11. Plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes novērtējums

SIA „ZAAO” un SIA „AP Kaudzītes” jau ilggadēji veicot atkritumu apsaimniekošanu Ziemeļvidzemes AAR un Malienas AAR, pastāvīgi attīsta pielietotās apsaimniekošanas metodes un tehnoloģijas. Kopumā ieviešot Plānā paredzētās aktivitātes tiek veicināta Vidzemes AAR teritorijas līdzsvarota attīstība, tostarp pareizi organizējot atkritumu apsaimniekošanu tiek samazināti riski negatīvai ietekmei uz apkārtējo vidi, tostarp pārrobežu kontekstā.

Secināms, ka RAAP projektā paredzēto darbību īstenošana neradīs nelabvēlīgu pārrobežu ietekmi, tiks veicināta vides kvalitātes uzlabošanās valstī, tādējādi labvēlīgi ietekmējot arī kopējo vides stāvokļa uzlabošanos, piemēram Baltijas reģionā.

12. Paredzētie pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai

Lai konstatētu plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, Vides pārskatā iepriekš neparedzētu ietekmi uz vidi, kā arī, ja nepieciešams, izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā, būs jāveic plānošanas dokumenta īstenošanas monitorings. Vides monitorings ir sistemātiski, regulāri un mērķtiecīgi vides stāvokļa, sugu un biotopu, kā arī piesārņojuma emisiju novērojumi, mērījumi un analīze.

Saskaņā ar Noteikumiem Nr. 157, lai konstatētu plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, Vides pārskatā iepriekš neparedzētu ietekmi uz vidi, kā arī, ja nepieciešams, izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā, izstrādātājs, ņemot vērā VPVB atzinumu par Vides pārskatu, veic plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringu. Plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringam izmanto valsts statistikas datus, informāciju, kas iegūta, veicot vides monitoringu, kā arī citu informāciju, kas ir pieejama izstrādātājam. Izstrādātājs sastāda monitoringa ziņojumu un atzinumā par Vides pārskatu noteiktajā termiņā iesniedz to VPVB. Monitoringa ziņojumā apkopo pieejamo informāciju un ietver vismaz ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistīto vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturojumu.

Atbilstoši Noteikumiem Nr. 397, VARAM atkritumu apsaimniekošanas plānu un programmas ieviešanu novērtē ne retāk kā reizi četros gados.

Papildus valsts iestāžu veiktajam vides monitoringam arī komersanti (operatori) nodrošina monitoringu saskaņā ar vides normatīvajiem aktiem un nosacījumiem, kas ietverti iestāžu izsniegtajās atļaujās. Komersanti informāciju par monitoringa rezultātiem iesniedz valsts vides aizsardzības iestādēs vides normatīvajos aktos, atļaujās un statistiskajos pārskatos noteiktajā kārtībā un attiecīgos termiņos.

"Vides monitoringa programma 2021. - 2026. gadam" izstrādāta pamatojoties uz "Vides politikas pamatnostādnēm 2021. - 2027. gadam". Programmā noteikts VARAM padotībā esošo iestāžu – LVĢMC, DAP, Latvijas Hidroekoloģijas institūta un VVD Radiācijas drošības centra – veiktā un organizētā monitoringa tīkls, parametri, regularitāte un izmantojamās metodes.

Vides monitoringa programmas galvenais uzdevums ir radīt tādu monitoringa informācijas sistēmas struktūru, lai tiktu nodrošināta:

- LR tiesību aktos noteikto prasību izpilde;
- ES tiesību aktu, kā valsts politisko prioritāšu, prasību izpilde;
- Starptautisko konvenciju, kurām Latvija ir pievienojusies, prasību izpilde.

Vides monitoringa programma izstrādāta pamatojoties uz vadlīnijām, tiesību aktiem, tehniskajām prasībām, metodiskajiem norādījumiem u.c. dokumentiem, kas regulē iepriekš minēto dokumentu ieviešanas kārtību. Vides monitoringa programma iedalīta četrās nodaļās:

1. Gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa programma;
2. Ūdeņu monitoringa programma;
3. Zemes monitoringa programma;
4. Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma.

Monitoringa pasākumi apkopoti 6. tabulā.

6. tabula

Monitoringa pasākumu apkopojums

Nr. p.k.	Pasākums	Atbildīgie
1.	Gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa programma	VARAM, LVĢMC sadarbībā ar citām iesaistītām institūcijām, VVD Radiācijas drošības centrs
2.	Ūdeņu monitoringa programma	LVĢMC, Latvijas Hidroekoloģijas institūts
3.	Zemes monitoringa programma	LĢIA, LVĢMC,
4.	Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma	DAP
5.	Atkritumu apsaimniekošanas iekārtu darbības monitorings	Komersanti
6.	Atkritumu uzskaite un statistikas apkopošana	LVĢMC
7.	Plāna ieviešanas ziņojumi	VARAM

(Avots: "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam stratēģiskā ietekme uz vidi novērtējuma vides pārskats", SIA "Geo Consultants" 2020. gads)

13. Vides pārskata kopsavilkums

Vidzemes Plāns ir izstrādāts atbilstoši "Atkritumu apsaimniekošanas likuma" 9. panta 3. daļai un Noteikumiem Nr. 397. Apstiprinot Vidzemes AAR Plānu, pastarpināti tiek veicināta arī "Atkritumu apsaimniekošanas likumā" izvirzīto mērķu sasniegšana, proti, aizsargāta vide, cilvēku dzīvība un veselība, novērsta/mazināta atkritumu rašanās, nodrošinot Latvijas teritorijā radīto atkritumu dalītu savākšanu, reģenerācija un apglabājamo atkritumu apjoma samazināšana, tāpat arī veicināta dabas resursu efektīva izmantošana, tādējādi palielinot Latvijas konkurētspēju un veicinot pāreju uz aprites ekonomiku.

Vides pārskats par AAVP 2021. - 2028. gadam ir sagatavots saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 4. panta trešās daļas 1. punktu un Noteikumiem Nr. 157. Tostarp likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 2. pielikumā ir paredzētas darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums.

Tāpat SIVN izstrādes nepieciešamību nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīvā 2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu iekļautās prasības, kuras mērķis ir noteikt kārtību, kādā izvērtē plānošanas dokumentu īstenošanas radīto iespējamo ietekmi uz vidi un iesaista sabiedrību dokumenta apspriešanā un lēmumu pieņemšanā, kā arī izstrādā priekšlikumus, lai novērstu vai samazinātu iespējamo negatīvo ietekmi un vidi. Attiecīgi šai direktīvā izvirzītās prasības ir jāņem vērā arī Latvija izstrādājot plānošanas dokumentus, kuru ieviešana var būtiski ietekmēt vidi un cilvēku veselību.

Kopumā likumdošanas prasības paredz SIVN procesa ietvaros sagatavot Vides pārskatu, kurā apskatītas plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās ietekmes uz vidi. Vides pārskata sagatavošana tika uzsākta vienlaikus ar Plāna projekta izstrādi, kas uzsākta 2022. gada vasarā.

Vidzemes AAR plāns atbilst reģionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentam. SIA "ZAAO" organizē Vidzemes AAR Plāna izstrādi un sagatavotais Vidzemes AAR Plāns atbilstoši "Atkritumu apsaimniekošanas likumam" tiks nodots apstiprināšanai Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā ietilpstošajām pašvaldībām.

Ņemot vērā to, ka periodam 2014. – 2020. Ziemeļvidzemes AAR, Malienas AAR un daļai no Pierīgas AAR atsevišķi netika izstrādāts, un atkritumu apsaimniekošana šajos reģionos notika saskaņā ar "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2013. - 2020. gadam", plāns hierarhiski aizvietos arī daļēji "Vidusdaugavas reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2015. - 2021".

Vides pārskata sagatavošanas procesā tika pielietoti šādi galvenie pamatprincipi:

1) Vides pārskata gatavošana tika uzsākta vienlaikus ar Plāna projekta izstrādi, ievērojot principu, ka ietekmes uz vidi novērtējums izdarāms iespējami agrākā plānojuma sagatavošanas etapā;

2) SIVN tika gatavots paralēli Plāna izstrādei, lai novērtētu Plāna projektā paredzēto pasākumu realizācijas ietekmi uz vidi un nodrošinātu tā rezultātu pēc iespējas agrāku pielietošanu teritorijas plānojuma izstrādē.

Pielietotās metodes:

1) Veikta informācijas analīze - analizēti plāna projekta materiāli, normatīvo aktu prasības;

2) Izvērtēti Plāna projekta izstrādes laikā organizēto sanāksmju laikā un reģiona pašvaldību aptaujas rezultātā iegūtie viedokļi un priekšlikumi.

Plāna projekta un Vides pārskata izstrāde tiek nodrošināta saskaņā ar Noteikumu Nr. 157. prasībām, ievietojot izstrādātāja tīmekļvietnē paziņojumu par sabiedrības iespējām iepazīties ar Vides pārskata un plānošanas dokumenta projektu, kā arī nododot minēto paziņojumu VPVB ievietošanai tīmekļvietnē. Tāpat atbilstoši Noteikumos Nr. 157. V nodaļā izvirzītajam, par Plāna projekta un Vides pārskata sagatavošanas procesu dažādās tā stadijās tiek informēta sabiedrība, organizācijas un attiecīgās institūcijas.

Sabiedrības līdzdalība Plāna projekta un Vides pārskata izstrādē tika nodrošināta saskaņā Noteikumu Nr. 157 un Noteikumu Nr. 397 prasībām, ievietojot SIA "ZAAO" un SIA "Geo Consultants" tīmekļvietnēs paziņojumu par sabiedrības iespējām iepazīties ar Vides pārskata un plānošanas dokumenta projektu, kā arī nodod minēto paziņojumu VPVB elektroniskā veidā ievietošanai tā mājas lapā. Ar Plāna un Vides pārskata projekta sabiedrībai ir iespēja iepazīties arī Vidzemes AAR pašvaldībās: Alūksnes novada pašvaldībā, Balvu novada pašvaldībā, Cēsu novada

pašvaldībā, Gulbenes novada pašvaldībā, Limbažu novada pašvaldībā, Saulkrastu novada pašvaldībā, Smiltenes novada pašvaldībā, Valkas novada pašvaldībā, Valmieras novada pašvaldībā. Tāpat tiek organizēta sabiedriskās apspriešanas sanāksme.

Saskaņā ar Noteikumiem Nr. 397, izstrādājot atkritumu apsaimniekošanas plānu, izstrādātājs nodrošina sabiedrības, organizāciju un institūciju informēšanu un viedokļu uzklausīšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par sabiedrības līdzdalības kārtību attīstības plānošanā un par SIVN, nodrošinot iespēju vismaz 30 dienas iesniegt priekšlikumus par attiecīgo Plāna projektu. Sabiedrības viedokļus izvērtē pirms lēmuma pieņemšanas par attiecīgā Plāna apstiprināšanu.

Plāna projekta izstrādes laikā kopš 2022. gada jūnija notika vairākas sanāksmes (vidēji vienu reizi mēnesī), kurās piedalījās SIA "ZAAO" un SIA "AP Kaudzītes" un pašvaldību pārstāvji, ir notikušas konsultācijas ar DAP, VI un VVD. Sabiedriskās apspriešanas procesā tika iesaistīti arī nevalstisko organizāciju pārstāvji.

SIA "ZAAO" uzsākot darbu pie Plāna, 2022. gada jūlijā veica visu pašvaldībās strādājošo atkritumu apsaimniekošanas komersantu aptauju ar mērķi apkopot informāciju par reģionā apsaimniekotajiem atkritumu apjomiem un esošo atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru, gūt priekšlikumus atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošanai AAR un ieviest reģiona iedzīvotājiem nepieciešamos pasākumus atkritumu saimniecībā.

Vides pārskatā ir sniegta informācija par Plāna galvenajiem mērķiem, plānotajiem pasākumiem 2022. - 2027. gadā visā reģionā kopumā kā arī ieskats par atkritumu apsaimniekošanu Vidzemes AAR ierīkotajos atkritumu poligonos "Daibe" un "Kaudzītes".

Plāna darbības laikā no 2022. līdz 2027. gadam sasniedzamie rezultāti atsevišķiem atkritumu veidiem un plūsmām, kas izriet no ES direktīvu prasībām, ir apkopoti 7. tabulā.

7. tabula

Sasniedzamie rezultāti atsevišķiem atkritumu veidiem un atkritumu plūsmām, kas izriet no ES direktīvu prasībām

Direktīva	Sasniedzamie rezultatīvie rādītāji	Sasniedzamie termiņi
Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīva 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu	izveido dalītas savākšanas sistēmas tekstilmateriāliem (11. panta 1. punkta trešā rindkopa)	Līdz 2025. gada 1. janvārim (atbilstoši nacionālajai likumdošanai 2023. gada 1. janvāris)
	atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 55 % pēc masas (11. panta 2. daļas c)apakšpunkts)	Līdz 2025. gadam
	atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 60 % pēc masas (11. panta 2. daļas d)apakšpunkts)	Līdz 2030. gadam
	atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 65 % pēc masas (11. panta 2. daļas e)apakšpunkts)	Līdz 2035. gadam

Direktīva	Sasniedzamie rezultatīvie rādītāji	Sasniedzamie termiņi
	izveido dalīto savākšanu mājsaimniecībās radītajām bīstamo atkritumu frakcijām (20. panta 1. punkts)	2025. gada 1. janvāris
	bioloģiskie atkritumi ir vai nu atdalīti un pārstrādāti rašanās vietā, vai savākti dalīti un nav sajaukti ar citiem atkritumu veidiem (22. panta 1. punkts)	2023. gada 31. decembris
	līdz vismaz 70 % pēc svara palielināt nebīstamo būvniecības atkritumu un ēku nojaukšanas atkritumu, kas nav atkritumu saraksta 17 05 04 kategorijā definētie dabiskie materiāli, sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādei un citai materiālai reģenerācijai, tostarp aizbēršanai, izmantojot atkritumus kā citu materiālu aizstājējus	Visā plāna darbības laikā
Padomes 1999.gada 26.aprīļa direktīva 1999/31/EK par atkritumu poligoniem	Poligonos apglabāto sadzīves atkritumu īpatsvars ir samazinājies līdz 10 % no kopējā radīto sadzīves atkritumu daudzuma (pēc svara) vai ir vēl mazāks (5. panta 5. punkts)	2035. gads
Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 20. decembra Direktīva 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu	Pārstrādāt 60 % no izlietotā iepakojuma (6. panta 11. punkta f) apakšpunkts) un sasniegt šādus minimālos reģenerācijas mērķus (6. panta 11. punkta g)apakšpunkts): - 50 % pēc svara plastmasām; - 25 % pēc svara kokam; - 70 % pēc svara melnajiem metāliem; - 50 % pēc svara attiecībā uz alumīniju; - 70 % pēc svara stiklam; - 75 % pēc svara papīram un kartonam	2025. gada 31. decembris
	Pārstrādāt 70 % no izlietotā iepakojuma (6.panta 11.punkta h) apakšpunkts) un sasniegt šādus minimālos reģenerācijas mērķus (6. panta 11. punkta i)apakšpunkts: - 55 % pēc svara plastmasām; - 30 % pēc svara kokam; - 80 % pēc svara melnajiem metāliem; - 60 % pēc svara attiecībā uz alumīniju; - 75 % pēc svara stiklam; - 85 % pēc svara papīram un kartonam.	2030. gada 31. decembris
Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18.septembra Direktīva 2000/53/EK par nolietotiem transportlīdzekļiem (7. panta 2. punkts)	Visus nolietotos transportlīdzekļus atkārtoti izmantot un reģenerēt vismaz 95 % apmērā no transportlīdzekļa vidējās masas gadā. Visus nolietotos transportlīdzekļus atkārtoti izmantot un pārstrādāt vismaz 85 % apmērā no transportlīdzekļa vidējās masas gadā	Visā plāna darbības laikā

Direktīva	Sasniedzamie rezultatīvie rādītāji	Sasniedzamie termiņi
Padomes 2012. gada 4. jūlija Direktīva 2012/19/ES par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA)	Palielināt elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanas apjomu līdz 40 - 45 % gadā, no to EEI vidējā svara, kuras ir laistas Latvijas tirgū trīs iepriekšējos gados (7.panta 1.un 3.punkts)	Līdz 2021.gada 13. augustam
	Palielināt elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanas apjomu līdz 65 % no to EEI vidējā svara, kuras ir laistas Latvijas tirgū trīs iepriekšējos gados, vai arī 85 % no Latvijas teritorijā radītajiem EEIA (7.panta 1. un 3. punkts)	2021. gada 14. augusts
	Nodrošināt EEIA reģenerāciju un pārstrādi atbilstoši Direktīvas 2012/19/EK I pielikumā un III pielikumā noteiktajiem reģenerācijas un pārstrādes rādītājiem	Visā plāna darbības laikā
Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006. gada 6.septembra 2006/66/EK par baterijām un akumulatoriem, un bateriju un akumulatoru atkritumiem un ar ko atceļ Direktīvu 91/157/EEK	Savākt 45 % no iepriekšējos trīs gados tirgū laistā pārnēsājamo bateriju un akumulatoru vidējā svara	Visā plāna darbības laikā

(Avots: "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam stratēģiskā ietekme uz vidi novērtējuma vides pārskats", SIA "Geo Consultants" 2020. gads)

Nacionālā līmeņa atkritumu apsaimniekošanas mērķi un uzdevumi noteikti AAVP un ir sekojoši:

- Novērst atkritumu rašanos un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību;
- Nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu, balstoties uz aprites ekonomikas pamatprincipiem un veicinot, ka resursi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā apritē tautsaimniecībai noderīgā veidā;
- Nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, veicinot attiecīgu produktu politiku, bīstamo un videi kaitīgo vielu ierobežojumus un pilnveidojot patērētāju informētību; Veicināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Vides pārskatā ir ietverts arī esošā vides stāvokļa apraksts, kā arī izskatītas ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas. Tāpat tika izskatītas Plāna realizācijas alternatīvas.

Ja Plāna projektā paredzētie pasākumi netiek īstenoti, netiks samazināts radīto un apglabāto atkritumu apjoms, atkritumi netiks izmantoti kā resursi vai otrreizējie materiāli, turpināsies aktīva SAP "Daibe" un SAP "Kaudzītes" aizpildīšana, pārstrādājamie atkritumi netiks pārstrādāti sakarā ar pārstrādes jaudu trūkumu, kā rezultātā turpināsies neracionāla dabas resursu izmantošana. Plāna projektu nerealizējot, turpināsies apdraudējums vides kvalitātei visā Vidzemes AAR.

Jāatzīmē, ka šobrīd, ņemot vērā ES politiku attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas sektoru, aprites ekonomikas koncepta ietvaros, atkritumu reģenerācijas iekārtu izveide ir neatņemama sistēmas pilnveidošanas

sastāvdaļa, proti, saskaņā ar Eiropas Parlamenta apstiprinātajiem noteikumiem atkritumu apglabāšanas kā atkritumu utilizācijas metodes īpatsvars līdz 2035. gadam ir jāsamazina līdz 10 % no radītā sadzīves atkritumu apjoma – šāds mērķis nav sasniedzams bez NAIK sagatavošanas iekārtu izveides. NAIK sagatavošanas iekārtas nodrošinās, ka tādi atkritumi, kuru pārstrāde otrreizējās izejvielās nav tehnoloģiski iespējama (vai nav ekonomiski pamatota), bet kuriem ir augsta enerģētiskā vērtība, tiks nevis apglabāti atkritumu poligonā, bet gan atbilstošai sagatavoti kā energoresursi enerģijas ražošanai. Līdz ar to palielinās pārstrādei nederīgu atkritumu izmantošanas īpatsvars, gan atkritumu apsaimniekošanas reģiona, gan kopumā valsts mērogā, kā arī tiks nodrošināta atkritumos esošu energoresursu atgriešana tautsaimniecības apritē kā siltumenerģija un elektroenerģija. Kopumā raugoties no vides viedokļa, viennozīmīgi vērtējams kā pozitīvs ieguvums.

SAP "Daibe" un SAP "Kaudzītes" infrastruktūra ir attīstīta gan no inženiertehnisko risinājumu, gan vides aizsardzības prasību viedokļa, tādēļ ir rekomendējama to turpmāka kā reģionālu atkritumu apsaimniekošanas centru pilnveidošana. Līdzšinējo funkciju optimizācijai un jaunu atkritumu apsaimniekošanas darbību ieviešanai ir nepieciešama vairāku aktivitāšu īstenošana. Ieviešot jaunas atkritumu apsaimniekošanas darbības, katrs gadījums tiks izskatīts atbilstoši normatīvo aktu prasībām, tāpat, pēc nepieciešamības, tiks lemts par kompensēšanas pasākumiem attiecībā uz *Natura 2000* teritorijām.

Ieviešot pasākumus, kas saistīti ar atkritumu rašanos novēršanu, paredzama vides stāvokļa uzlabošana, jo tas samazinās atkritumu poligonos nodoto atkritumu daudzumu, veicinās tādu materiālu izmantošanu, kas rada mazāku ietekmi uz vidi, ņemot vērā pilnu iekārtas dzīves cikla analīzi, arī veicinās dažādu atkritumu veidu atkārtotu izmantošanu. Nelabvēlīgu pārrobežu ietekmi Plāna projektā paredzēto darbību īstenošanas laikā netiek prognozēta.

Saskaņā Noteikumu Nr. 397 13. punktu, VARAM atkritumu apsaimniekošanas plānu un programmas ieviešanu novērtē ne retāk kā reizi četros gados. VARAM par novērtēšanas rezultātiem sagatavo informatīvo ziņojumu un, ja nepieciešams, grozījumus attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas plānā vai programmā.

Ņemot vērā to, ka Vidzemes AAR esošajos SAP "Daibe" ir ierīkota atkritumu krātuve un nepieciešamā infrastruktūra atkritumu pieņemšanai, apstrādei un apglabāšanai, kā arī poligonā notiek atkritumu atbilstoša apsaimniekošana saskaņā ar spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, šī teritorijas ir rekomendējama turpmāk kā AARC pilnveidošana.

Secināms, ka gan poligonos esošā/plānotā darbība un dažāda līmeņa plānošanas dokumenti un attīstības plāni, kā arī piegulošo teritoriju izmantošanas raksturs savstarpēji nekonfliktē un atbilst pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem zemes lietošanas mērķiem un saimnieciskās darbības iespējām.

Plānā paredzēto pasākumu īstenošanas mērķis ir AAVP un atkritumu apsaimniekošanas nozares normatīvajos aktos noteikto rādītāju sasniegšana attiecībā uz aprites ekonomikas principu ieviešanu, atkritumu kā resursa izmantošanu un radīto atkritumu apjomu samazināšanu. Plānā ir vērtēta paredzēto pasākumu sasaiste ar reģiona pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos iekļautajiem pasākumiem, projektiem un teritorijas attīstības risinājumiem. Kopumā secināms, ka Vidzemes AAR ietilpstošo pašvaldību plānotie pasākumi ir atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas sektora attīstības tendencēm un ir vērsti uz reģionā un valstī noteikto mērķu sasniegšanu, vienlaikus, veicot pašvaldību attīstības plānošanas dokumentu aktualizāciju, rekomendējams pārskatīt tajos iekļautos pasākumus un papildināt pasākumu plānu, īpaši vēršot uzmanību uz iedzīvotāju informēšanu un izglītošanu, atkritumu rašanās novēršanu un to atkārtotu izmantošanu veicinošiem pasākumiem.

Vērtējot valstiskā mērogā ikviena AAR plāna apstiprināšana un secīgi tā ieviešana var mazināt atkritumu rašanos, nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību.

Apstiprinot Vidzemes AAR plānu, kopumā tiek veicināta Vidzemes AAR teritorijas līdzsvarota attīstība un būtiski tiek samazināti riski negatīvai ietekmei uz apkārtējo vidi.

1. pielikums
Pārskats par sabiedrības līdzdalības
pasākumiem

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu

2023. gada 30. jūnija publikācija izdevumā 2023. gada 30. jūnija publikācija izdevumā Nr. 6 (245) “Cēsu novada vēstis”

ISSN1691-0478

CĒSU NOVADA VĒSTIS

Cēsu svētku gājienam vēl var pieteikties līdz 16. jūlijam

Lasiet 3. lpp.

Veronika Stūriška uzvar Pasaules kausa trešajā un ceturtajā posmā

Lasiet 9. lpp.

Cēsu novada Centrālās administrācijas izdevums Nr. 6 (245), bezmaksas 2023. gada 30. jūnijs

Vides projekta sabiedriskā apspriešana

Paziņojums par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata un plānošanas dokumenta projekta "Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam" sabiedrisko apspriešanu

Plānošanas dokumenta nosaukums: "Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam" (Plāns).

Plāna izstrādātājs: SIA "ZAAO", reģ. Nr. 44103015509, adrese: Rīgas iela 32, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201, tālrunis: 64281250, e-pasts: zaao@zaao.lv.

Plāna izstrādātāja pārstāvis: SIA "Geo Consultants", reģ. Nr. 40003340949, juridiskā adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, tālrunis: 67627504, e-pasts: gc@geoconsultants.lv.

Vides pārraudzības valsts birojs 2023. gada 4. janvārī ir pieņēmis lēmumu Nr. 4-02/1/2023 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam "Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam". Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī – Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, kas ietver šādas pašvaldības: Alūksnes, Balvu, Cēsu, Gulbenes, Limbažu, Saulkrastu, Smiltenes, Valkas un Valmieras novadu pašvaldības. Plāna un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notiks 2023. gada 22. augustā plkst. 18.00, SIA "ZAAO" Dabas un tehnoloģiju parkā "URDA", "Stūri", Daibē, Stalbes pagastā, Cēsu novadā, LV-4151, vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība arī tiešsaistē.

Tiešsaistes videokonferencei pieejas saite tiks publicēta mājaslapās www.zaao.lv un www.geoconsultants.lv 21. augustā. Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību no 27. jūlija varēs iepazīties iepriekšminētajās mājaslapās, kā arī Alūksnes, Balvu, Cēsu, Gulbenes, Limbažu, Saulkrastu, Smiltenes, Valkas un Valmieras novadu pašvaldībās. Laika posmā no 2023. gada 27. jūlija līdz 31. augustam par paredzēto darbību interesentiem būs iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes, rakstot uz e-pasta adresēm gc@geoconsultants.lv un zaao@zaao.lv.

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu

2023. gada 5. jūlija publikācija izdevumā Nr. 7 (163) “Alūksnes novada vēstis”

2023. gada 5. jūlijā Nr. 7 (163) bezmaksas

Alūksnes Novada Vēstis

ALŪKSNES NOVADA PAŠVALDĪBAS INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

Paziņojums par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata un plānošanas dokumenta projekta "Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.-2027. gadam" sabiedrisko apspriešanu

Plānošanas dokumenta nosaukums: "Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.-2027. gadam" (Plāns).
Plāna izstrādātājs: SIA "ZAAO", reģ. Nr. 44103015509, adrese: Rīgas iela 32, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201, tālrunis: 64281250, e–pasts: zaao@zaao.lv.
Plāna izstrādātāja pārstāvis: SIA "Geo Consultants", reģ. Nr. 40003340949, juridiskā adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, tālrunis: 67627504, e-pasta adrese: gc@geoconsultants.lv.
Vides pārraudzības valsts birojs 2023. gada 4. janvārī ir pieņēmis lēmumu Nr. 4-02/1/2023 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam "Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.-2027. gadam". Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī - Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, kas ietver šādas pašvaldības: Alūksnes novada, Balvu novada, Cēsu novada, Gulbenes novada, Limbažu novada, Saulkrastu novada, Smiltenes novada, Valkas novada un Valmieras novada pašvaldības.
Plāna un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notiks 2023. gada 22. augustā plkst. 18.00, SIA "ZAAO" Dabas un tehnoloģiju parkā "URDA", "Stūri", Daibe, Stalbes pagasts, Cēsu novads, LV-4151, vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība arī tiešsaistē.
Tiešsaistes videokonferencei pieejas saite tiks publicēta tīmekļa vietnē www.zaao.lv, www.geoconsultants.lv 21. augustā. Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību no 27. jūlija varēs iepazīties tīmekļa vietnē www.zaao.lv, www.geoconsultants.lv , kā arī Alūksnes novada pašvaldībā, Balvu novada pašvaldībā, Cēsu novada pašvaldībā, Gulbenes novada pašvaldībā, Limbažu novada pašvaldībā, Saulkrastu novada pašvaldībā, Smiltenes novada pašvaldībā, Valkas novada pašvaldībā, Valmieras novada pašvaldībā.
Laika posmā no 2023. gada 27. jūlija līdz 31. augustam par paredzēto darbību interesentiem būs iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes rakstot uz e-pasta adresi: gc@geoconsultants.lv, zaao@zaao.lv.

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu

2023. gada 6. jūlija publikācija izdevumā Nr. 20 (167) “Limbažu novada ziņas”

Limbažu Novada Ziņas

Limbažu novada pašvaldības izdevums | 2023. gada 6. jūlijs | Nr. 20 (167)

Šajā numurā:	Par Salacas tiltu vēl nav skaidrības	Pabeigti ceļa "Rūpes – Lauči" pārbūves darbi	"Limbažu siltums" izmanto saules enerģiju	Atklāta izstāde "Mēs redzam Limbažus"
	2. lpp.	3. lpp.	5. lpp.	9. lpp.

Paziņojums par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata un plānošanas dokumenta projekta "Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam" sabiedrisko apspriešanu

Plānošanas dokumenta nosaukums: "Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.-2027. gadam" (Plāns).

Plāna izstrādātājs: SIA "ZAAO", reģ. Nr. 44103015509, adrese: Rīgas iela 32, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201, tālrunis: 64281250, e–pasts: zaao@zaao.lv.

Plāna izstrādātāja pārstāvis: SIA "Geo Consultants", reģ. Nr. 40003340949, juridiskā adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, tālrunis: 67627504, e-pasta adrese: gc@geoconsultants.lv.

Vides pārraudzības valsts birojs 2023. gada 4. janvārī ir pieņēmis lēmumu Nr. 4-02/1/2023 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam "Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam". Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī – Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, kas ietver šādas pašvaldības: Alūksnes novada, Balvu novada, Cēsu novada, Gulbenes novada, Limbažu novada, Saulkrastu novada, Smiltenes novada, Valkas novada un Valmieras novada pašvaldības.

Plāna un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notiks 2023. gada 22. augustā plkst. 18.00 SIA "ZAAO" Dabas un tehnoloģiju parkā "URDA", "Stūros", Daibē, Stalbes pagastā, Cēsu novadā, LV-4151, vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība arī tiešsaistē.

Tiešsaistes videokonferencei pieejas saite tiks publicēta tīmekļa vietnē www.zaao.lv, www.geoconsultants.lv 21. augustā. Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību no 27. jūlija varēs iepazīties tīmekļa vietnē www.zaao.lv, www.geoconsultants.lv , kā arī Alūksnes novada pašvaldībā, Balvu novada pašvaldībā, Cēsu novada pašvaldībā, Gulbenes novada pašvaldībā, Limbažu novada pašvaldībā, Saulkrastu novada pašvaldībā, Smiltenes novada pašvaldībā, Valkas novada pašvaldībā, Valmieras novada pašvaldībā.

Laika posmā no 2023. gada 27. jūlija līdz 31. augustam par paredzēto darbību interesentiem būs iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes, rakstot uz e-pasta adresi: gc@geoconsultants.lv, zaao@zaao.lv.

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu

2023. gada 7. jūlija publikācija izdevumā Nr. 7 “Saulkrastu novada ziņas”

PAZIŅOJUMS

par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata un plānošanas dokumenta projekta „Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam" sabiedrisko apspriešanu

Plānošanas dokumenta nosaukums: „Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam" (Plāns).

Plāna izstrādātājs: SIA „ZAAO", reģ. Nr. 44103015509, adrese: Rīgas iela 32, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201, tālrunis: 64281250, e-pasts: *zaao@zaao.lv.*

Plāna izstrādātāja pārstāvis: SIA „Geo Consultants", reģ. Nr. 40003340949, juridiskā adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, tālrunis: 67627504, e-pasta adrese: *gc@geoconsultants.lv.*

Vides pārraudzības valsts birojs 2023. gada 4. janvārī ir pieņēmis lēmumu Nr. 4-02/1/2023 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam „Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam". Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī – Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, kas ietver šādas pašvaldības: Alūksnes novada, Balvu novada, Cēsu novada, Gulbenes novada, Limbažu novada, Saulkrastu novada, Smiltenes novada, Valkas novada un Valmieras novada pašvaldības.

Plāna un stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notiks **2023. gada 22. augustā plkst. 18.00 SIA „ZAAO" Dabas un tehnoloģiju parkā „URDA", „Stūri", Daibe, Stalbes pagasts, Cēsu novads, LV-4151,** vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība arī tiešsaistē.

Tiešsaistes videokonferencei pieejas saite tiks publicēta tīmekļa vietnē *www.zaao.lv, www.geoconsultants.*lv 21. augustā. Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību no 27. jūlija varēs iepazities tīmekļa vietnē *www.zaao.lv, www.geoconsultants.lv*, kā arī Alūksnes novada pašvaldībā, Balvu novada pašvaldībā, Cēsu novada pašvaldībā, Gulbenes novada pašvaldībā, Limbažu novada pašvaldībā, Saulkrastu novada pašvaldībā, Smiltenes novada pašvaldībā, Valkas novada pašvaldībā, Valmieras novada pašvaldībā.

Laika posmā no 2023. gada 27. jūlija līdz 31. augustam par paredzēto darbību interesentiem būs iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes, rakstot uz e-pasta adresi: *gc@geoconsultants.lv, zaao@zaao.lv.*

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu

2023. gada 13. jūlija publikācija izdevumā Nr. 7 (138) “Smiltenes novada pašvaldības vēstis”

Smiltenes Novada Pašvaldības **Nr. 7** (138)

Vēstis

Bezmaksas informatīvais izdevums

13.07.2023.

tvertajam piln̄varojumam atbilsto- mām. Saistošie noteikumi izdoti ar

Pašvaldībā

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu

Plānošanas dokumenta nosaukums: „Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. – 2027. gadam" (Plāns).

Plāna izstrādātājs: SIA „ZAAO", reģ. Nr. 44103015509, adrese: Rīgas iela 32, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201, tālrunis: 64281250, e-pasts: zaao@zaao.lv.

Plāna izstrādātāja pārstāvis: SIA „Geo Consultants", reģ. Nr. 40003340949, juridiskā adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, tālrunis: 67627504, e-pasta adrese: gc@geoconsultants.lv.

Vides pārraudzības valsts birojs 2023. gada 4. janvārī ir pieņēmis lēmumu Nr. 4-02/1/2023 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam „Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. – 2027. gadam". Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī – Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, kas ietver šādas pašvaldības: Alūksnes novada, Balvu novada, Cēsu novada, Gulbenes novada, Limbažu novada, Saulkrastu novada, Smiltenes novada, Valkas novada un Valmieras novada pašvaldības.

Plāna un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notiks 2023. gada 22. augustā plkst. 18.00, SIA „ZAAO" Dabas un tehnoloģiju parkā „URDA", „Stūri", Daibe, Stalbes pagasts, Cēsu novads, LV-4151, vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība arī tiešsaistē.

Tiešsaistes videokonferencei pieejas saite tiks publicēta tīmekļa vietnē www.zaao.lv, www.geoconsultants.lv 21. augustā. Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību no 27. jūlija varēs iepazīties tīmekļa vietnē www.zaao.lv, www.geoconsultants.lv , kā arī Alūksnes novada pašvaldībā, Balvu novada pašvaldībā, Cēsu novada pašvaldībā, Gulbenes novada pašvaldībā, Limbažu novada pašvaldībā, Saulkrastu novada pašvaldībā, Smiltenes novada pašvaldībā, Valkas novada pašvaldībā, Valmieras novada pašvaldībā.

Laika posmā no 2023. gada 27. jūlija līdz 31. augustam par paredzēto darbību interesentiem būs iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes rakstot uz e-pasta adresi: gc@geoconsultants.lv, zaao@zaao.lv.

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu

2023. gada 17. jūlija publikācija izdevumā Nr. 7 (25) Valmieras novada pašvaldība informatīvais izdevums

VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS
INFORMATĪVAIS IZDEVUMS
JŪLIJS 2023
Nr.7 (25)
Iznāk 17.07.2023.

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu

Paziņojums par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata un plānošanas dokumenta projekta "Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam" sabiedrisko apspriešanu.

Plānošanas dokumenta nosaukums: "Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam" (Plāns).

Plāna izstrādātājs: SIA "ZAAO", reģ. Nr. 44103015509, adrese: Rīgas iela 32, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201, tālr. **64281250**, e–pasts: zaao@zaao.lv.

Plāna izstrādātāja pārstāvis: SIA "Geo Consultants", reģ. Nr. 40003340949, juridiskā adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, tālr. **67627504**, e-pasta adrese: gc@geo consultants.lv.

Vides pārraudzības valsts birojs 2023. gada 4. janvārī ir pieņēmis lēmumu Nr. 4-02/1/2023 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam "Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam". Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī – Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, kas ietver šādas pašvaldības: Alūksnes, Balvu, Cēsu, Gulbenes, Limbažu, Saulkrastu, Smiltenes, Valkas un Valmieras novada pašvaldības.

Plāna un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notiks **2023. gada 22. augustā plkst. 18.00** SIA "ZAAO" Dabas un tehnoloģiju parkā "URDA", "Stūri", Daibe, Stalbes pagasts, Cēsu novads, LV-4151, vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība arī tiešsaistē.

Tiešsaistes videokonferencei pieejas saite tiks publicēta **21. augustā** tīmekļvietnē www.zaao.lv, www.geoconsultants.lv. Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību **no 27.jūlija** varēs iepazīties tīmekļvietnē www.zaao.lv, www.geoconsultants.lv, kā arī Alūksnes, Balvu, Cēsu, Gulbenes, Limbažu, Saulkrastu, Smiltenes, Valkas un Valmieras novada pašvaldībās.

No 2023. gada 27. jūlija līdz 31. augustam par paredzēto darbību interesentiem būs iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes, rakstot e-pastu gc@geoconsultants.lv, zaao@zaao.lv.

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu

2023. gada 26. jūlija publikācija izdevumā Nr. 138 (4) “Valkas novada vēstis”

Valkas novada pašvaldības informatīvs izdevums

VALKAS NOVADA VĒSTIS

Nr. 138 (4) 2023. gada 26. jūlijā

Paziņojums par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata un plānošanas dokumenta projekta *"Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam"* sabiedrisko apspriešanu

Plānošanas dokumenta nosaukums: „Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. - 2027. gadam" (Plāns).

Plāna izstrādātājs: SIA "ZAAO", reģ. Nr. 44103015509, adrese: Rīgas iela 32, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201, tālrunis: 64281250, e–pasts: zaao@zaao.lv.

Plāna izstrādātāja pārstāvis: SIA "Geo Consultants", reģ. Nr. 40003340949, juridiskā adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, tālrunis: 67627504, e-pasta adrese: gc@geoconsultants.lv.

Vides pārraudzības valsts birojs 2023. gada 4. janvārī ir pieņēmis lēmumu Nr. 4-02/1/2023 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam "Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam". Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī - Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, kas ietver šādas pašvaldības: Alūksnes novada, Balvu novada, Cēsu novada, Gulbenes novada, Limbažu novada, Saulkrastu novada, Smiltenes novada, Valkas novada un Valmieras novada pašvaldības.

Plāna un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notiks **2023. gada 22. augustā plkst. 18:00, SIA "ZAAO" Dabas un tehnoloģiju parkā "URDA", "Stūri", Daibe, Stalbes pagasts, Cēsu novads, LV-4151**, vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība arī tiešsaistē.

Tiešsaistes videokonferencei pieejas saite tiks publicēta tīmekļa vietnē www.zaao.lv, www.geoconsultants.lv 21. augustā. Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību no 27. jūlija varēs iepazīties tīmekļa vietnē www.zaao.lv, www.geoconsultants.lv , kā arī Alūksnes novada pašvaldībā, Balvu novada pašvaldībā, Cēsu novada pašvaldībā, Gulbenes novada pašvaldībā, Limbažu novada pašvaldībā, Saulkrastu novada pašvaldībā, Smiltenes novada pašvaldībā, Valkas novada pašvaldībā, Valmieras novada pašvaldībā.

Laika posmā no **2023. gada 27. jūlija līdz 31. augustam** par paredzēto darbību interesentiem būs iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes rakstot uz e-pasta adresi: gc@geoconsultants.lv, zaao@zaao.lv.

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu

2023. gada jūlija publikācija izdevumā Nr. 7 (172) “Gulbenes novada ziņas”

Gulbenes Novada
ZIŅAS
2023.gada jūlijs
Nr. 7 (172) Gulbenes novada pašvaldības informatīvais izdevums

Paziņojums par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata un plānošanas dokumenta projekta *"Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam"* sabiedrisko apspriešanu

Plānošanas dokumenta nosaukums: „Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. - 2027. gadam" (Plāns).

Plāna izstrādātājs: SIA "ZAAO", reģ. Nr. 44103015509, adrese: Rīgas iela 32, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201, tālrunis: 64281250, e–pasts: zaao@zaao.lv.

Plāna izstrādātāja pārstāvis: SIA "Geo Consultants", reģ. Nr. 40003340949, juridiskā adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, tālrunis: 67627504, e-pasta adrese: gc@geoconsultants.lv.

Vides pārraudzības valsts birojs 2023. gada 4. janvārī ir pieņēmis lēmumu Nr. 4-02/1/2023 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam "Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam". Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī - Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā.

turpinājums 3.lpp.

- **Domes sēdē pieņemts lēmums par Lindas Ūdres-Rizgas atbrīvošanu no Gulbenes novada vidusskolas direktores amata**; pēdējā darba diena - 2023.gada 31.jūlijs.

īres līguma termiņa pagarināšanu, par dzīvojamo telpu izīrēšanu, par sociālā dzīvokļa izīrēšanu, par dzīvokļu īres līgumu pārjaunošanu, kā arī izskatīti novada iedzīvotāju iesniegumi. Pieņemti lēmumi par trīs saistošo noteikumu atzīšanu par spēku zaudējušiem ("Par pabalstu krīzes situācijā saistībā ar Covid-19 infekcijas izplatību Gulbenes novadā", Par ēdināšanas atbalstu izglītojamajiem sakarā ar Covid-19 izplatību", "Par Gulbenes novada

Paziņojums par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata un plānošanas dokumenta projekta *"Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam"* sabiedrisko apspriešanu

turpinājums no 2.lpp.

Reģions ietver šādas pašvaldības: Alūksnes novada, Balvu novada, Cēsu novada, Gulbenes novada, Limbažu novada, Saulkrastu novada, Smiltenes novada, Valkas novada un Valmieras novada pašvaldības.

Plāna un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notiks **2023. gada 22. augustā plkst. 18:00, SIA "ZAAO" Dabas un tehnoloģiju parkā "URDA", "Stūri", Daibe, Stalbes pagasts, Cēsu novads, LV-4151**, vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība arī tiešsaistē.

Tiešsaistes videokonferencei pieejas saite tiks publicēta tīmekļa vietnē www.zaao.lv, www.geoconsultants.lv 21. augustā. Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību no 27. jūlija varēs iepazīties tīmekļa vietnē www.zaao.lv, www.geoconsultants.lv , kā arī Alūksnes novada pašvaldībā, Balvu novada pašvaldībā, Cēsu novada pašvaldībā, Gulbenes novada pašvaldībā, Limbažu novada pašvaldībā, Saulkrastu novada pašvaldībā, Smiltenes novada pašvaldībā, Valkas novada pašvaldībā, Valmieras novada pašvaldībā.

Laika posmā no **2023. gada 27. jūlija līdz 31. augustam** par paredzēto darbību interesentiem būs iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes rakstot uz e-pasta adresi: gc@geoconsultants.lv, zaao@zaao.lv.

www.gulbene.lv

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu

2023. gada jūlija publikācija izdevumā Nr. 7 (274) “Balvu novada ziņas”

BALVU
NOVADA ZIŅAS
JŪLIJS 2023
Nr.7 (274)
www.balvi.lv
BALVU NOVADA PAŠVALDĪBAS INFORMATĪVAIS IZDEVUMS www.facebook.com/balvunovadapasvaldiba

Paziņojums par reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.–2027. gadam sabiedrisko apspriešanu

Plānošanas dokumenta nosaukums: „Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. - 2027. gadam" (Plāns).

Plāna izstrādātājs: SIA "ZAAO", reģ. Nr. 44103015509, adrese: Rīgas iela 32, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201, tālrunis: 64281250, e–pasts: zaao@zaao.lv.

Plāna izstrādātāja pārstāvis: SIA "Geo Consultants", reģ. Nr. 40003340949, juridiskā adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, tālrunis: 67627504, e-pasta adrese: gc@geoconsultants.lv.

Vides pārraudzības valsts birojs 2023. gada 4. janvārī ir pieņēmis lēmumu Nr. 4-02/1/2023 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam "Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam". Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī - Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, kas ietver šādas pašvaldības: Alūksnes novada, Balvu novada, Cēsu novada, Gulbenes novada, Limbažu novada, Saulkrastu novada, Smiltenes novada, Valkas novada un Valmieras novada pašvaldības.

Plāna un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notiks 2023. gada 22. augustā plkst. 18.00, SIA "ZAAO" Dabas un tehnoloģiju parkā "URDA", "Stūri", Daibe, Stalbes pagasts, Cēsu novads, LV-4151, vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība arī tiešsaistē.

Tiešsaistes videokonferencei pieejas saite tiks publicēta tīmekļvietnē www.zaao.lv, www.geoconsultants.lv 21. augustā. Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību no 27. jūlija varēs iepazīties tīmekļvietnē www.zaao.lv, www.geoconsultants.lv, kā arī Alūksnes novada pašvaldībā, Balvu novada pašvaldībā, Cēsu novada pašvaldībā, Gulbenes novada pašvaldībā, Limbažu novada pašvaldībā, Saulkrastu novada pašvaldībā, Smiltenes novada pašvaldībā, Valkas novada pašvaldībā, Valmieras novada pašvaldībā.

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu
(SIA "Geo Consultants" tīmekļa vietnē)

Paziņojums par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata un plānošanas dokumenta projekta "*Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam*" sabiedrisko apspriešanu

Plānošanas dokumenta nosaukums: „Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. - 2027. gadam" (Plāns).

Plāna izstrādātājs: SIA "ZAAO", reģ. Nr. 44103015509, adrese: Rīgas iela 32, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201, tālrunis: 64281250, e–pasts: zaao@zaao.lv.

Plāna izstrādātāja pārstāvis: SIA "Geo Consultants", reģ. Nr. 40003340949, juridiskā adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, tālrunis: 67627504, e-pasta adrese: gc@geoconsultants.lv.

Vides pārraudzības valsts birojs 2023. gada 4. janvārī ir pieņēmis lēmumu Nr. 4-02/1/2023 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam "Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam". Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī - Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, kas ietver šādas pašvaldības: Alūksnes novada, Balvu novada, Cēsu novada, Gulbenes novada, Limbažu novada, Saulkrastu novada, Smiltenes novada, Valkas novada un Valmieras novada pašvaldības.

Plāna un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notiks **2023. gada 22. augustā plkst. 18:00, SIA "ZAAO" Dabas un tehnoloģiju parkā "URDA", "Stūri", Daibe, Stalbes pagasts, Cēsu novads, LV-4151**, vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība arī tiešsaistē.

Tiešsaistes videokonferencei pieejas saite tiks publicēta tīmekļa vietnē www.zaao.lv, www.geoconsultants.lv 21. augustā. Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību no 27. jūlija varēs iepazīties tīmekļa vietnē www.zaao.lv, www.geoconsultants.lv, kā arī Alūksnes novada pašvaldībā, Balvu novada pašvaldībā, Cēsu novada pašvaldībā, Gulbenes novada pašvaldībā, Limbažu novada pašvaldībā, Saulkrastu novada pašvaldībā, Smiltenes novada pašvaldībā, Valkas novada pašvaldībā, Valmieras novada pašvaldībā.

Laika posmā no **2023. gada 27. jūlija līdz 31. augustam** par paredzēto darbību interesentiem būs iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes rakstot uz e-pasta adresi: gc@geoconsultants.lv, zaao@zaao.lv.

Sabiedriskās apspriešanas protokols

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata un plānošanas dokumenta "Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. – 2027. gadam" projekta sabiedriskā apspriešana

Daibē, 2023. gada 22. augustā, plkst. 18:00

Norises vieta: SIA "ZAAO" Dabas un tehnoloģiju parkā "URDA", "Stūri", Daibe, Stalbes pagasts, Cēsu novads, LV-4151 un videokonference *Google* platformā

Sanāksmes vadītājs: SIA "Geo Consultants" atkritumu apsaimniekošanas eksperts Kaspars Kļavenieks

Plāna izstrādātāja pārstāvis: SIA "ZAAO" valdes priekšsēdētājs Gints Kukainis

Sanāksmes dalībnieki:

Kaspars Kļavenieks	SIA "Geo Consultants" atkritumu apsaimniekošanas eksperts
Jānis Ābeltiņš	SIA "Geo Consultants" projektu vadītājs
Kristīne Kaļva	SIA "Geo Consultants" vides pārvaldības speciāliste
Inga Pakere	SIA "Geo Consultants" projektu vadītāja asistente
Gints Kukainis	SIA "ZAAO" valdes priekšsēdētājs
Ieva Barutina	SIA "ZAAO" izpilddirektore
Ingrīda Gubernatova	SIA "ZAAO" Korporatīvās pārvaldības un audita daļas vadītāja
Mārtiņš Niklass	SIA "ZAAO" Attīstības daļas vadītājs
Inga Kovala Sēne	SIA "ZAAO" Sabiedrisko attiecību vadītāja
Ilze Sausā	SIA "ZAAO" Atkritumu noglabāšanas daļas vadītāja p.i./ būvniecības projektu vadītāja
Edgars Atlācis	ZAB "Atlācis un partneri" zvērināts advokāts
Kaspars Rudiņš	SIA "ZAAO" informācijas tehnoloģiju sistēmas administrators
Ģirts Kuplais	SIA "AP Kaudzītes" valdes loceklis

Google dalībnieki:

Ilze Vikse	Saulkrastu novada pašvaldība
Ināra Teibe	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija
Inese Vēvere	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija
Kristīne Āboliņa	Cēsu novada pašvaldība
Signe Zakka	Limbažu novada iedzīvotāja
Anita Maksima	
Ieva Ziediņa	
Marta Šaicāne	
Simona	

Sanāksmē kopā piedalījās 22 dalībnieki, no tiem klātienes sanāksmē 13 dalībnieki, *Google* videokonferencē 9.

Protokola sagatavotāja: Kristīne Kaļva

Darba kārtība: Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata (turpmāk - SIVN) un plānošanas dokumenta "Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. – 2027. gadam" (turpmāk - Plāns) projekta sabiedriskā apspriešana.

Sanāksmes vadītājs K. Kļavenieks: plkst. 18.00 atklāj sanāksmi ar ievadvārdiem, nosaucot sanāksmes mērķi, proti, "Vidzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023. – 2027. gadam" un SIVN projekta sabiedriskā apspriešana un iepazīstina ar sanāksmes plānoto darba kārtību.

K. Ķļavenieks prezentācijā iepazīstina ar "Vidzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023. – 2027. gadam" izstrādes pamatojumu; dod ieskatu normatīvajā regulējumā saistībā Plāna un tā SIVN vides pārskatu; informē par veiktajām konsultācijām un saņemtajiem viedokļiem abu plānošanas dokumentu izstrādes gaitā; informē par sabiedriskās apspriešanas laika posmu un sabiedrībai nodrošināto

iespēju iepazīties ar projekta materiāliem; īstumā raksturo Vidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionu (turpmāk – AAR); sniedz vispārēju ieskatu jautājumos par sadzīves atkritumu apsaimniekotajiem apjomiem, galvenajiem indikatoriem un infrastruktūru; iepazīstina ar atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna stratēģiskajiem mērķiem, sasniedzamajiem mērķiem; sniedz shematisku ieskatu atkritumu ražošanas prognozei un kvantitatīvajiem rādītājiem; informē par prioritāri īstenojamiem pasākumiem (atkritumu dalītās vākšanas pakalpojumu infrastruktūras attīstība; atkritumu atkārtotas izmantošanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai pasākumu īstenošana; poligona "Daibe" un poligona "Kaudzītes" infrastruktūras attīstība; sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošana, vides apziņas paaugstināšana; informācijas apkopošana un datu bāzu uzturēšana) un katram no tiem sniedz īsu raksturojumu; iepazīstina ar Plāna un SIVN projektu galvenajiem secinājumiem, turpmākajām darbībām un plānošanas dokumentu akceptēšanas kārtību.

Plkst. 18:34 pēc prezentācijas dalībnieki tiek aicināti pāriet uz jautājumu/diskusiju sadaļu.

Diskusiju daļa:

Sanāksmes protokola precizēšanai pēc tā publicēšanas, saskaņā ar normatīvajiem aktiem, ir iespēja sanāksmes dalībniekam trīs darbdienu laikā iesniegt iesniegumu, kurā izteikts sanāksmes dalībnieka atsevišķais viedoklis. Savukārt priekšlikumus par Plāna un SIVN projektu ir iespēja rakstveidā sūtīt uz gc@geoconsultants.lv līdz 2023. gada 31. augustam.

Diskusiju daļā tērzētavā rakstveidā tika uzdoti vairāki jautājumi, kas ir tieši saistīti ar poligona "Daibe" un "Kaudzītes" esošo infrastruktūru, gan tās attīstības iecerēm; par plāna ietekmi uz pašvaldību budžetu; par nešķirotu sadzīves atkritumu tarifu; u.c. ar atkritumu apsaimniekošanas jomu saistītos jautājumus. Uz tiem K. Kļavenieks sniedza mutiskas atbildes. Klātienē jautājumi netika uzdoti.

I. Vēvere: Vai "Kaudzītes" turpinās nodrošināt apglabāšanu poligonā?

K. Kļavenieks: Jā, pārstrādei nederīgo atkritumu apglabāšana turpināsies arī poligonā "Kaudzītes".

I. Vēvere: Cik ilgi līdz krātuves piepildījumam? Tātad netiks iekonservēta?

K. Kļavenieks: Par krātuves piepildījumu nevar droši pateikt, bet pavisam droši šī reģiona Plāna darbības periodā, kas ir vismaz līdz 2027. gadam apglabāšana tiks turpināta. Par krātuves konservēšanu kopumā - noteikti nē. Ir plānota apglabāšanas pārtraukšana atsevišķas krātuves daļās, lai samazinātu infiltrāta apjomus un nokrišņu filtrāciju.

K. Āboliņa: Vai zaļos kompostēšanas laukumus arī apsaimniekotu SIA "ZAAO" vai tikai pašvaldība? Par kādiem līdzekļiem varētu notikt šādu laukumu ierīkošana?

K. Kļavenieks: Kas attiecas uz apsaimniekošanu laukumos, ir iespējami abi varianti - gan apsaimnieko pašvaldība, gan ZAAO. Bet tas ir atkritumu apsaimniekošanas reģionālajam centram (turpmāk – AARC) deleģēto funkciju jautājums, kas ir jāatrisina, veidojot šo AARC. Par līdzekļiem šo laukumu ierīkošanai, kopējā rekomendācija ir tāda, ka šādu objektu, kas stacionāri atrodas pašvaldības teritorijā, finansētājs ir pašvaldība, tai sk. piesaistot finanšu instrumentus, ja ir pieejami. Ir protams pieejami citi risinājumi, ka pašvaldība nodod gan apsaimniekošanu, gan izveidi rīcībai komersantam.

G. Kukainis: SIA "ZAAO" un Cēsu pašvaldībai ir vēsturiska pieredze šādu laukumu plānošanā. Šobrīd būtu svarīgi pavērtēt tā laika aspektus, kādēļ šī ideja netika realizēta. Kopumā SIA "ZAAO" skatās ļoti atvērti uz šādu laukumu darbību un izveidi. Plāna esošajai teritorijai pieejas ir dažādas - Gulbenes novadam ir sava, Alūksnes novadam sava pieeja. SIA "ZAAO" darbības teritorijā, kur mēs strādājam, risinājumi tiek meklēti savādākā veidā - caur eko laukumiem, caur pakalpojumu sniegšanu tiešā veidā, līdz ar to SIA "ZAAO" ir atvērti jebkuram risinājumam. Cēsu novadam ir diezgan gara pieredze šī jautājuma virzībā, iespējams pašvaldībā ir saglabāti vēsturiskie materiāli par šādu laukumu izveides mērķiem, ja nav - varam sniegt atsevišķi.

I. Vikse: Kāds ir AARC izveidošanas termiņš?

K. Kļavenieks: Pašvaldībām AARC ir jāizveido līdz 2024. gadam 30. jūnijam.

A. Maksima: Vai kaut kas varētu mainīties SIA "Pilsētvides Servisa" darbības rezultātos (ļoti daudz nešķiroto atkritumu šobrīd)?

K. Kļavenieks: Attiecībā uz SIA "Pilsētvides Servisa" darbību - jā šie radītāji ir zemāki nekā citur reģionā. Lai šos rādītājus uzlabotu, ir divi risinājumi jeb ceļi. Pirmais, sabiedrības informēšana un izglītošana. Otrais, infrastruktūras nodrošinājums, kas veicinātu iedzīvotāju iesaisti. Attiecīgi, ja pašvaldība strādā kopā ar savu atkritumu apsaimniekošanas komersantu, ir sagaidāmi pozitīvi rezultāti.

I. Teibe: Vai apvienojot abas sabiedrības, abos atkritumu poligonos būs viens tarifs?

K. Kļavenieks: Vienāds tarifs noteikti nebūs, ir atsevišķi poligoni ar savu saimniecisko darbību ar savām fiksētajām un mainīgajam izmaksām, kā arī uz aktivitātēm, kas tiks īstenotas poligonā. Līdz ar to kas attiecas uz sabiedrisko pakalpojumu - tarifs būs atšķirīgs.

I. Vēvere: Vai pēc AARC izveides plānota nešķirotu sadzīves atkritumu plūsmas pārplānošana uz abiem poligoniem kas atrodas reģionā?

K. Kļavenieks: Tajā brīdi, kad būs pabeigts AARC izveides posms, šo jautājumu var skatīt kā optimizēt un maksimāli izdevīgi plānot šīs atkritumu plūsmas.

K. Āboliņa: Vai šī plāna ietvaros kā tiek plānots ietekmēt nešķirojamo/nepārstrādājamu atkritumu neradīšanu?

K. Kļavenieks: Plāna ietvaros paredzēta sabiedrības informēšana, izglītošanas pasākumu kopums. Šis instruments tiek vērsts uz radīto atkritumu samazināšanu un uz nepārstrādājamu atkritumu neradīšanu, jo, pirmkārt, īstenojot šos pasākumus varam veidot izpratni, lai atkritumi netiek radīti. Piemēram, izvēloties daudzkārt izmantojumus iepakojumus. Attiecībā uz nepārstādāmajiem atkritumiem, ir nepieciešams informēt atkritumu radītājus par tādiem materiāliem, precēm, kas nav pārstrādājami, proti, aicinātu neizmantot šādus materiālus un preces.

K. Āboliņa: Izglītot vajadzētu veikalus, kas šos atkritumus piekabina produktiem.

K. Kļavenieks: Jā, protams, arī šo vajag. Reģionā līmenī sarežģīti, šis ir kopējais valsts politikas jautājums.

I. Vēvere: Vai pareizi saprotu, ka būs viena juridiskā persona SIA "ZAAO", kas pārvaldīs AARC un gan poligonu "Daibe", gan "Kaudzītes", kas būs šī AARC infrastruktūras objekti, kur un katram no tiem tiks noteikts savs nešķiroto sadzīves atkritumu apstrādes tarifs.

K. Kļavenieks: Principā jā - viena kapitālsabiedrība, kas apsaimnieko divus infrastruktūras objektus.

I. Vikse: Kāda plānota ietekme AARC izveidošanai uz pašvaldības budžetu ?

K. Kļavenieks: Šī ietekme uz pašvaldībās budžetu ir tiktāl cik administratīvas procedūras saistībā ar jaunā komersanta izveidi. Pēc AARC izveides, AARC ir pašvaldības kapitālsabiedrība, kas nodarbojas ar atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšanu, sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu, darbība tiek finansēta no kapitālsabiedrības ieņēmumiem.

S. Zakka: Vai pašvaldības jau savu viedokli ir sniegušas par Plānu?

K. Kļavenieks: Pašvaldības izstrādē ir iesaistītas, ir iepazīstinātas ar Plānu gan pagājušajā rudenī, gan šī gada pavasarī, un ir aicinātas izteikt viedokli par pasākumiem un pašu Plānu. Šobrīd notiek sabiedriskā apspriešana, pēc kuras Plāns tiks nodots Vides pārraudzības valsts birojam atzinuma saņemšanai un tad reģionam piekritīgās pašvaldībās apstiprināšanai.

Tā kā jautājumi vairāk netika uzdoti, sanāksmes vadītājs K. Kļavenieks slēdz sanāksmi plkst. 18:56.

Protokolu sagatavoja: Kristīne Kaļva

2. pielikums
Saņemtās vēstules

Veselības inspekcija

Klijānu iela 7, Rīga, LV-1012, faktiskā adrese: Leona Paegles iela 9, Valmiera, LV-4201
tālrunis: 64281130, tālrunis/fakss: 64281752, e-pasts: vidzeme@vi.gov.lv, www.vi.gov.lv

Valmierā

10.08.2023 Nr. 2.4.8.-1./571

Uz 27.07.2023. Nr. 193/2023

SIA "Geo Consultants"
gc@geoconsultants.lv

Par Vidzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.-2027. gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projektu

Veselības inspekcijas Sabiedrības veselības departamenta Vidzemes kontroles nodaļā (turpmāk – Inspekcija) ir saņemta un izskatīta SIA "Geo Cosultants" 2023. gada 27. jūlija vēstule, kurā Inspekcijai izvērtēšanai nosūtīts Vidzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.-2027. gadam (turpmāk – VRAAP) stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) vides pārskata projekts (turpmāk – Vides pārskats).

Izstrādātajā Vides pārskatā izskatīta esošā situācija; plānotās darbības un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums (tiešās, netiešās, īstermiņa, ilgtermiņa, pozitīvās un negatīvās ietekmes); pasākumi negatīvas ietekmes mazināšanai un novēršanai un monitoringa pasākumi. Vides pārskatā padziļināti vērtētie vides aspekti ir troksnis un gaisa kvalitāte (smakas) šķiroto atkritumu poligonos "Daibe" un "Kaudzītes".

Inspekcija ir izskatījusi Vides pārskata projektu un rekomendē izstrādāt detalizētākus risinājumus negatīvās ietekmes mazināšanai plānotajai centralizētajai bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas sistēmai. Uzsveram, ka pārtikas atkritumi piesaista kaitēkļus (žurkas, peles, lidojošie un rāpojošie insekti), putnus un mājdzīvniekus, kas ir dažādu infekcijas un parazitāro slimību pārnēsātāji, līdz ar to var veicināt epidemioloģiskās situācijas pasliktināšanās apdzīvotās vietās.

Inspekcija vērš uzmanību uz to, ka sūdzību gadījumā par poligonu darbības rezultātā radīto traucējošo troksni, jāveic trokšņa mērījumus poligonu darbības ietekmētajās teritorijās un pie tuvākajām dzīvojamām mājām, no kurām saņemtas sūdzības. Mērījumi jāveic Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" noteiktajā kārtībā un vides trokšņa robežlielumu pārsniegšanas gadījumā jāveic prettrokšņa pasākumus. Vides trokšņa robežlielumu pārsniegšanas gadījumā jāveic prettrokšņa pasākumus.

Sabiedrības veselības departamenta
Vidzemes kontroles nodaļas vadītājs Kalvis Latsons

Silvija Švalkovska, 64281130
silvija.svalkovska@vi.gov.lv

DOKUMENTS PARAKSTITS AR DROSU ELEKTRONISKO PARAKSTU, KAS SATUR LAIKA ZIMOGU

Valsts vides dienests

ATĻAUJU PĀRVALDE

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67084200, e-pasts ap@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Rīgā

16.08.2023. Nr.11.4/AP/9125/2023
Uz 27.07.2023. Nr. 193/2023

Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību
"GEO CONSULTANTS"
Nosūtīšanai eAdresē

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatu un plānošanas dokumenta projektu

Valsts vides dienesta Atļauju pārvalde (turpmāk – Dienests) 2023. gada 27.jūlijā saņēma Jūsu vēstuli ar informāciju, ka iesniedz stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatu un plānošanas dokumentu „Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. - 2027. gadam" (turpmāk – Plāns).

Dienests, izvērtējot iepriekš minētos dokumentu projektus, secina, ka tie kopumā atbilst Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021. - 2028. gadam paredzētajām rīcībām un ir izstrādāti atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" prasībām.

Bet, Dienests aicina stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projektā veikt labojumus un papildinājumus:

1. Vides pārskata 33.lpp. labot Ministru kabineta noteikumu Nr.485 nosaukumu, rakstot "Atsevišķu veidu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas kārtība un prasības titāna dioksīda ražošanas iekārtu radīto emisiju ierobežošanai, kontrolei un monitoringam".
2. Vides pārskata 9.sadaļā "Īss iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums, stratēģiskā novērtējuma veikšanas apraksts, norādot arī problēmas nepieciešamās informācijas ieguvē" norādīts, ka "Detalizēts izklāsts saistībā ar piemērotāko alternatīvu izvērtēšanu sniegts Plānā", bet iepazīstoties ar Plānu informācija nav pārskatāma. Lūdzam informāciju par alternatīvu izvērtējumu iekļaut Vides pārskatā.

Būvniecības un attīstības departamenta direktore D.Rudusa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Terēzija Kruste, 29162083
terezija.kruste@vvd.gov.lv

BALVU NOVADA PAŠVALDĪBA

Reģ.Nr 90009115622, Bērzpils iela 1A, Balvi, Balvu novads, LV-4501, tālrunis +371 64522453
fakss+371 64522453, e-pasts: dome@balvi.lv

Balvos

01.09.2023. Nr. BNP/2023/3.5.1/4700/N
Uz 26.07.2023. Nr. b/n

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
"GEO CONSULTANTS"
gc@geoconsultants.lv

Par "Vidzmes reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2023.-2027.gadam"

Balvu novada pašvaldība ir saņēmusi un iepazinusies ar SIA "Geo Consultants" izstrādāto "Vidzmes reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2023.-2027.gadam".

Izskatot izstrādāto plānu Balvu novada pašvaldībai ierosinājumi un papildinājumi nav radušies. Piekrītam tālākai plāna virzībai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Izpilddirektore Daina Tutiņa

Zelčs 28325511

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

Dabas aizsardzības pārvalde

Baznīcas iela 7, Sigulda, LV-2150, tālr. 67509545, e-pasts pasts@daba.gov.lv, www.daba.gov.lv

Siguldā

20.09.2023 Nr.4.8/5808/2023-N
Uz 04.09.23. Nr. 245/2023

SIA "Geo Konsultants"
Reģ.Nr. 40003340949
gc@geoconsultants.lv

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata un plānošanas dokumenta projektu

Dabas aizsardzības pārvaldē (turpmāk – Pārvalde) 2023. gada 4.septembrī ir saņemta Jūsu vēstule par izstrādāto stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata (turpmāk - SIVN) un plānošanas dokumenta „Vidzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. - 2027. gadam" (turpmāk – Plāns) projektu un lūgumu sniegt viedokli par SIVN projektu.

Pārvalde sniedz sekojošu viedokli:

1. SIVN projektā 2. sadaļā "Vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas, sabiedrības līdzdalība un rezultāti" ir iekļauti Pārvaldes 29.07.23. vēstulē Nr.4.8/4116/2022-N nosūtītie komentāri (skat.zemāk), bet nav sniegta atsauce, kur un vai šie aspekti ir ņemti vērā plānošanas procesā. Aicinām SIVN projektā iekļaut tabulu, kurā uzskatāmi atspoguļots, kur plānošanas dokumentos iekļauti vai nav iekļauti (sniedzot argumentāciju) iesaistīto institūciju sniegtie priekšlikumi.

   Pārvaldes iepriekš sniegtie komentāri:

   1) Paredzēt arī atkritumu apsaimniekošanu īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Vairākas aizsargājamo dabas teritoriju kategorijas, piemēram, dabas parki, aizsargājamie ainavu apvidi un nacionālie parki ir ar vieglāku aizsardzības režīmu, tajos ietilpst arī apdzīvotas vietas, kā arī atrodas dabas takas un citi sabiedrības apmeklēti infrastruktūras objekti, kur tiek atstāts diezgan ievērojams atkritumu apjoms. Pārvalde aizsargājamās dabas teritorijās īsteno atkritumu apsaimniekošanas pieeju "Ko atnesi, to aiznes" (https://www.daba.gov.lv/lv/daba-ejot-ko-atnesi-aiznes). Šajā virzienā būtu jāveic plašāka sabiedrības izglītošana visā valsts teritorijā, lai cilvēki aiz sevis atstātu sakārtotu vidi un pašu radītos atkritumus paņemtu līdzi.
   2) atkritumu tvertnēm, kas tiek izvietotas dabas teritorijās, jābūt tikai slēgta tipa vai ar jumtu, lai putni vai meža zvēri nevar iznēsāt atkritumus tuvākajā apkārtnē. Turklāt atkritumi nav piemērota barība meža dzīvniekiem un tie var saslimt/saindēties.

2. Papildus sniedzam komentāru par Plānā paredzēto aktivitāti "Bioloģisko atkritumu kompostēšanas vietu ierīkošana". Ir būtiski nodrošināt, lai bioloģisko atkritumu kompostēšanas vietas nekļūst par invazīvo sugu savairošanās un izplatīšanās centriem. SIVN norādītas Ministru kabineta 2016. gada 13. decembra noteikumu Nr. 788

"Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām" prasības: "*Zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietā nodrošina: 1. ūdensnecaurlaidīgu segumu, lai nepieļautu gruntsūdeņu un pazemes ūdeņu piesārņošanu, kā arī nodrošinātu mehānismu un transporta pārvietošanos; 2. zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietas iežogojumu.*"

Norādām, ka ar šīm prasībām ir nepietiekami, lai novērstu tādu sugu, kā piemēram, Spānijas kailgliemezis *Arion vulgaris* un citu invazīvo kailgliemežu sugu savairošanos. Aicinām iepazīties ar publikāciju "Spānijas kailgliemezis (Arion vulgaris) un citu invazīvo kailgliemežu sugas Latvijā un to ierobežošanas metodes"[1] un ņemt vērā tajā iekļautās rekomendācijas. Vēršam uzmanību, ka Siguldas novada pašvaldība ir saņēmusi finansējumu un šobrīd īsteno projektu "Spānijas kailgliemežu apkarošana pašvaldības dārzu un atkritumu kompostēšanas laukumā". Aicinām sazināties ar projekta īstenotājiem – maija.kovaca@sigulda.lv, lai uzzinātu par projekta ietvaros gūtajiem secinājumiem līdz šim brīdim.

Tāpat šādu vietu tuvumā var savairoties citas invazīvās sugas, piemēram, puķu sprigane *Impatiens glandulifera*. Pārvaldes ieskatā bioloģisko atkritumu uzkrāšanas vietās ir jāveic monitorings, lai laikus konstatētu un novērstu invazīvo sugu savairošanos un izplatīšanos.

Ar cieņu
Dabas aizsardzības departamenta direktore G. Strode

I.Ķuze 25441620
Ilze.kuze@daba.gov.lv

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKU PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

[1] https://www.daba.gov.lv/lv/media/15143/download

3. pielikums

Pārskats par sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtajiem priekšlikumiem

Nr. p. k.	Priekšlikums/komentārs	Skaidrojums/norāde uz veiktajiem labojumiem
Veselības inspekcijas Vidzemes kontroles nodaļas, 2023. gada 10. augusta vēstule Nr. 2.4.8.-1./571		
1.	Izstrādātajā Vides pārskatā izskatīta esošā situācija; plānotās darbības un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums (tiešās, netiešās, īstermiņa, ilgtermiņa, pozitīvās un negatīvās ietekmes); pasākumi negatīvas ietekmes mazināšanai un novēršanai un monitoringa pasākumi. Vides pārskatā padziļināti vērtētie vides aspekti ir troksnis un gaisa kvalitāte (smakas) šķiroto atkritumu poligonos "Daibe" un "Kaudzītes".	Pieņemts zināšanai.
2.	Inspekcija ir izskatījusi Vidzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.-2027. gadam stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projektu un rekomendē izstrādāt detalizētākus risinājumus negatīvās ietekmes mazināšanai plānotajai centralizētajai bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas sistēmai. Uzsveram, ka pārtikas atkritumi piesaista kaitēkļus (žurkas, peles, lidojošie un rāpojošie insekti), putnus un mājdzīvniekus, kas ir dažādu infekcijas un parazitāro slimību pārnēsātāji, līdz ar to var veicināt epidemioloģiskās situācijas pasliktināšanās apdzīvotās vietās.	Detalizētas prasības attiecībā uz bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas nosacījumiem tiek definētas pašvaldību atkritumu apsaimniekošanas saistošajos noteikumos (t.sk. centralizētajā sistēmā izmantojamo konteineru tips, konteineru iztukšošanas biežums, prasības konteineru izvietošanas vietām u.c.). Jāņem vērā, ka bioloģiskie atkritumi arī līdz šim ir tikuši apsaimniekoti centralizētās sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmas ietvaros un mūsdienīgai praksei atbilstoša aprīkojuma izmantošana mazina minētos riskus. Vienlaikus, ņemot vērā izteikto priekšlikumu, plāns ir papildināts ar rekomendācijām bioloģisko atkritumu apsaimniekošanai, skat. plāna tabulas 5-1 punktu Nr. 3: - konteineru izvešanas biežums jānosaka tā, lai kontrolētu antisanitāru apstākļu rašanās riskus, optimālais konteineru iztukšošanas biežums nosakāms sistēmas aprobācijas laikā. Minimālais konteineru izvešanas biežums tiek noteikts ar pašvaldību atkritumu apsaimniekošanas saistošajiem noteikumiem; - savākšanas konteineru iegāde uzstādīšanai atkritumu rašanās vietās, t.sk. specializēto konteineru iegāde, kas ļauj samazināt izvešanas biežumu, konteineriem obligāti jābūt aprīkotiem ar tāda

		tipa vāku, kas nepieļauj dzīvnieku, putnu piekļūšanu konteinerā uzkrātajiem atkritumiem; - nodrošināt regulāru bioloģisko atkritumu dalītajā vākšanā izmantoto konteineru mazgāšanu un dezinfekciju. Attiecībā uz mājkompostēšanu plānā ir ietverta rekomendācija: - lai novērstu insektu un kaitēkļu, grauzēju ieviešanos kompostā rekomendējams kompostēšanai izmantot speciālu aprīkojumu – komposta kastes, tāpat rekomendējams mājkompostēšanas vietas izvairīties no dzīvnieku izcelsmes virtuves atkritumu ievietošanas kompostā.
3.	Inspekcija vērš uzmanību uz to, ka sūdzību gadījumā par poligonu darbības rezultātā radīto traucējošo troksni, jāveic trokšņa mērījumus poligonu darbības ietekmētajās teritorijās un pie tuvākajām dzīvojamām mājām, no kurām saņemtas sūdzības. Mērījumi jāveic Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" noteiktajā kārtībā un vides trokšņa robežlielumu pārsniegšanas gadījumā jāveic prettrokšņa pasākumus. Vides trokšņa robežlielumu pārsniegšanas gadījumā jāveic prettrokšņa pasākumus.	Pieņemts zināšanai.
Valsts vides dienesta Atļauju pārvalde, 2023. gada 16. augusta vēstule Nr.11.4/AP/9125/2023		
4.	Dienests, izvērtējot iepriekš minētos dokumentu projektus, secina, ka tie kopumā atbilst Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021. - 2028. gadam paredzētajām rīcībām un ir izstrādāti atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" prasībām. Bet, Dienests aicina stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projektā veikt labojumus un papildinājumus:	Pieņemts zināšanai.
5.	1. Vides pārskata 33.lpp. labot Ministru kabineta noteikumu Nr.485 nosaukumu, rakstot "Atsevišķu veidu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas kārtība un prasības titāna dioksīda ražošanas iekārtu radīto emisiju ierobežošanai, kontrolei un monitoringam".	Vides pārskata precizētajā redakcijā veikta atbilstoša korekcija Ministru kabineta noteikumu Nr.485 nosaukumā.

6.	2.Vides pārskata 9.sadaļā "Īss iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums, stratēģiskā novērtējuma veikšanas apraksts, norādot arī problēmas nepieciešamās informācijas ieguvē" norādīts, ka "Detalizēts izklāsts saistībā ar piemērotāko alternatīvu izvērtēšanu sniegts Plānā", bet iepazīstoties ar Plānu informācija nav pārskatāma. Lūdzam informāciju par alternatīvu izvērtējumu iekļaut Vides pārskatā.	Vides pārskata precizēta redakcija papildināta ar detālāku alternatīvo risinājumu izvērtējumu (skat. 9. nodaļu "Īss iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums, stratēģiskā novērtējuma veikšanas apraksts, norādot arī problēmas nepieciešamās informācijas ieguvē".
Balvu novada pašvaldības, 2023. gada 1. septembra vēstule Nr. BNP/2023/3.5.1/4700/N		
7.	Balvu novada pašvaldībai ierosinājumi un papildinājumi nav radušies. Piekrītam tālākai plāna virzībai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.	Pieņemts zināšanai.
Dabas aizsardzības pārvaldes, 2023. gada 20. septembra vēstule Nr. 4.8/5808/2023-N		
8.	1.SIVN projektā 2. sadaļā "Vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas, sabiedrības līdzdalība un rezultāti" ir iekļauti Pārvaldes 29.07.23. vēstulē Nr.4.8/4116/2022-N nosūtītie komentāri (skat.zemāk), bet nav sniegta atsauce, kur un vai šie aspekti ir ņemti vērā plānošanas procesā. Aicinām SIVN projektā iekļaut tabulu, kurā uzskatāmi atspoguļots, kur plānošanas dokumentos iekļauti vai nav iekļauti (sniedzot argumentāciju) iesaistīto institūciju sniegtie priekšlikumi.	Paskaidrojam, ka, noslēdzoties sabiedriskajai apspriešanai Vides pārskats ir papildināts ar sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, tai sk. iesaistīto institūciju viedokļiem. Precizētā Vides pārskata redakcija ir papildināta ar 3. pielikumu "Pārskats par sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtajiem priekšlikumiem" (pārskatāmībai sagatavots tabulas veidā), kur apkopoti sabiedrības līdzdalības rezultāti/saņemtie viedokļi, kā arī pārskatāmībai sniegti skaidrojumi/veiktas norādes par veiktajiem precizējumiem Vides pārskatā vai Plānā.
9.	Pārvaldes iepriekš sniegtie komentāri: 1) Paredzēt arī atkritumu apsaimniekošanu īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Vairākas aizsargājamo dabas teritoriju kategorijas, piemēram, dabas parki, aizsargājamie ainavu apvidi un nacionālie parki ir ar vieglāku aizsardzības režīmu, tajos ietilpst arī apdzīvotas vietas, kā arī atrodas dabas takas un citi sabiedrības apmeklēti infrastruktūras objekti, kur tiek atstāts diezgan ievērojams atkritumu apjoms. Pārvalde aizsargājamās dabas teritorijās īsteno atkritumu apsaimniekošanas pieeju "Ko atnesi, to aiznes" (https://www.daba.gov.lv/lv/daba-ejot-ko-atnesi-aiznes). Šajā virzienā būtu jāveic plašāka sabiedrības izglītošana visā valsts teritorijā, lai cilvēki aiz sevis atstātu sakārtotu vidi un pašu radītos atkritumus paņemtu līdzi.	Atkritumu savākšanas laukumu novietošanu nosaka pašvaldību teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, nevienas pašvaldības izdotie noteikumi neatļauj atkritumu savākšanas laukumus izvietot īpaši aizsargājamās dabas teritorijā, kā arī atkritumu savākšanas laukumu novietošanu nosaka Ministru kabineta 2010. gada 30. novembra noteikumi Nr. 1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai''. Tāpat atkritumu savākšanas laukumiem attiecīgā VVD reģionālā vides pārvalde izsniedz tehniskos noteikumus, kur, cita starpā, ietvertas arī vides aizsardzības prasības.

		Atkritumu apsaimniekošanas likumā ir noteikts, ka atkritumu apsaimniekošana nedrīkst negatīvi ietekmēt vidi, tai skaitā nelabvēlīgi ietekmēt ainavas un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, līdz ar jebkāda konteineru izvietošana nedrīkst nodarīt kaitējumu. Jāatzīmē, ka atkritumu radītāju iesaistīšana dalītās vākšanas sistēmā ir atkarīga ne tikai no pakalpojuma (dalītās vākšanas konteineru) pieejamības, bet arī atkritumu radītāju informētības un izglītotības līmeņa, tādēļ plānā ir paredzēti pasākumi, kas vērsti uz iedzīvotāju informēšanu un vides apziņas paaugstināšanu. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi ir viens no Plāna pārskata periodā prioritāri īstenojamiem pasākumiem.
10.	2) atkritumu tvertnēm, kas tiek izvietotas dabas teritorijās, jābūt tikai slēgta tipa vai ar jumtu, lai putni vai meža zvēri nevar iznēsāt atkritumus tuvākajā apkārtnē. Turklāt atkritumi nav piemērota barība meža dzīvniekiem un tie var saslimt/saindēties.	Plāna 5-1 tabula papildināta ar 8. punktu "Sadzīves atkritumu savākšana publiskajā ārtelpā, dabas teritorijās un rekreācijas zonās"
11.	2.Papildus sniedzam komentāru par Plānā paredzēto aktivitāti "Bioloģisko atkritumu kompostēšanas vietu ierīkošana". Ir būtiski nodrošināt, lai bioloģisko atkritumu kompostēšanas vietas nekļūst par invazīvo sugu savairošanās un izplatīšanās centriem. SIVN norādītas Ministru kabineta 2016. gada 13. decembra noteikumu Nr. 788 "Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām" prasības: "*Zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietā nodrošina: 1. ūdensnecaurlaidīgu segumu, lai nepieļautu gruntsūdeņu un pazemes ūdeņu piesārņošanu, kā arī nodrošinātu mehānismu un transporta pārvietošanos; 2. zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietas iežogojumu*." Norādām, ka ar šīm prasībām ir nepietiekami, lai novērstu tādu sugu, kā piemēram, Spānijas kailgliemezis *Arion vulgaris* un citu invazīvo kailgliemežu sugu savairošanos. Aicinām iepazīties ar publikāciju "Spānijas kailgliemezis (Arion vulgaris) un citu invazīvo kailgliemežu sugas Latvijā un to ierobežošanas metodes"[3]	Plāna 5-1 tabulas 9. punkts papildināts ar nosacījumiem zaļo dārzu un parku atkritumu kompostēšanas vietas ierīkošanai un ekspluatācijai. Papildus tam atzīmējam, ka kompostēšanas vietu ierīkošana un apsaimniekošana notiek atbilstoši spēkā esošajam regulējumam, tā nosacījumiem, proti, Ministru kabineta 2016. gada 13. decembra noteikumi Nr. 788 "Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām". Kompostēšanas vietas izveide pašvaldības teritorijā notiek ar pašvaldības pieņemtu lēmumu, un tā izveidei attiecīgā VVD reģionālā vides pārvalde izsniedz tehniskos noteikumus ar izvirzītām prasībām jau konkrētam laukumam. Apsaimniekošanas nosacījumos, kur izvirzītas vides u.c. prasības,

[3] https://www.daba.gov.lv/lv/media/15143/download

	un ņemt vērā tajā iekļautās rekomendācijas. Vēršam uzmanību, ka Siguldas novada pašvaldība ir saņēmusi finansējumu un šobrīd īsteno projektu "Spānijas kailgliemežu apkarošana pašvaldības dārzu un atkritumu kompostēšanas laukumā". Aicinām sazināties ar projekta īstenotājiem – maija.kovaca@sigulda.lv, lai uzzinātu par projekta ietvaros gūtajiem secinājumiem līdz šim brīdim. Tāpat šādu vietu tuvumā var savairoties citas invazīvās sugas, piemēram, puķu sprigane *Impatiens glandulifera*. Pārvaldes ieskatā bioloģisko atkritumu uzkrāšanas vietās ir jāveic monitorings, lai laikus konstatētu un novērstu invazīvo sugu savairošanos un izplatīšanos.	citstarp būtu vērtējama arī monitoringa veikšanas nepieciešamība kompostēšanas vietas darbībai.